

Základy stochastiky

X. Úvod do matematické statistiky

Prof. RNDr. Gejza Dohnal, CSc.

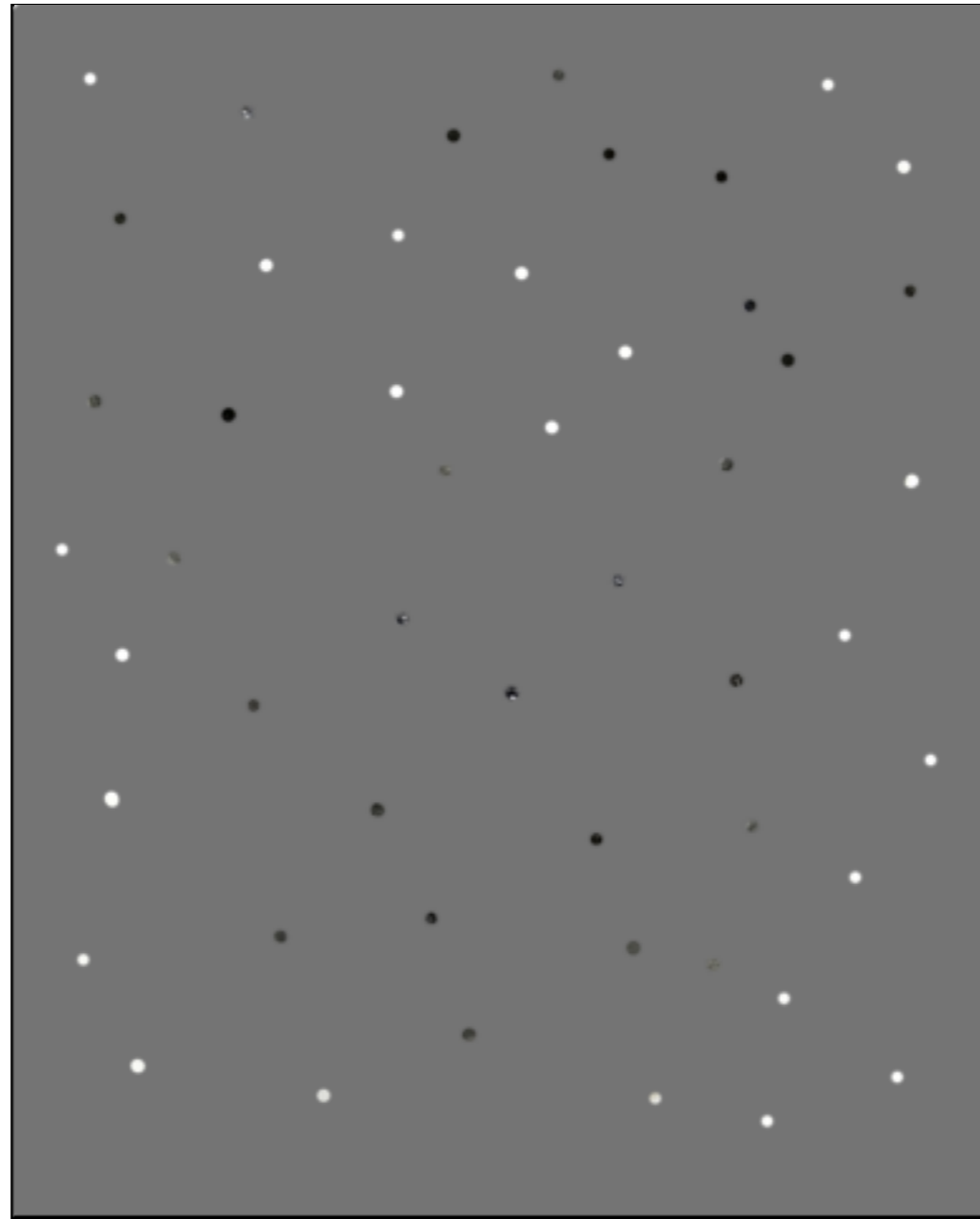

Úloha statistické indukce

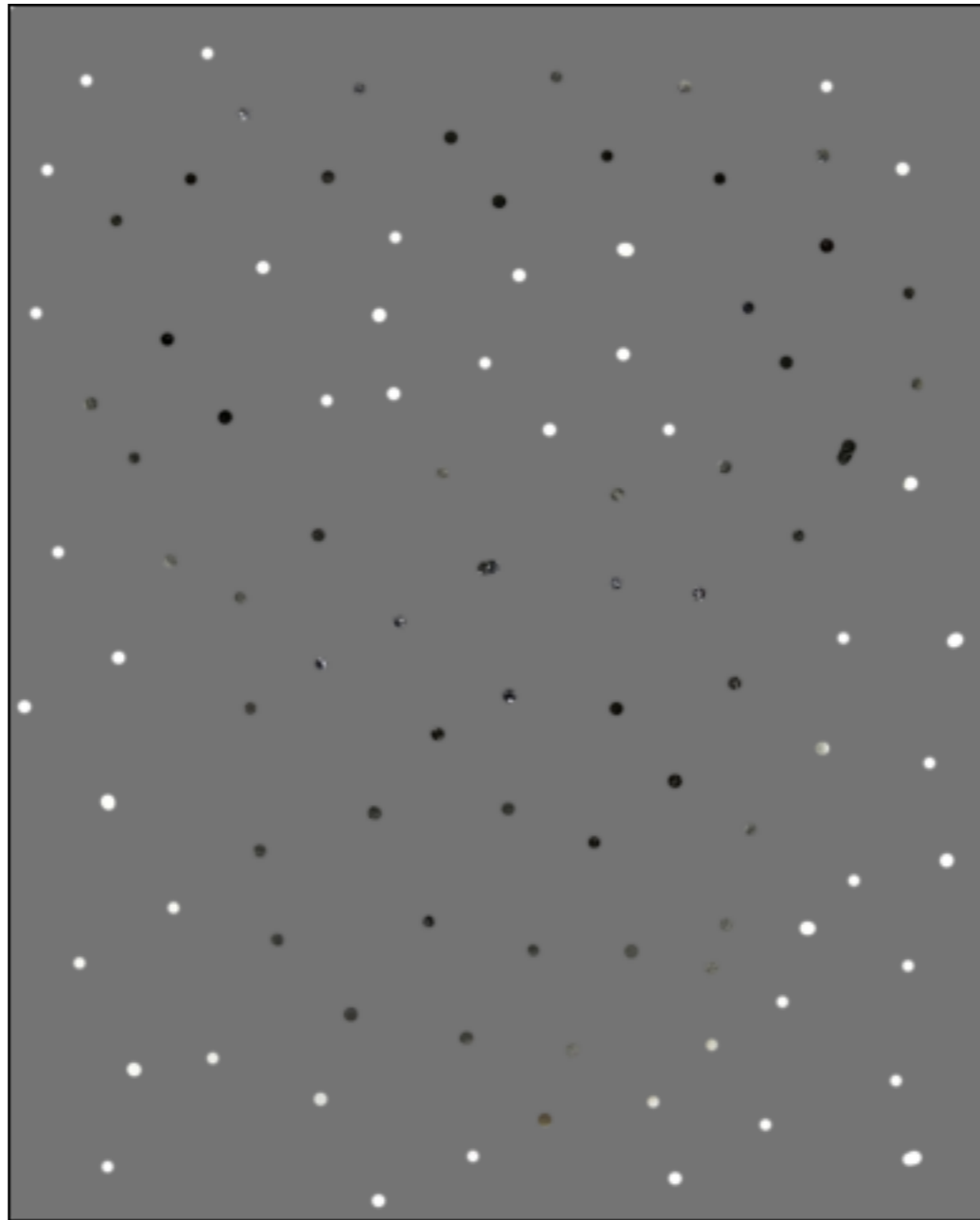
Úloha statistické indukce

$n=50$

Úloha statistické indukce

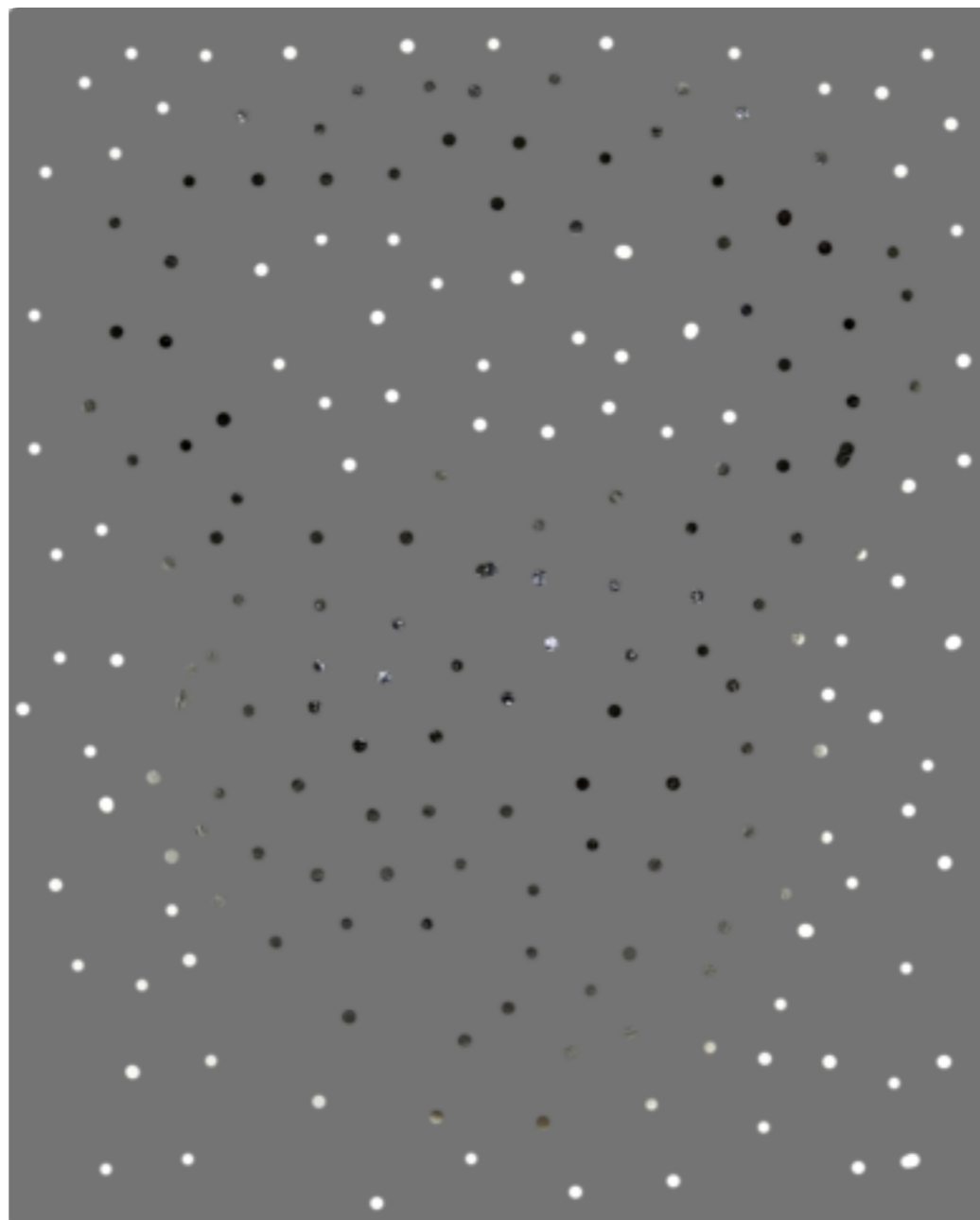
$n=100$

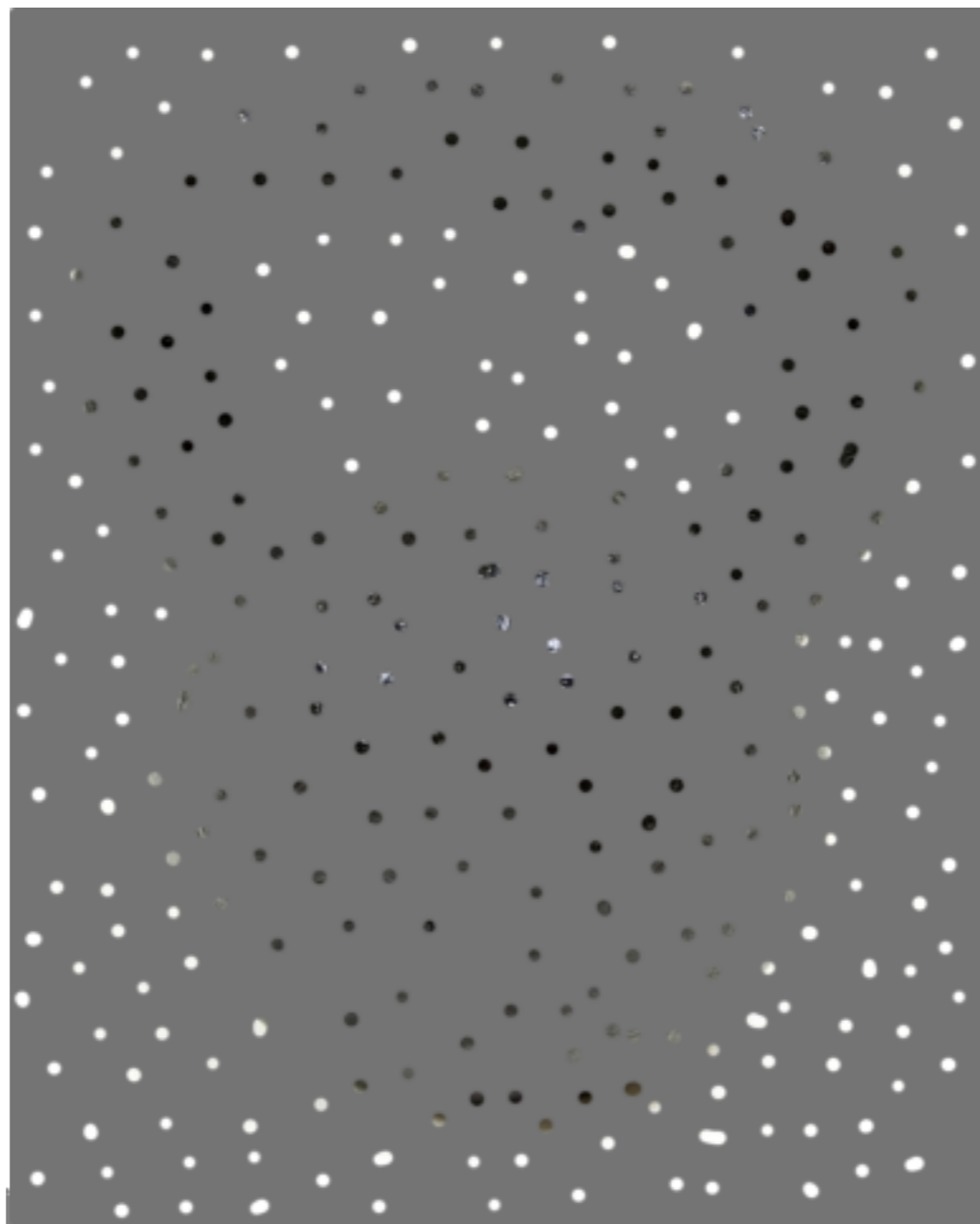
Úloha statistické indukce

$n=200$

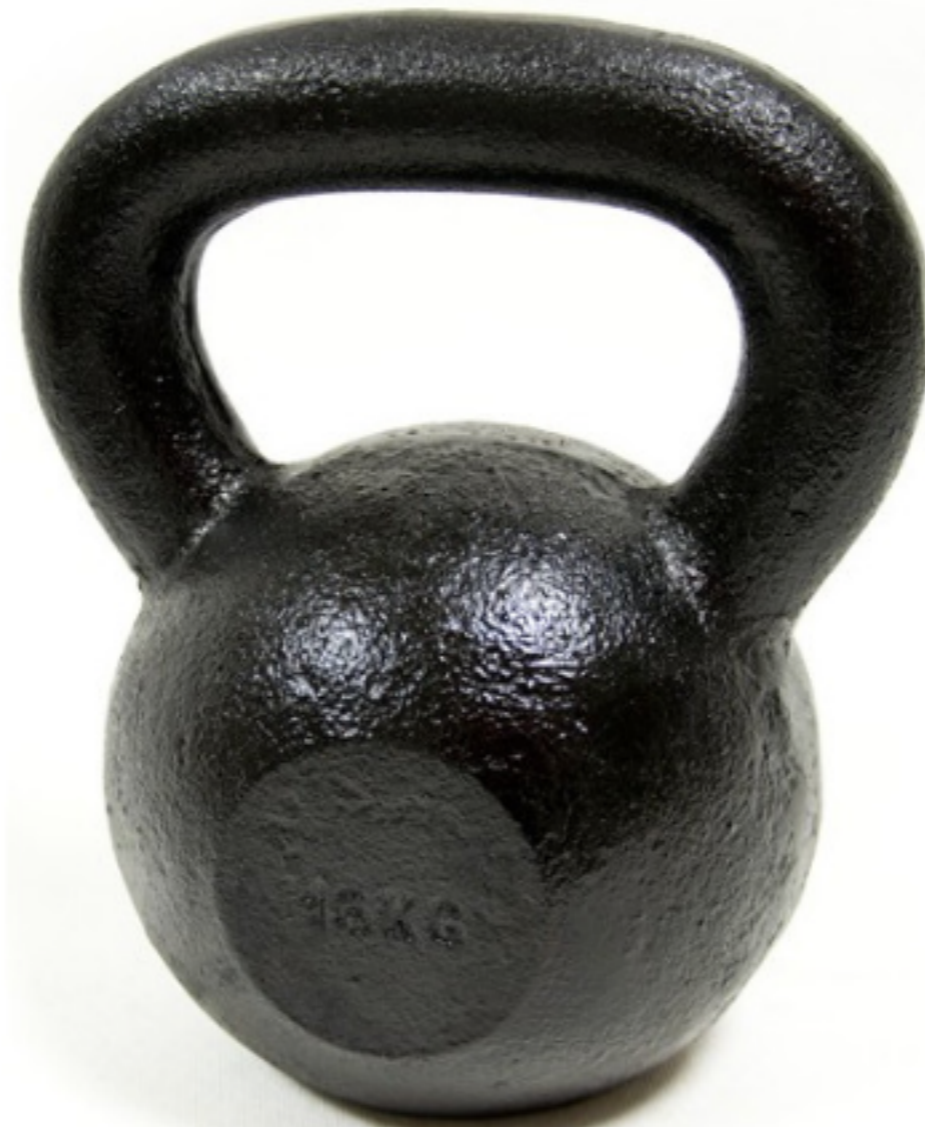

Úloha statistické indukce

$n=300$

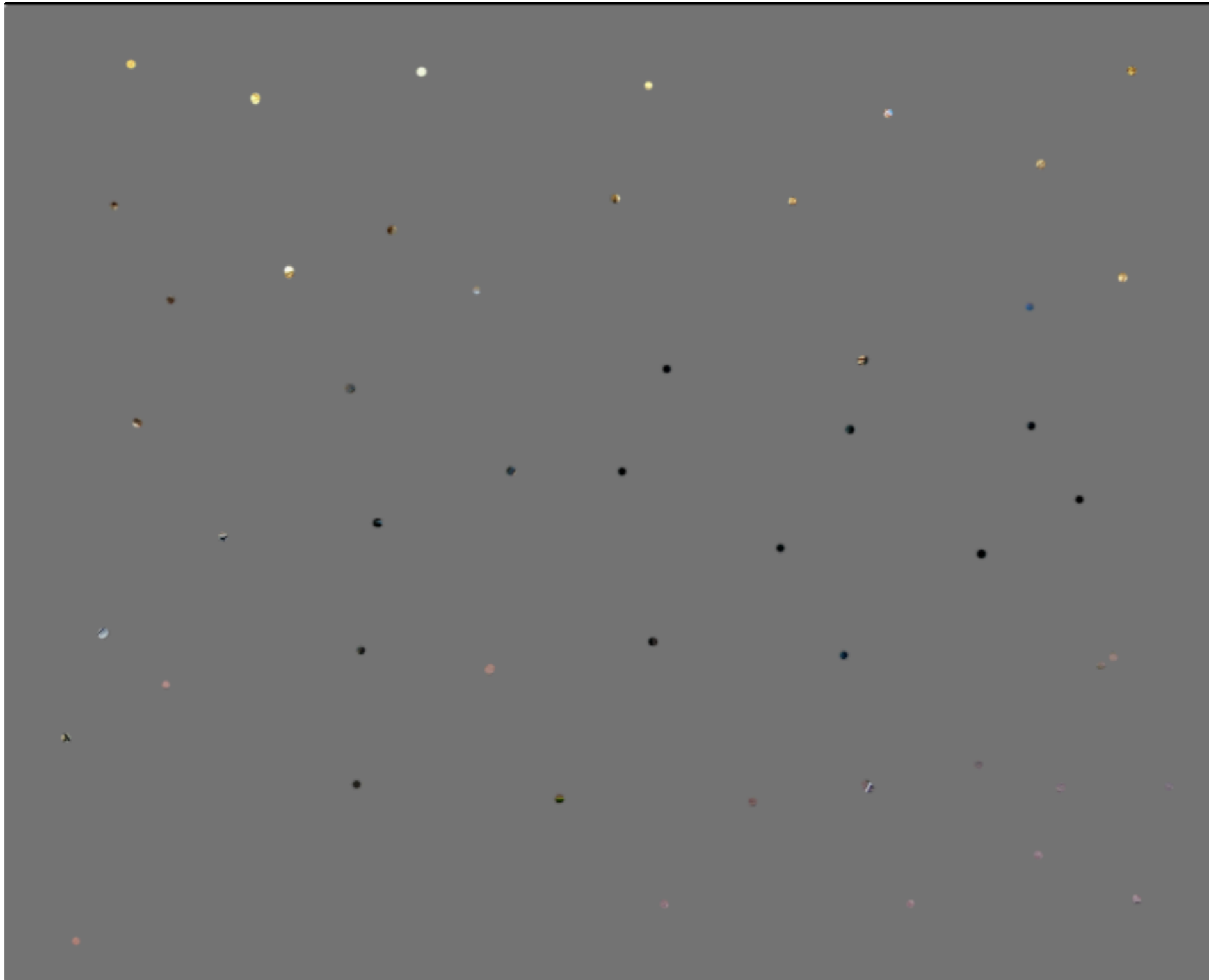

Úloha statistické indukce

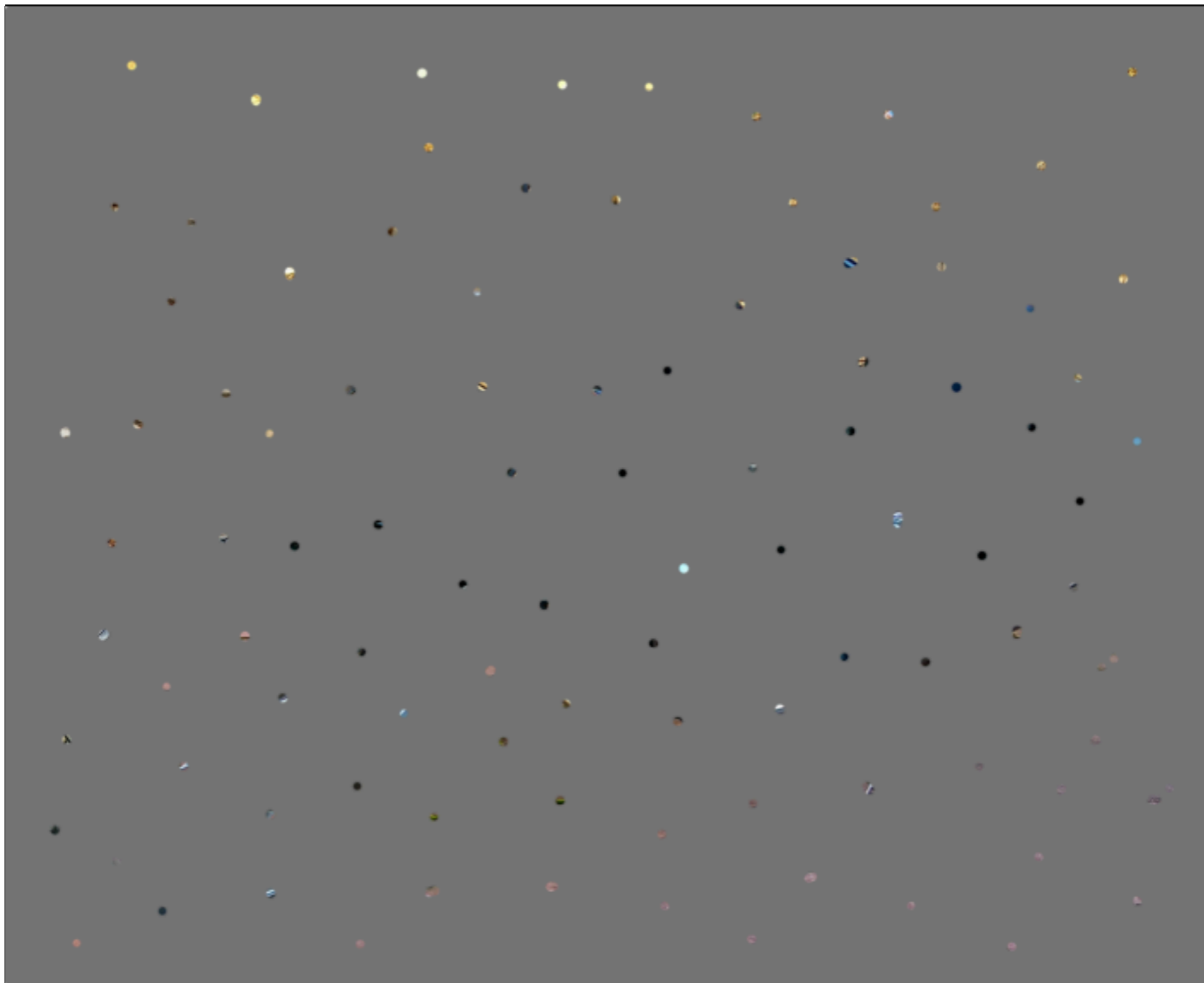
Kettlebell

Úloha statistické indukce

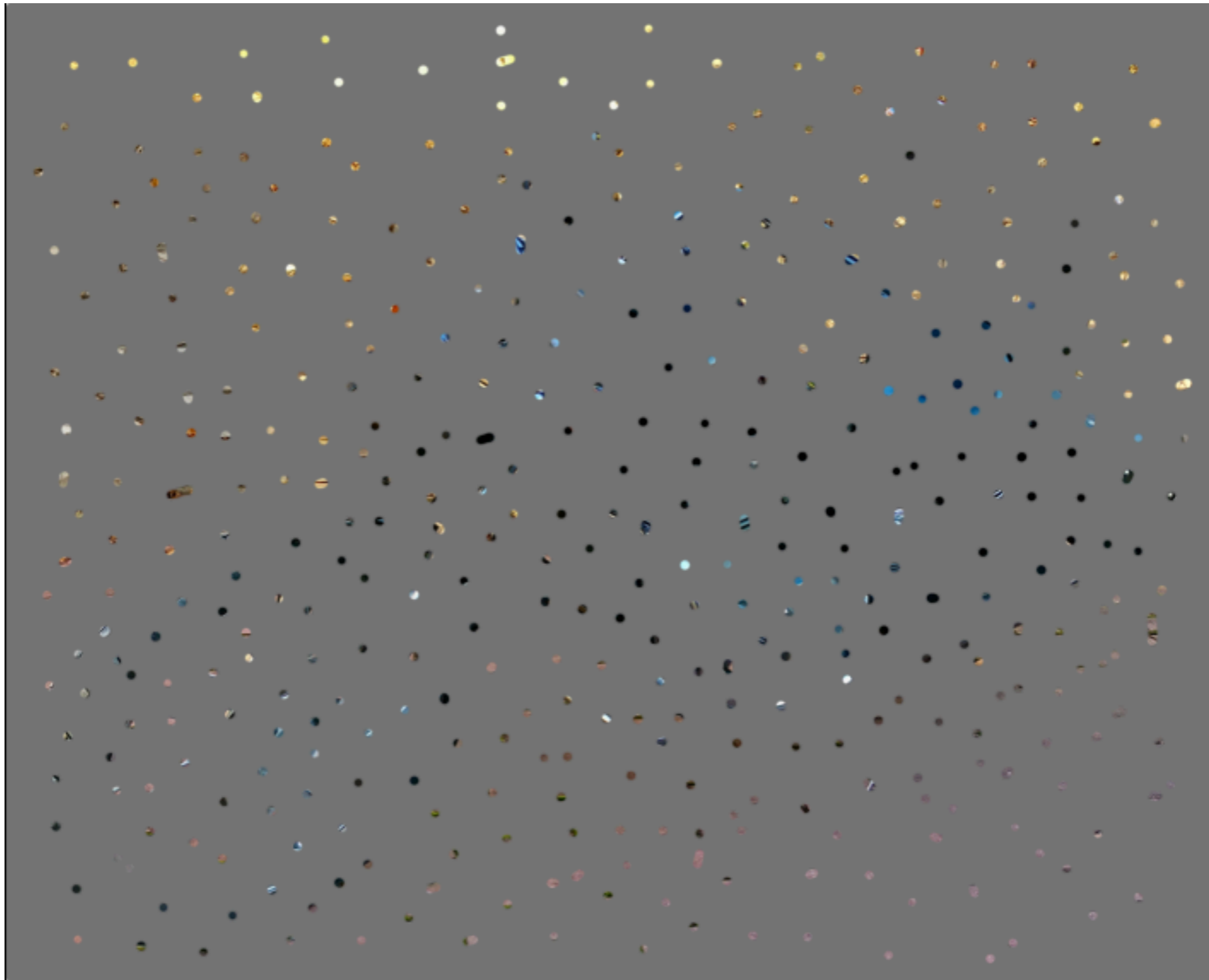
$n=50$

Úloha statistické indukce

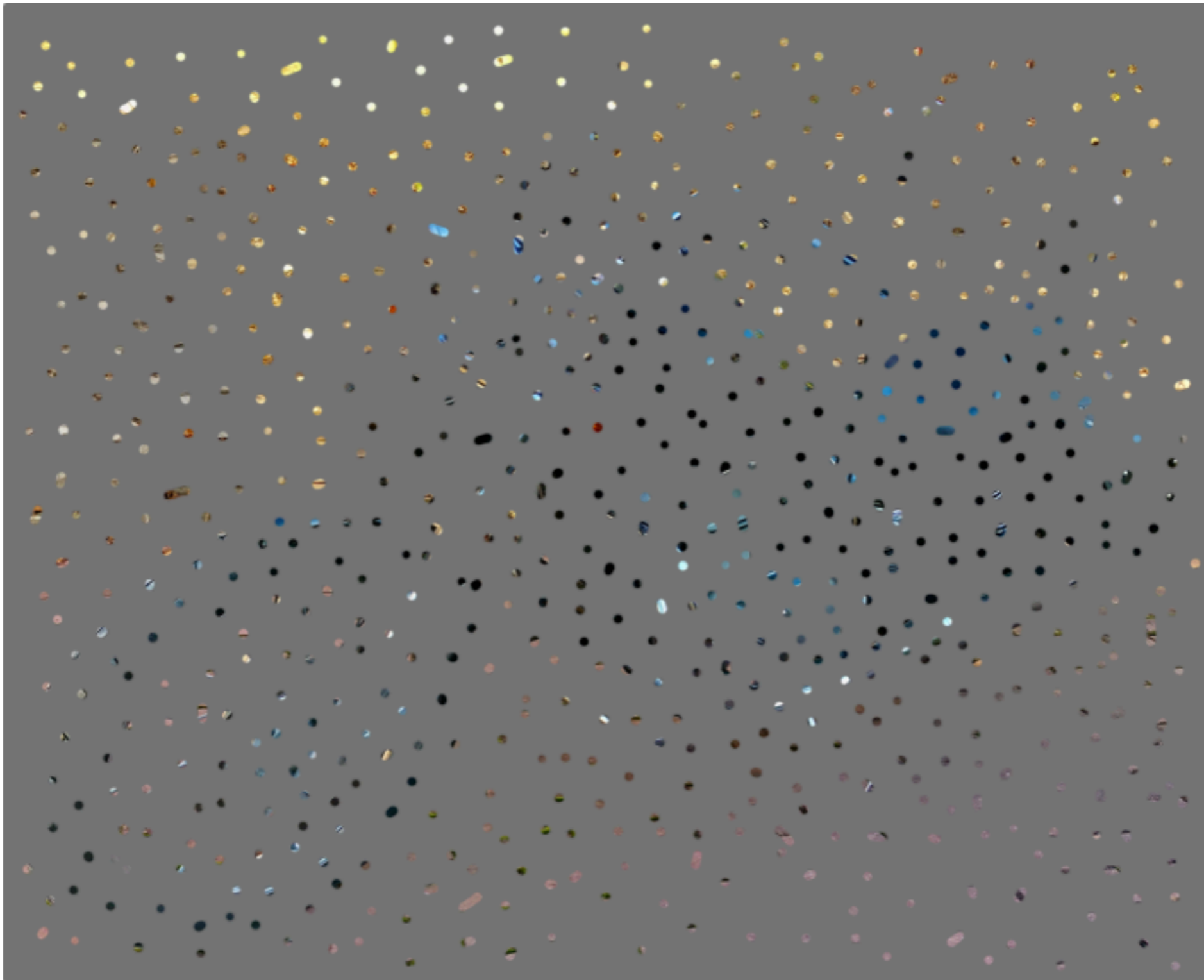
$n=100$

Úloha statistické indukce

$n=300$

Úloha statistické indukce

$n=500$

Úloha statistické indukce

Kawasaki
EN 500

Úloha statistické indukce

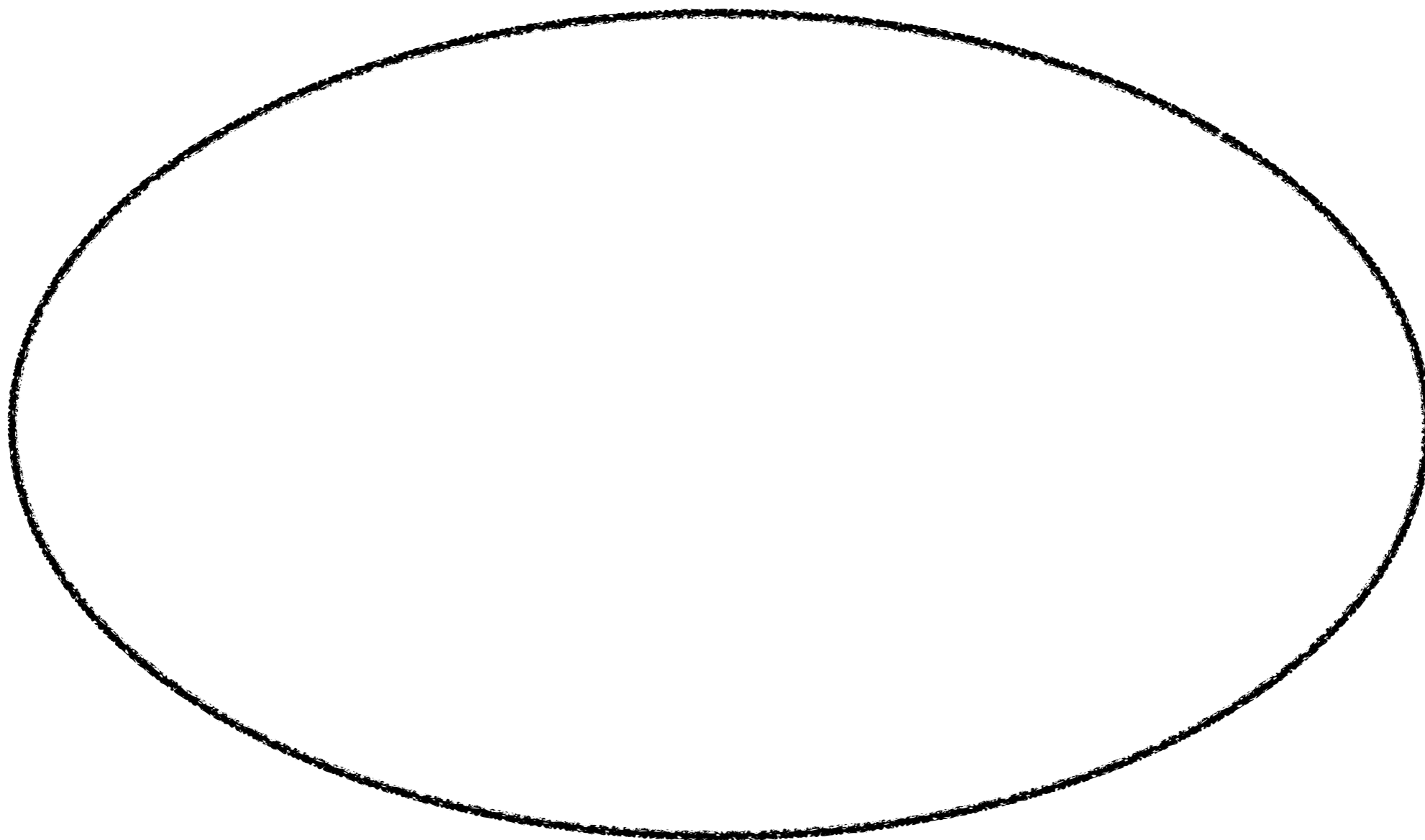

Kawasaki
EN 500

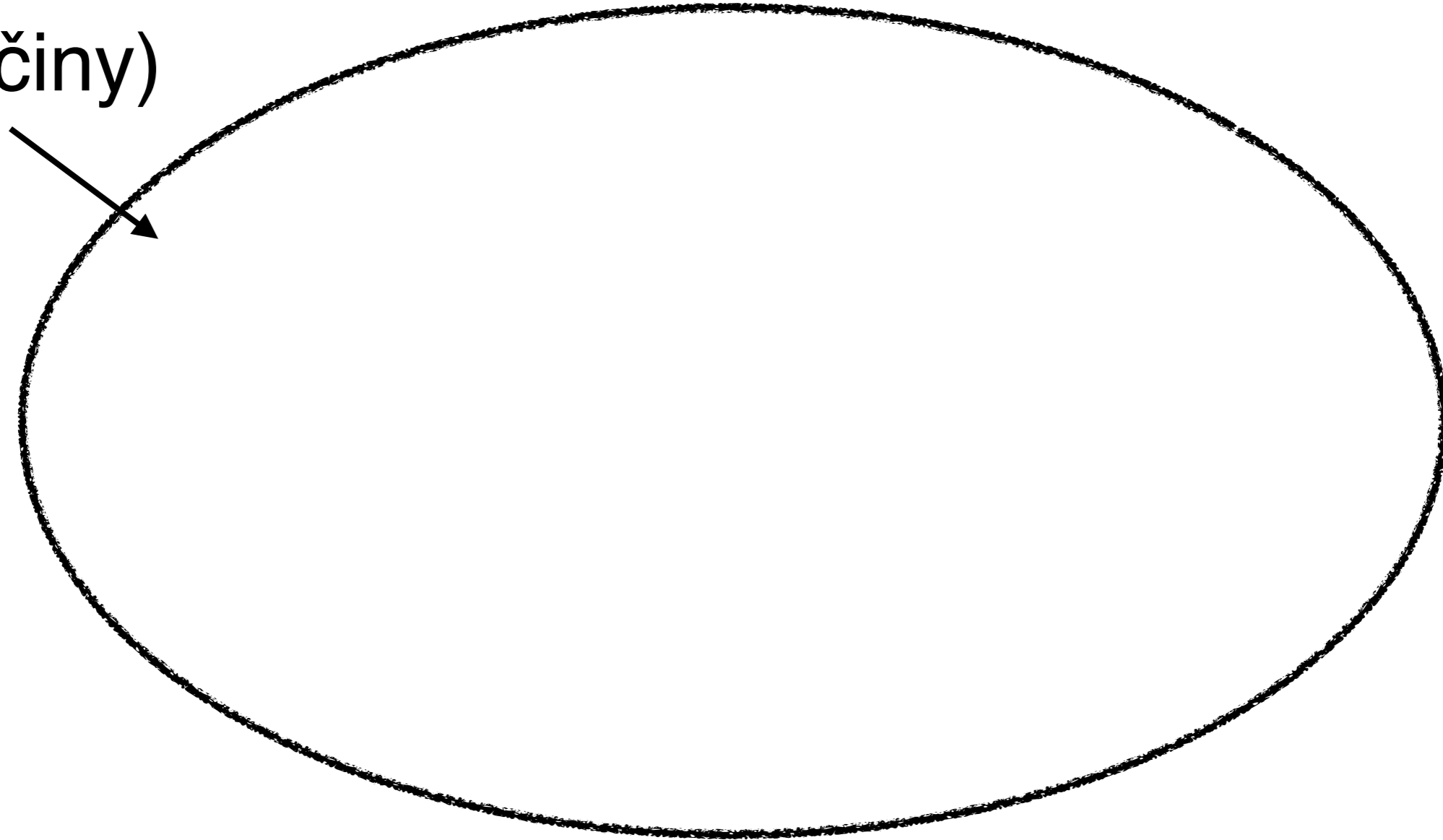

Úloha statistické indukce

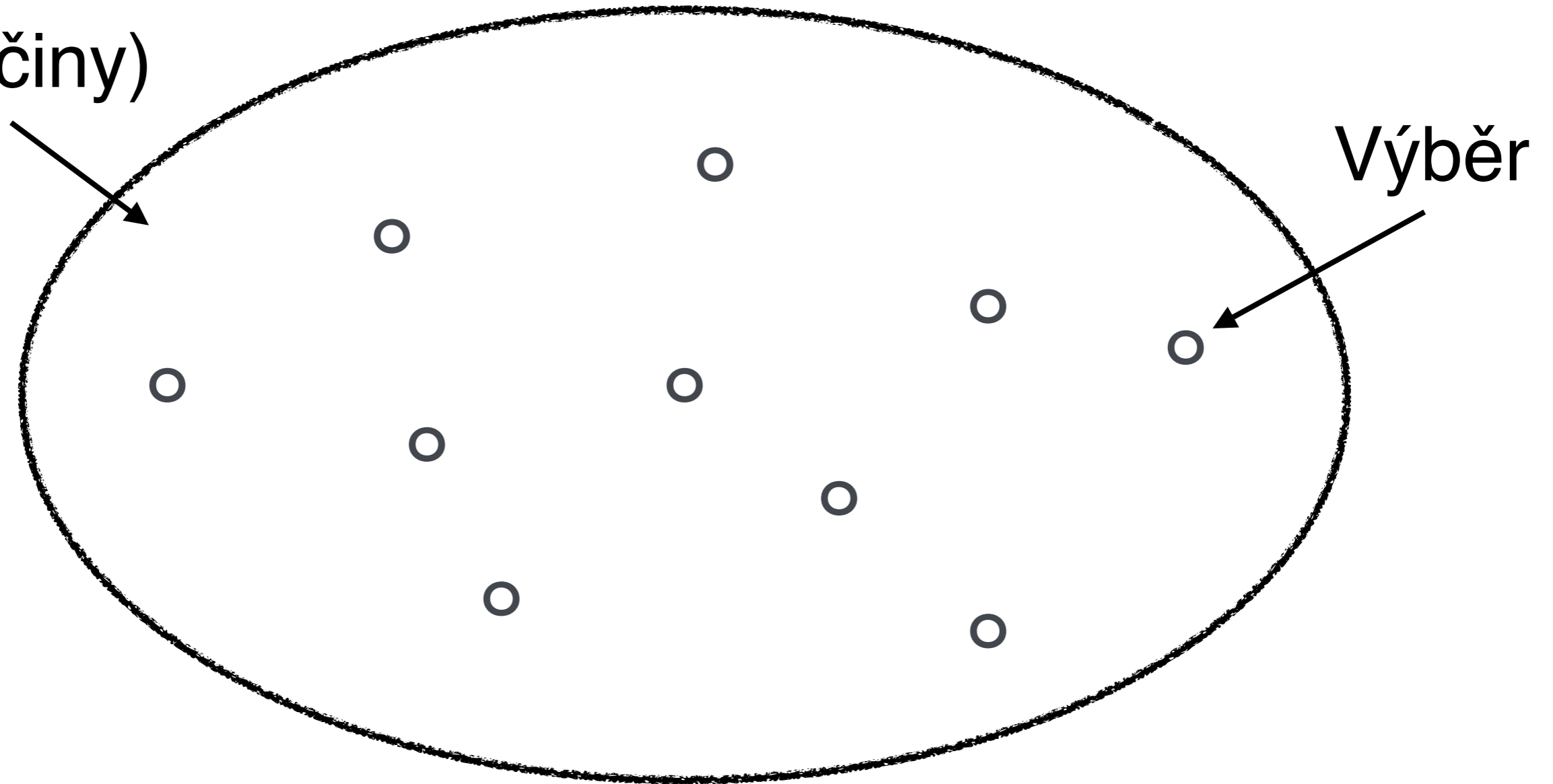
Úloha statistické indukce

Základní soubor - nositel sledovaného znaku
(veličiny)

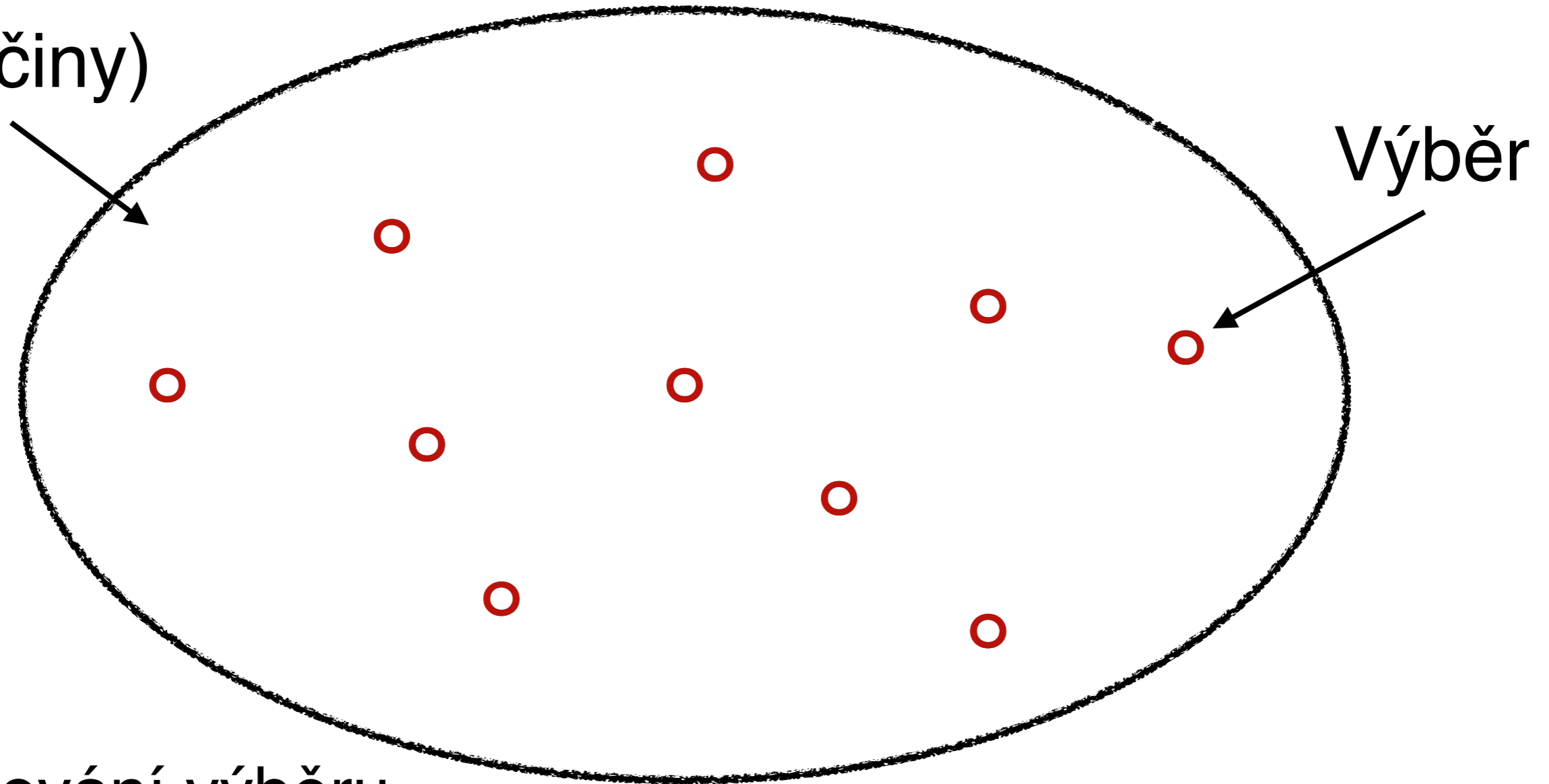
Úloha statistické indukce

Základní soubor - nositel sledovaného znaku
(veličiny)

Úloha statistické indukce

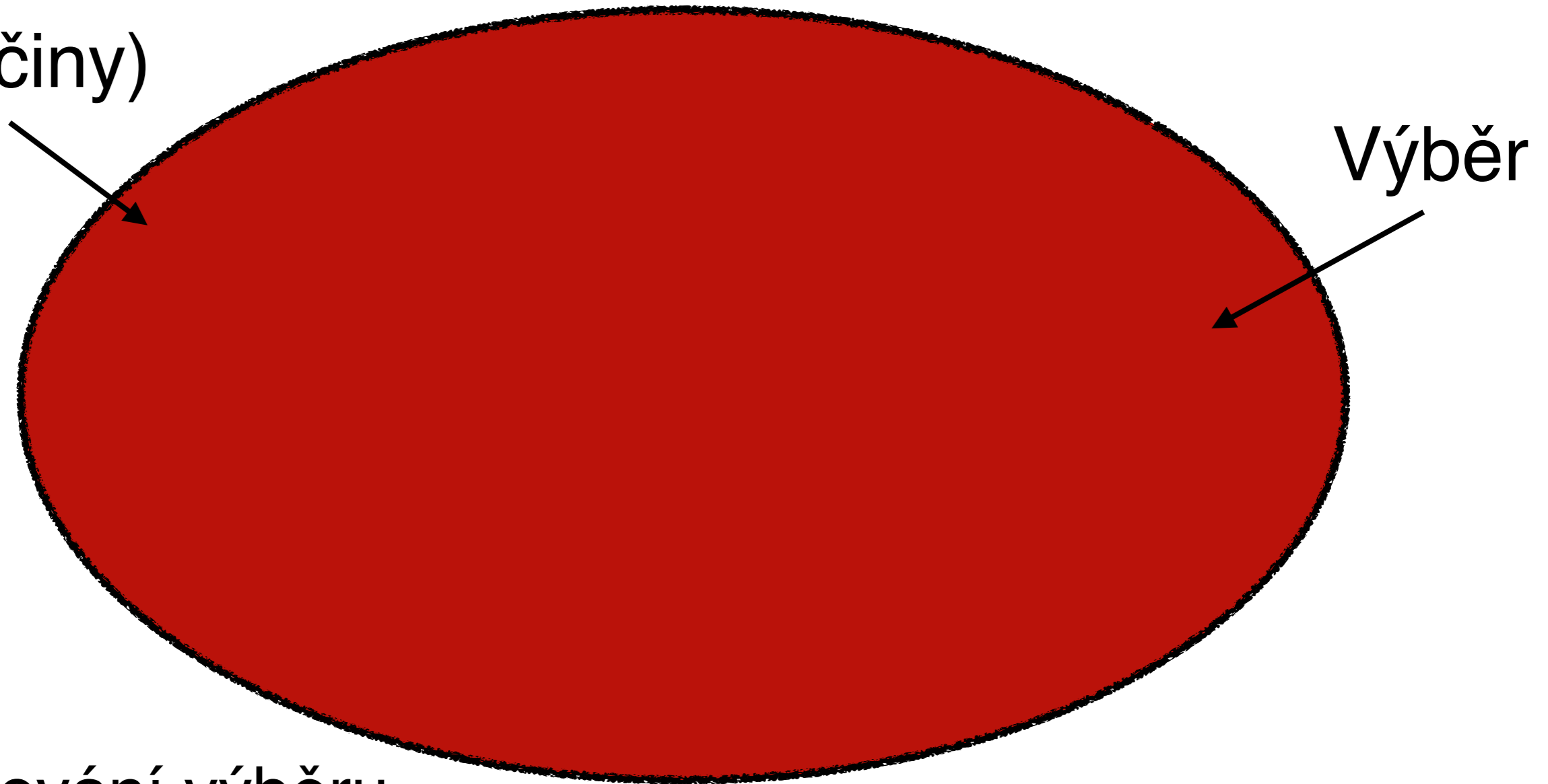
Základní soubor - nositel sledovaného znaku
(veličiny)

Pozorování výběru
(měření sledovaného znaku) $\Rightarrow$ Zjištění vlastností výběru

Úloha statistické indukce

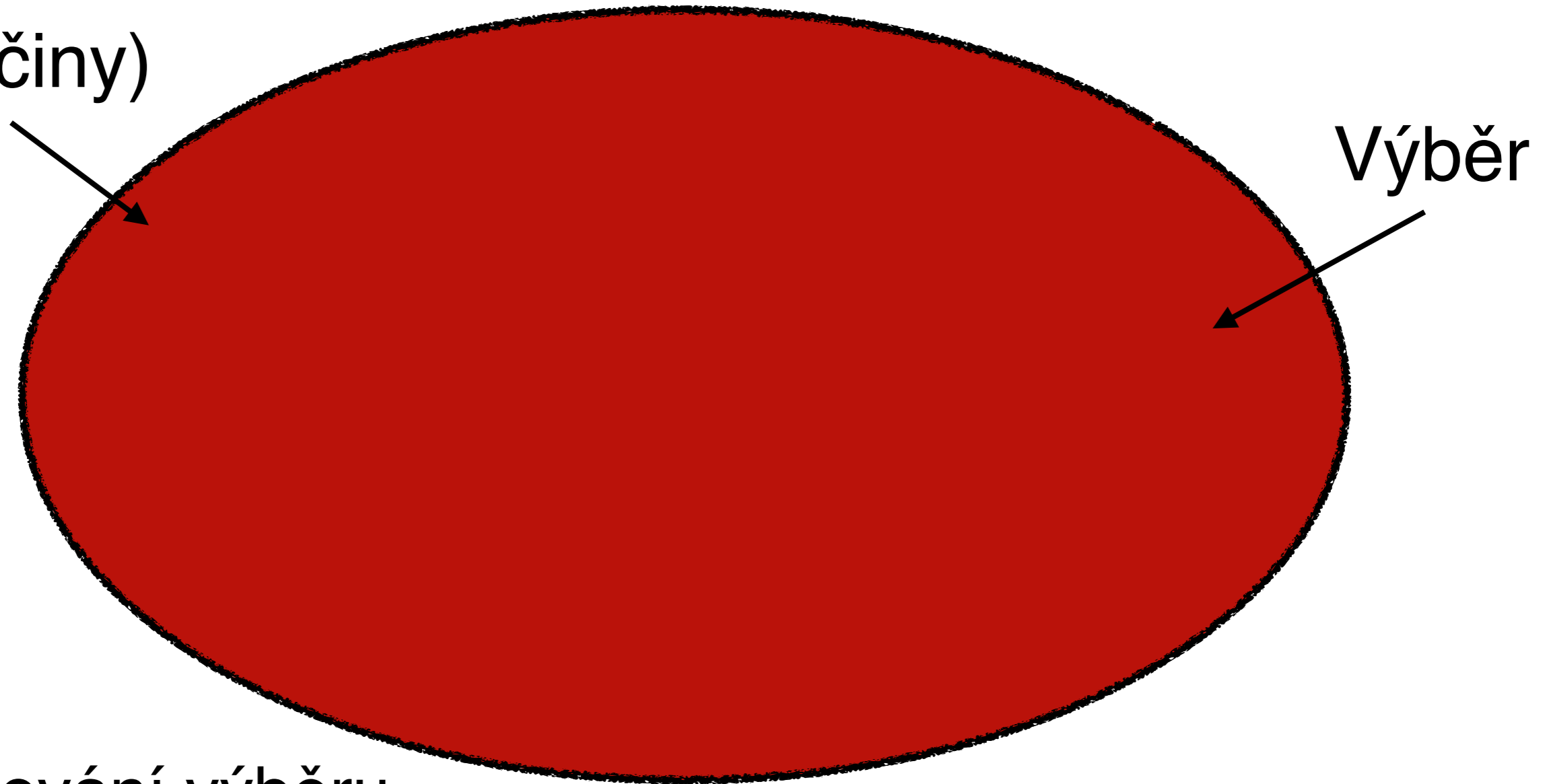
Základní soubor - nositel sledovaného znaku
(veličiny)

Pozorování výběru
(měření sledovaného znaku) $\Rightarrow$ Zjištění vlastností výběru
 $\Rightarrow$ zobecnění na celý základní soubor

Úloha statistické indukce

Základní soubor - nositel sledovaného znaku
(veličiny)

Pozorování výběru

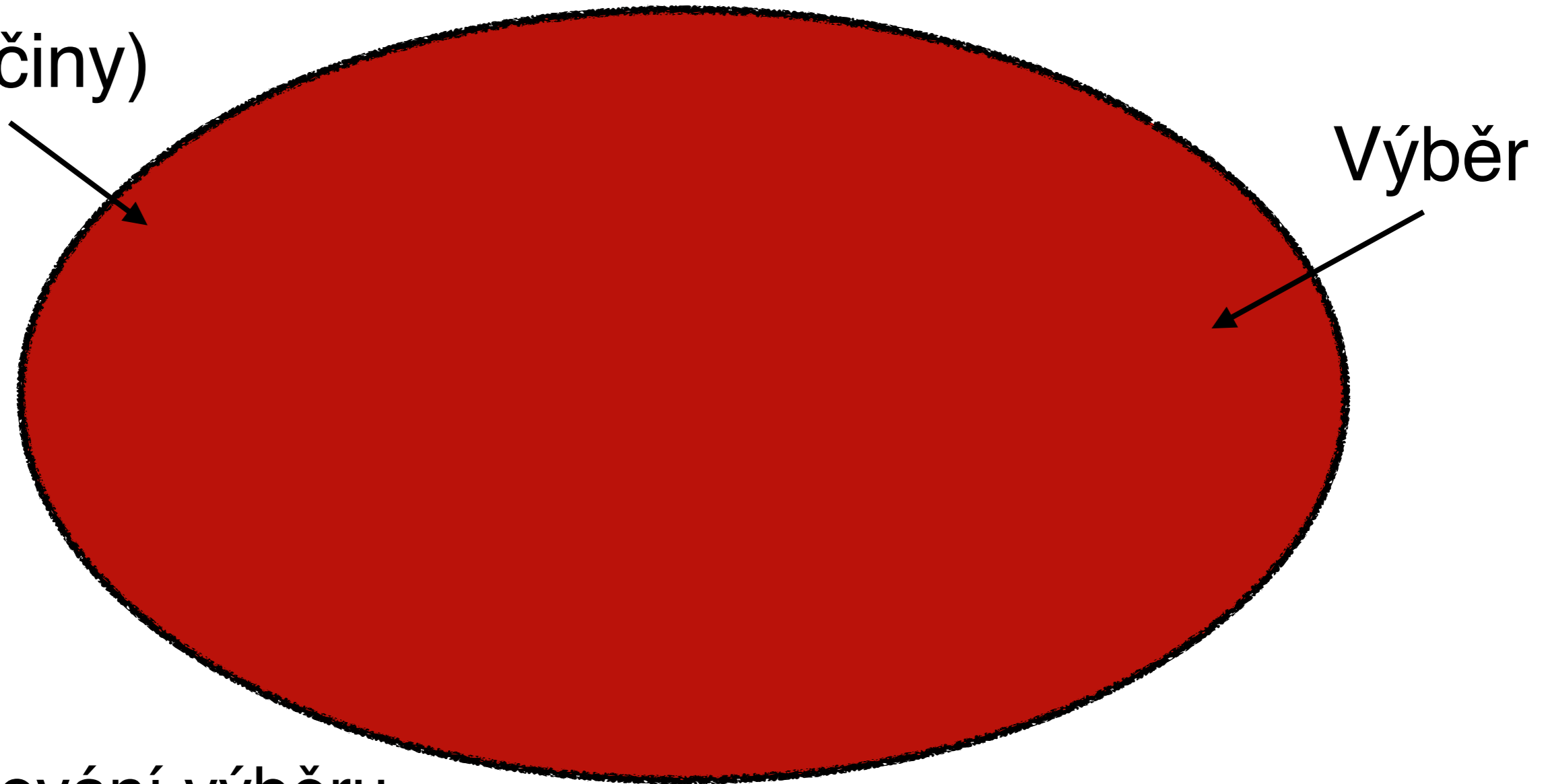
(měření sledovaného znaku) $\Rightarrow$ Zjištění vlastností výběru

$\Rightarrow$ zobecnění na celý základní soubor

Úloha statistické indukce

Základní soubor - nositel sledovaného znaku
(veličiny)

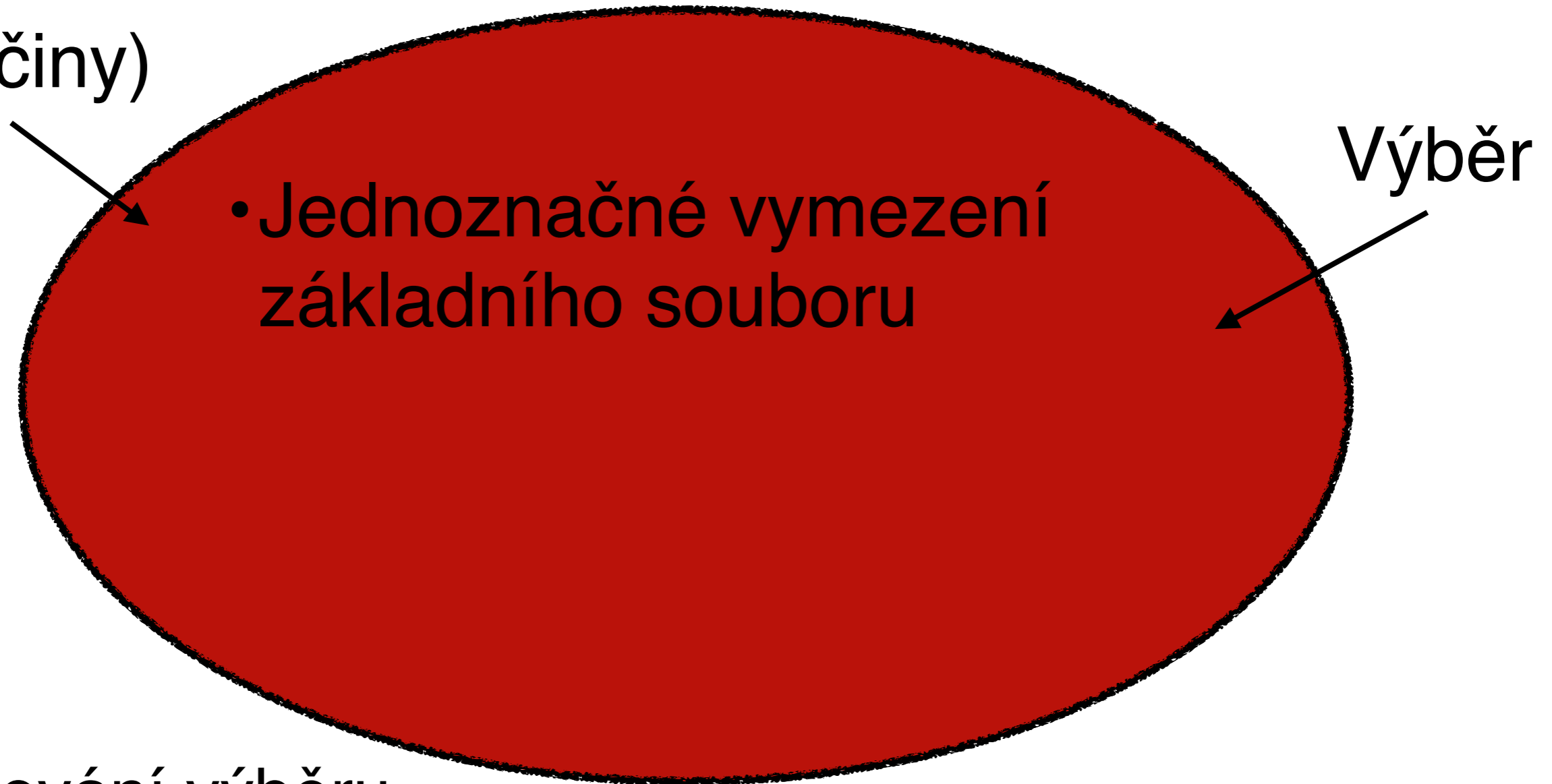

Pozorování výběru
(měření sledovaného znaku) $\Rightarrow$ Zjištění vlastností výběru
 $\Rightarrow$ zobecnění na celý základní soubor

Úloha statistické indukce

Základní soubor - nositel sledovaného znaku
(veličiny)

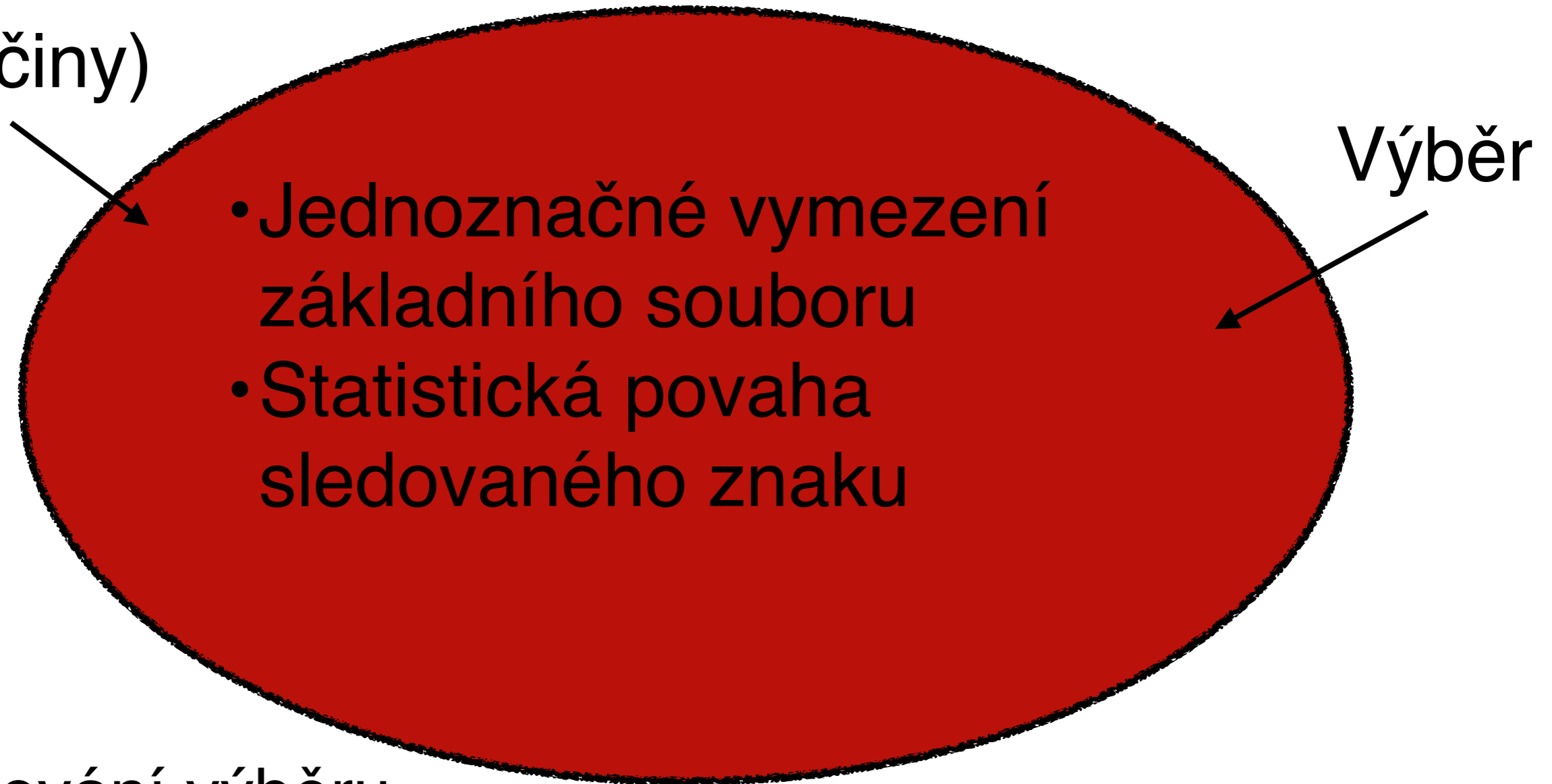
Pozorování výběru

(měření sledovaného znaku) => Zjištění vlastností výběru

=> zobecnění na celý základní soubor

Úloha statistické indukce

Základní soubor - nositel sledovaného znaku
(veličiny)

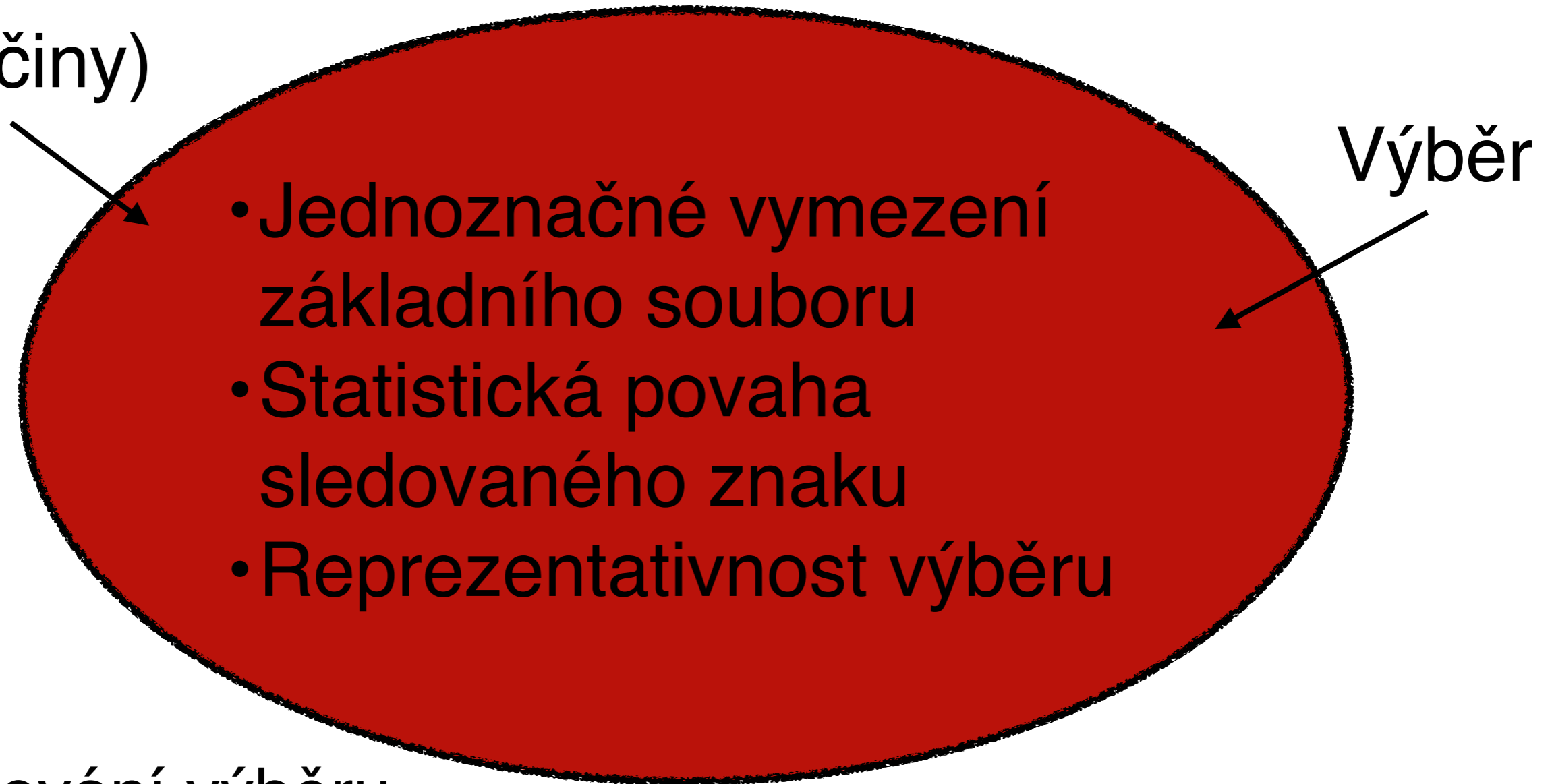
Pozorování výběru

(měření sledovaného znaku) => Zjištění vlastností výběru

=> zobecnění na celý základní soubor

Úloha statistické indukce

Základní soubor - nositel sledovaného znaku
(veličiny)

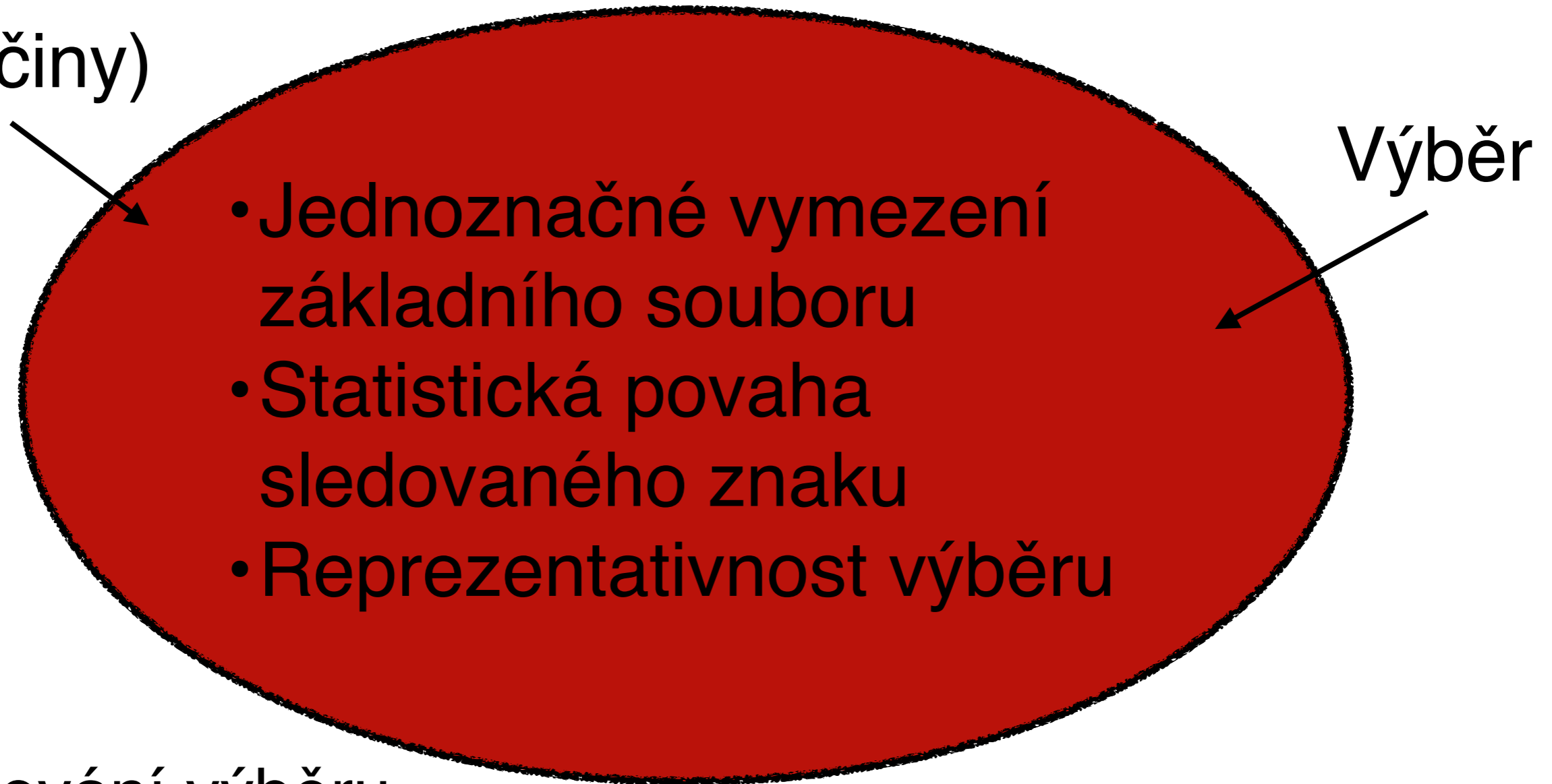
Pozorování výběru

(měření sledovaného znaku) => Zjištění vlastností výběru

=> zobecnění na celý základní soubor

Úloha statistické indukce

Základní soubor - nositel sledovaného znaku
(veličiny)

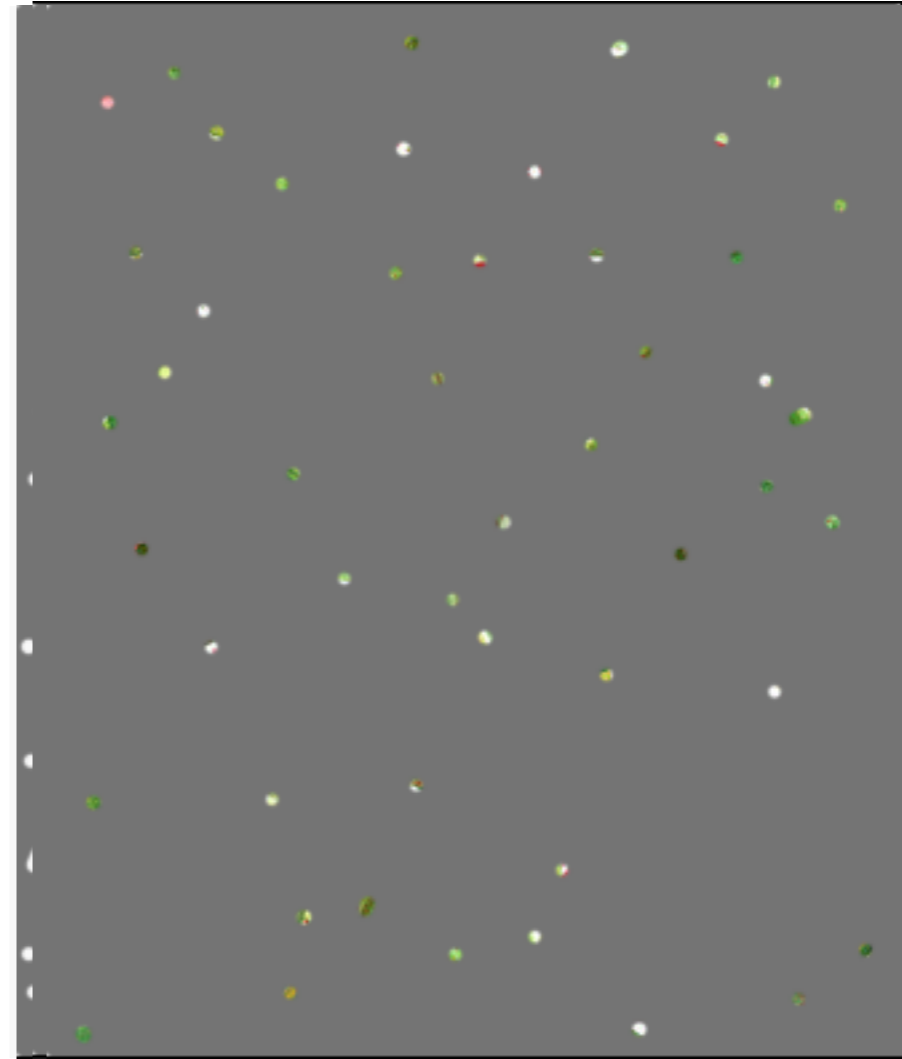
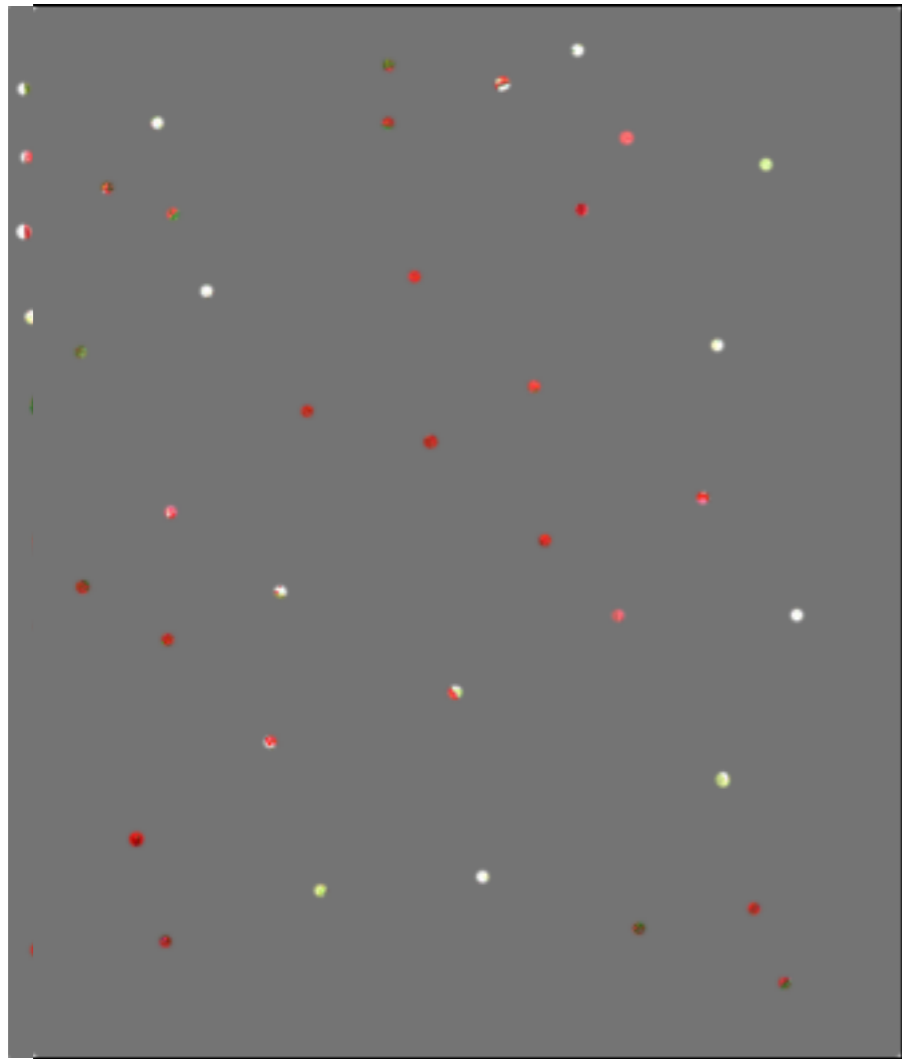
Pozorování výběru

(měření sledovaného znaku) => Zjištění vlastností výběru

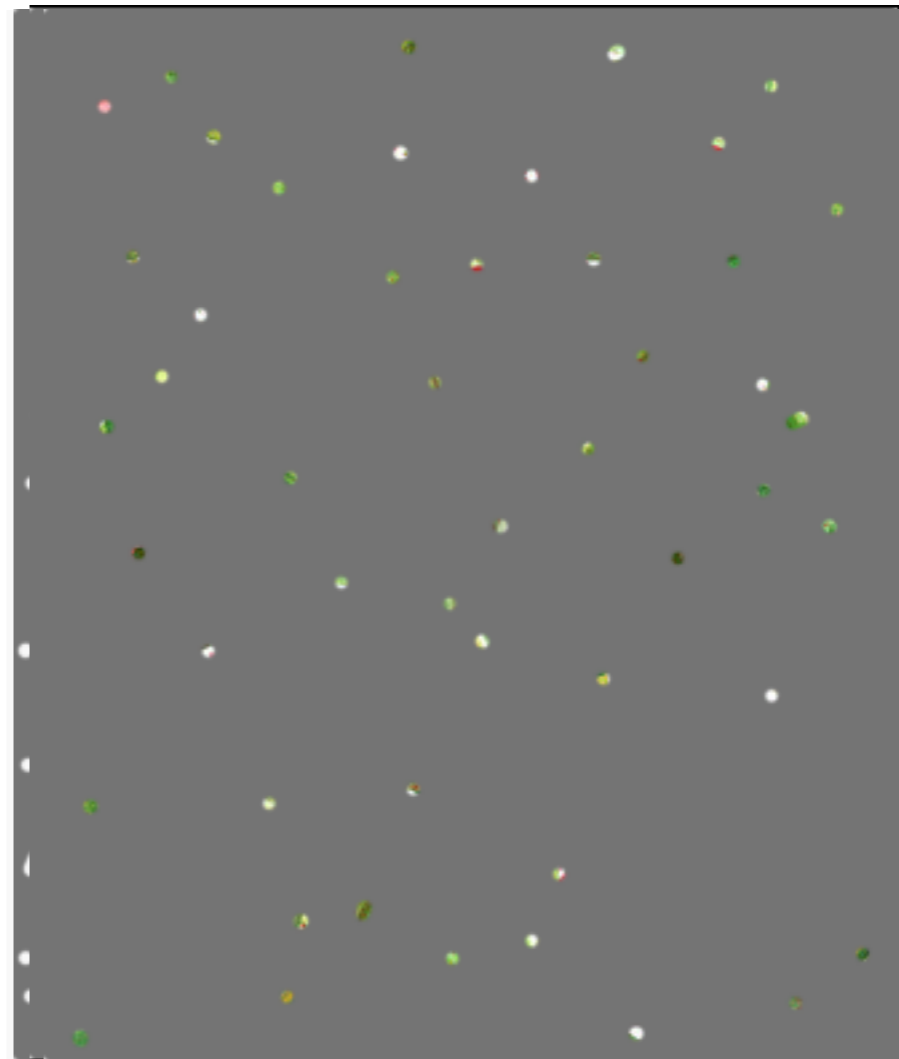
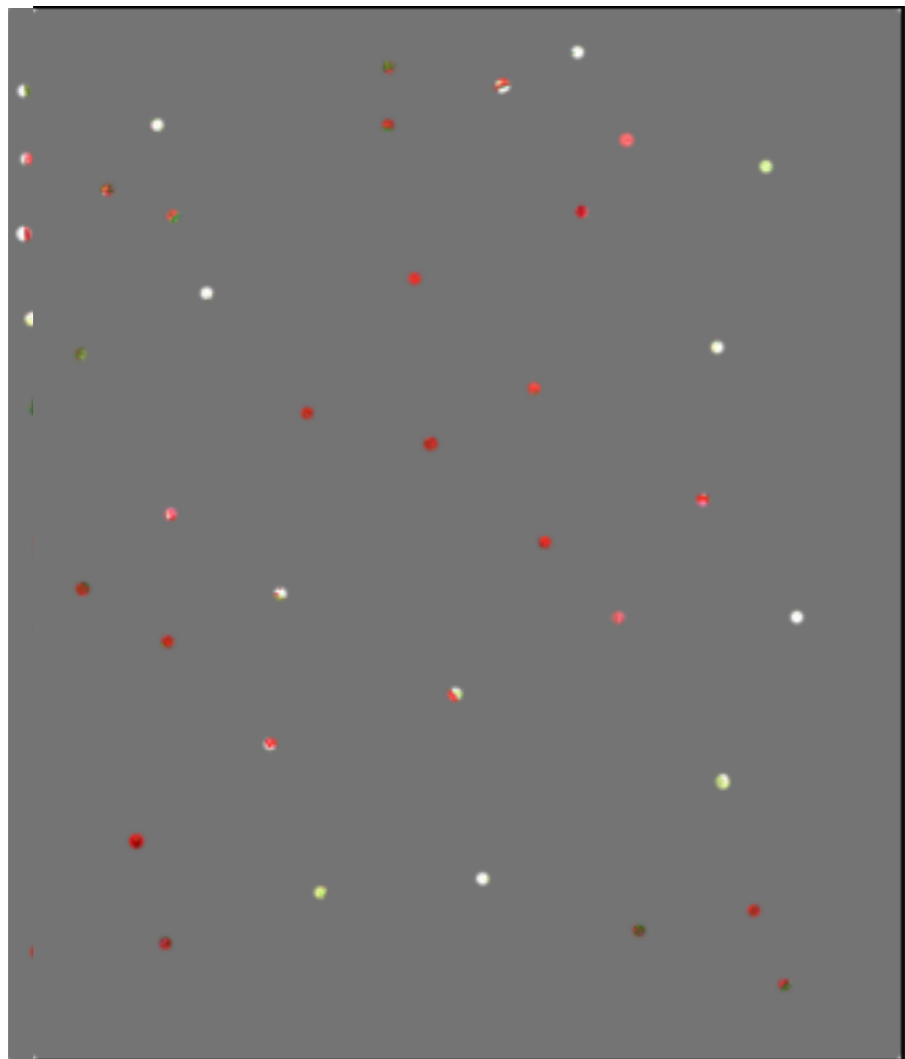
=> zobecnění na celý základní soubor

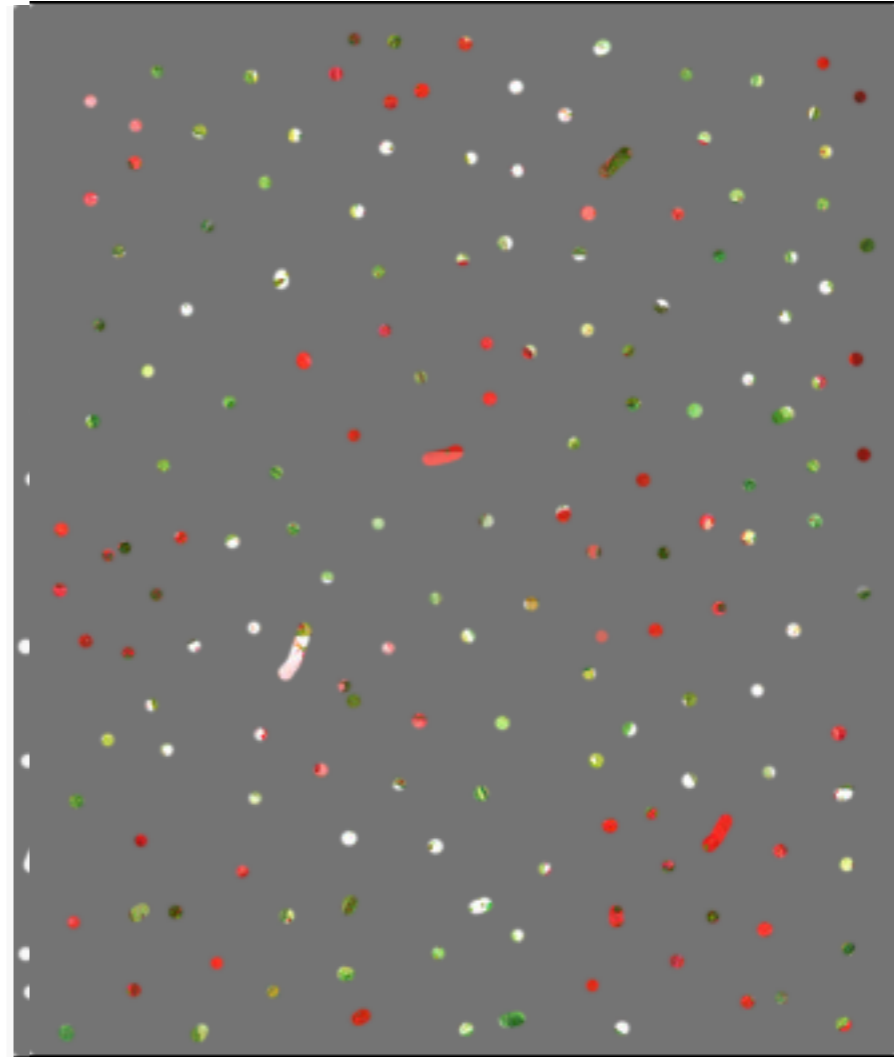
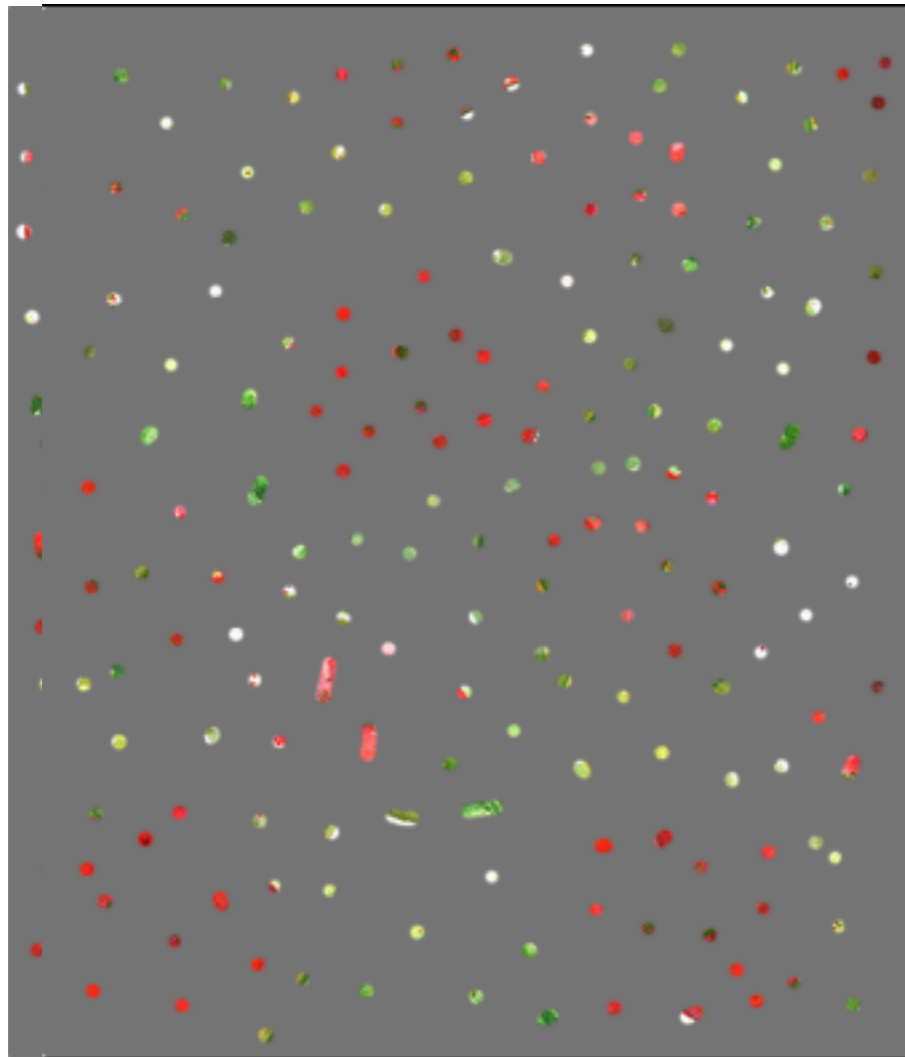
Úloha statistické indukce

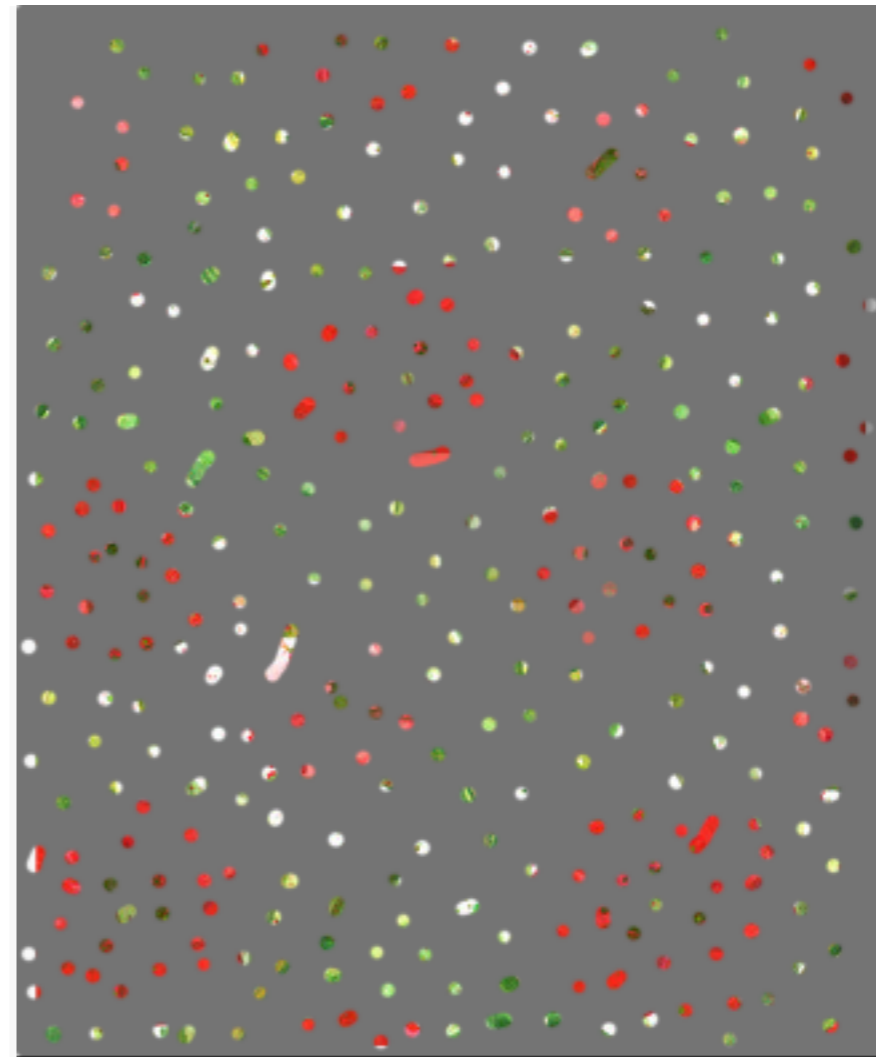
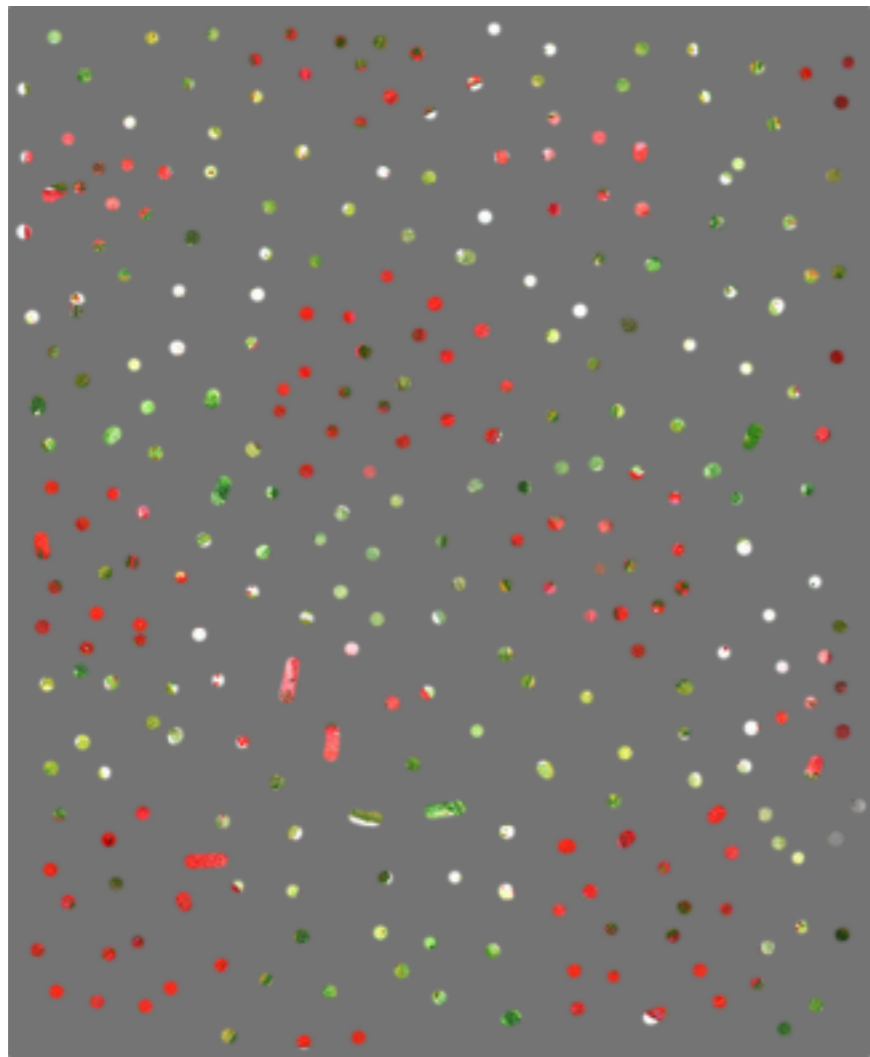
Úloha statistické indukce

Úloha statistické indukce

Úloha statistické indukce

Úloha statistické indukce

Statistické charakteristiky

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

Pravděpodobnostní charakteristiky	Výběrové charakteristiky
Střední hodnota $E(X) = \int_{-\infty}^{\infty} x f(x) dx$	Výběrový průměr $\bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$
Momenty $\mu_k(X) = E(X - E(X))^k$	Výběrové momenty $m_k(X) = \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{X})^k$
Rozptyl $var(X) = E(X - E(X))^2$	Výběrový rozptyl $s^2 = \frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{X})^2$
Kvantily $\tilde{x}_{100\alpha}$	Výběrové kvantily $X_{([np]+1)}$

Statistické charakteristiky

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

Pravděpodobnostní charakteristiky	Výběrové charakteristiky
Střední hodnota $E(X) = \int_{-\infty}^{\infty} x f(x) dx$	Výběrový průměr $\bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$
Momenty $\mu_k(X) = E(X - E(X))^k$	Výběrové momenty $m_k(X) = \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{X})^k$
Rozptyl $var(X) = E(X - E(X))^2$	Výběrový rozptyl $s^2 = \frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{X})^2$
Kvantily $\tilde{x}_{100\alpha}$	Výběrové kvantily $X_{([np]+1)}$

Statistické charakteristiky

Za předpokladu, že náhodný výběr je nezávislý a je z normálního rozdělení, t.j. $X_1, X_2, \dots, X_n$ jsou i.i.d. a $X_k \sim N(\mu, \sigma^2)$, $k = 1, 2, \dots, n$, lze určit rozdělení pravděpodobnosti některých charakteristik:

Statistické charakteristiky

Za předpokladu, že náhodný výběr je nezávislý a je z normálního rozdělení, t.j. $X_1, X_2, \dots, X_n$ jsou i.i.d. a $X_k \sim N(\mu, \sigma^2)$, $k = 1, 2, \dots, n$, lze určit rozdělení pravděpodobnosti některých charakteristik:

- Pokud je μ a σ^2 známé, má výběrový průměr $\bar{X}_n$ rozdělení $N(\mu, \sigma^2/n)$

Statistické charakteristiky

Za předpokladu, že náhodný výběr je nezávislý a je z normálního rozdělení, t.j. $X_1, X_2, \dots, X_n$ jsou i.i.d. a $X_k \sim N(\mu, \sigma^2)$, $k = 1, 2, \dots, n$, lze určit rozdělení pravděpodobnosti některých charakteristik:

- Pokud je μ a σ^2 známé, má výběrový průměr $\bar{X}_n$ rozdělení $N(\mu, \sigma^2/n)$
- Pokud μ a σ^2 neznáme, má veličina $T = (X - \bar{X})/s$ tzv. Studentovo neboli t -rozdělení $t(n-1)$

Statistické charakteristiky

Za předpokladu, že náhodný výběr je nezávislý a je z normálního rozdělení, t.j. $X_1, X_2, \dots, X_n$ jsou i.i.d. a $X_k \sim N(\mu, \sigma^2)$, $k = 1, 2, \dots, n$, lze určit rozdělení pravděpodobnosti některých charakteristik:

- Pokud je μ a σ^2 známé, má výběrový průměr $\bar{X}_n$ rozdělení $N(\mu, \sigma^2/n)$
- Pokud μ a σ^2 neznáme, má veličina $T = (X - \bar{X})/s$ tzv. Studentovo neboli t -rozdělení $t(n-1)$
- Veličina $S^2 = (n-1) \cdot s^2 / \sigma^2$ má $\chi^2(n-1)$ rozdělení (o $n-1$ stupních volnosti)

Statistické charakteristiky

Za předpokladu, že náhodný výběr je nezávislý a je z normálního rozdělení, t.j. $X_1, X_2, \dots, X_n$ jsou i.i.d. a $X_k \sim N(\mu, \sigma^2)$, $k = 1, 2, \dots, n$, lze určit rozdělení pravděpodobnosti některých charakteristik:

- Pokud je μ a σ^2 známé, má výběrový průměr $\bar{X}_n$ rozdělení $N(\mu, \sigma^2/n)$
- Pokud μ a σ^2 neznáme, má veličina $T = (X - \bar{X})/s$ tzv. Studentovo neboli t -rozdělení $t(n-1)$
- Veličina $S^2 = (n-1) \cdot s^2 / \sigma^2$ má $\chi^2(n-1)$ rozdělení (o $n-1$ stupních volnosti)

Statistické charakteristiky

Další důležité výběrové charakteristiky:

- Výběrová šikmost (skewness): $Skew(X) = \frac{m_3(X)}{m_2^{3/2}(X)}$

Statistické charakteristiky

Další důležité výběrové charakteristiky:

- Výběrová šikmost (skewness): $Skew(X) = \frac{m_3(X)}{m_2^{3/2}(X)}$
pro $X \sim N(\mu, \sigma^2)$ je
 $E(Skew(X)) = 0$ $var(Skew(X)) = \frac{6(n-2)}{(n+1)(n+3)}$

Statistické charakteristiky

Další důležité výběrové charakteristiky:

- Výběrová šikmost (skewness): $Skew(X) = \frac{m_3(X)}{m_2^{3/2}(X)}$
pro $X \sim N(\mu, \sigma^2)$ je
 $E(Skew(X)) = 0$ $var(Skew(X)) = \frac{6(n-2)}{(n+1)(n+3)}$
- Výběrová špičatost (kurtosis): $Kurt(X) = \frac{m_4(X)}{m_2^2(X)} - 3$

Statistické charakteristiky

Další důležité výběrové charakteristiky:

- Výběrová šikmost (skewness): $Skew(X) = \frac{m_3(X)}{m_2^{3/2}(X)}$
pro $X \sim N(\mu, \sigma^2)$ je

$$E(Skew(X)) = 0 \quad var(Skew(X)) = \frac{6(n-2)}{(n+1)(n+3)}$$

- Výběrová špičatost (kurtosis): $Kurt(X) = \frac{m_4(X)}{m_2^2(X)} - 3$
pro $X \sim N(\mu, \sigma^2)$ je

$$E(Kurt(X)) = -\frac{6}{n+1} \quad var(Kurt(X)) = \frac{24n(n-2)(n-3)}{(n+1)^2(n+3)(n+5)}$$

Statistické charakteristiky

Další důležité výběrové charakteristiky:

- Výběrová šikmost (skewness): $Skew(X) = \frac{m_3(X)}{m_2^{3/2}(X)}$
pro $X \sim N(\mu, \sigma^2)$ je

$$E(Skew(X)) = 0 \quad var(Skew(X)) = \frac{6(n-2)}{(n+1)(n+3)}$$

- Výběrová špičatost (kurtosis): $Kurt(X) = \frac{m_4(X)}{m_2^2(X)} - 3$
pro $X \sim N(\mu, \sigma^2)$ je

$$E(Kurt(X)) = -\frac{6}{n+1} \quad var(Kurt(X)) = \frac{24n(n-2)(n-3)}{(n+1)^2(n+3)(n+5)}$$

Máme-li dostatečný počet pozorování (řádově stovky), mají statistiky

$$T_3 = \frac{S_{kew}^{norm}}{\sqrt{Var(S_{kew}^{norm})}} \quad T_4 = \frac{K_{urt}^{norm} - E(K_{urt}^{norm})}{\sqrt{Var(K_{urt}^{norm})}}$$

přibližně standardní normální rozdělení pravděpodobnosti.

Statistické charakteristiky

Další důležité výběrové charakteristiky:

- Výběrová šikmost (skewness): $Skew(X) = \frac{m_3(X)}{m_2^{3/2}(X)}$
pro $X \sim N(\mu, \sigma^2)$ je

$$E(Skew(X)) = 0 \quad var(Skew(X)) = \frac{6(n-2)}{(n+1)(n+3)}$$

- Výběrová špičatost (kurtosis): $Kurt(X) = \frac{m_4(X)}{m_2^2(X)} - 3$
pro $X \sim N(\mu, \sigma^2)$ je

$$E(Kurt(X)) = -\frac{6}{n+1} \quad var(Kurt(X)) = \frac{24n(n-2)(n-3)}{(n+1)^2(n+3)(n+5)}$$

Máme-li dostatečný počet pozorování (řádově stovky), mají statistiky

$$T_3 = \frac{S_{kew}^{norm}}{\sqrt{Var(S_{kew}^{norm})}} \quad T_4 = \frac{K_{urt}^{norm} - E(K_{urt}^{norm})}{\sqrt{Var(K_{urt}^{norm})}}$$

přibližně standardní normální rozdělení pravděpodobnosti.

Pořadové statistiky

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

Pořadové statistiky

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

- *Uspořádaný výběr*: $X_{(1)}, X_{(2)}, \dots, X_{(n)}$ vznikne z původního výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$ upořádáním podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$.

Pořadové statistiky

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

- *Uspořádaný výběr:* $X_{(1)}, X_{(2)}, \dots, X_{(n)}$ vznikne z původního výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$ upořádáním podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$.
- *Pořadová statistika:* $X_{(k)}$ je náhodná veličina X_m , která je k -tá v pořadí podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$. Index k nazýváme *pořadím veličiny* X_m a zapisujeme to $R_m = k$.

Pořadové statistiky

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

- *Uspořádaný výběr:* $X_{(1)}, X_{(2)}, \dots, X_{(n)}$ vznikne z původního výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$ upořádáním podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$.
- *Pořadová statistika:* $X_{(k)}$ je náhodná veličina X_m , která je k -tá v pořadí podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$. Index k nazýváme *pořadím veličiny* X_m a zapisujeme to $R_m = k$.
- Statistika $X_{(1)}$ se nazývá minimum, $X_{(n)}$ je maximum

Pořadové statistiky

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

- *Uspořádaný výběr*: $X_{(1)}, X_{(2)}, \dots, X_{(n)}$ vznikne z původního výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$ upořádáním podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$.
- *Pořadová statistika*: $X_{(k)}$ je náhodná veličina X_m , která je k -tá v pořadí podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$. Index k nazýváme *pořadím veličiny* X_m a zapisujeme to $R_m = k$.
- Statistika $X_{(1)}$ se nazývá minimum, $X_{(n)}$ je maximum
- medián $\tilde{x}_{50}$: je-li n liché, je roven $X_{([\frac{n}{2}] + 1)}$
pro n sudé je roven $(X_{(n/2)} + X_{(n/2+1)})/2$

Pořadové statistiky

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

- *Uspořádaný výběr*: $X_{(1)}, X_{(2)}, \dots, X_{(n)}$ vznikne z původního výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$ upořádáním podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$.
- *Pořadová statistika*: $X_{(k)}$ je náhodná veličina X_m , která je k -tá v pořadí podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$. Index k nazýváme *pořadím veličiny* X_m a zapisujeme to $R_m = k$.
- Statistika $X_{(1)}$ se nazývá minimum, $X_{(n)}$ je maximum
- medián $\tilde{x}_{50}$: je-li n liché, je roven $X_{([\frac{n}{2}] + 1)}$
pro n sudé je roven $(X_{(n/2)} + X_{(n/2+1)})/2$
- dolní kvartil $\tilde{x}_{25}$: $X_{([\frac{n}{4}] + 1)}$ resp. $(X_{(n/4)} + X_{(n/4+1)})/2$

Pořadové statistiky

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

- *Uspořádaný výběr*: $X_{(1)}, X_{(2)}, \dots, X_{(n)}$ vznikne z původního výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$ upořádáním podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$.
- *Pořadová statistika*: $X_{(k)}$ je náhodná veličina X_m , která je k -tá v pořadí podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$. Index k nazýváme *pořadím veličiny* X_m a zapisujeme to $R_m = k$.
- Statistika $X_{(1)}$ se nazývá minimum, $X_{(n)}$ je maximum
- medián $\tilde{x}_{50}$: je-li n liché, je roven $X_{([\frac{n}{2}] + 1)}$
pro n sudé je roven $(X_{(n/2)} + X_{(n/2+1)})/2$
- dolní kvartil $\tilde{x}_{25}$: $X_{([\frac{n}{4}] + 1)}$ resp. $(X_{(n/4)} + X_{(n/4+1)})/2$
- horní kvartil $\tilde{x}_{75}$: $X_{([\frac{3n}{4}] + 1)}$ resp. $(X_{(3n/4-1)} + X_{(3n/4)})/2$

Pořadové statistiky

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

- *Uspořádaný výběr*: $X_{(1)}, X_{(2)}, \dots, X_{(n)}$ vznikne z původního výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$ upořádáním podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$.
- *Pořadová statistika*: $X_{(k)}$ je náhodná veličina X_m , která je k -tá v pořadí podle velikosti pozorovaných hodnot $x_1, x_2, \dots, x_n$. Index k nazýváme *pořadím veličiny* X_m a zapisujeme to $R_m = k$.
- Statistika $X_{(1)}$ se nazývá minimum, $X_{(n)}$ je maximum
- medián $\tilde{x}_{50}$: je-li n liché, je roven $X_{(\lfloor n/2 \rfloor + 1)}$
pro n sudé je roven $(X_{(n/2)} + X_{(n/2+1)})/2$
- dolní kvartil $\tilde{x}_{25}$: $X_{(\lfloor n/4 \rfloor + 1)}$ resp. $(X_{(n/4)} + X_{(n/4+1)})/2$
- horní kvartil $\tilde{x}_{75}$: $X_{(\lfloor 3n/4 \rfloor + 1)}$ resp. $(X_{(3n/4-1)} + X_{(3n/4)})/2$

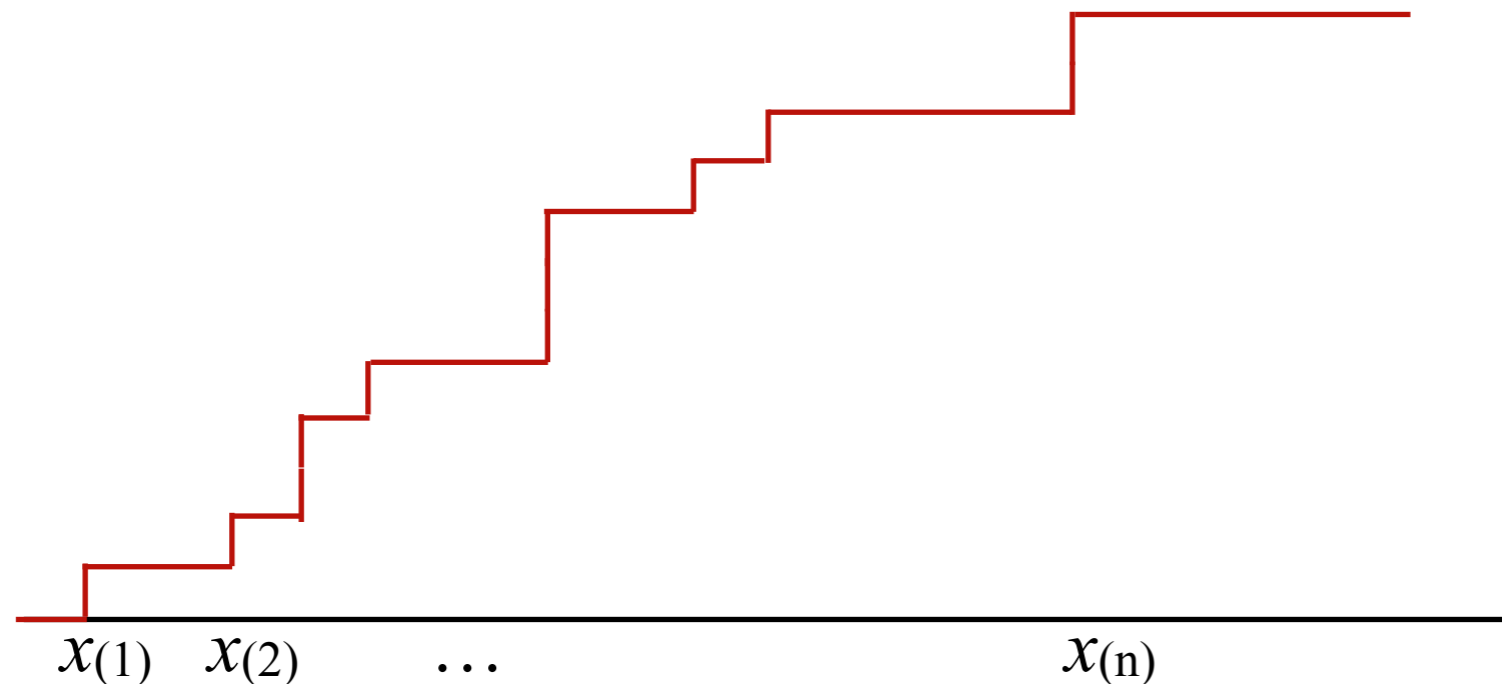

Empirická distribuční funkce

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

Empirická distribuční funkce:

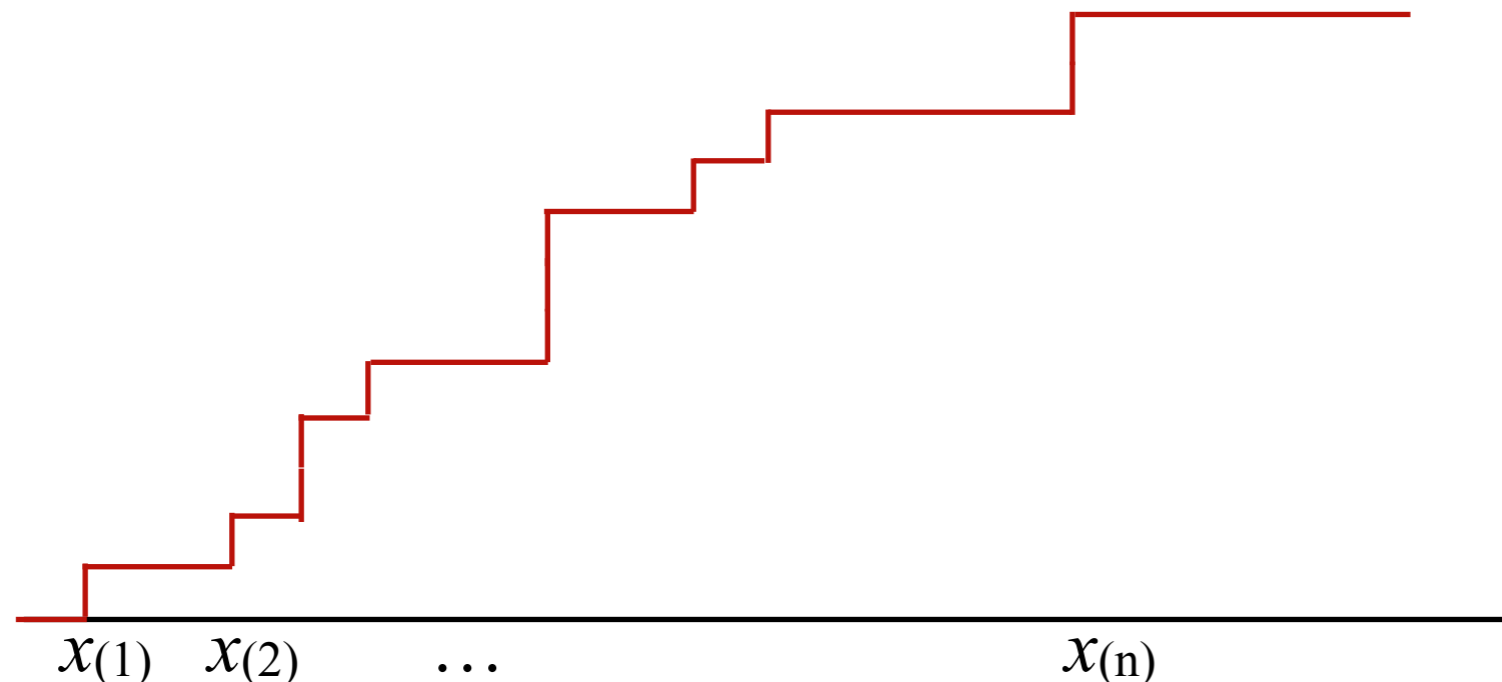
Empirická distribuční funkce

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

Empirická distribuční funkce:

vycházíme z uspořádaného výběru: $X_{(1)}, X_{(2)}, \dots, X_{(n)}$. Potom

$$F_n(x_{(i)}) = \frac{i}{n} \quad \text{a tedy} \quad F_n(x) = \frac{\max\{k : X_{(k)} \leq x\}}{n}, \quad x \in \mathbf{R}$$

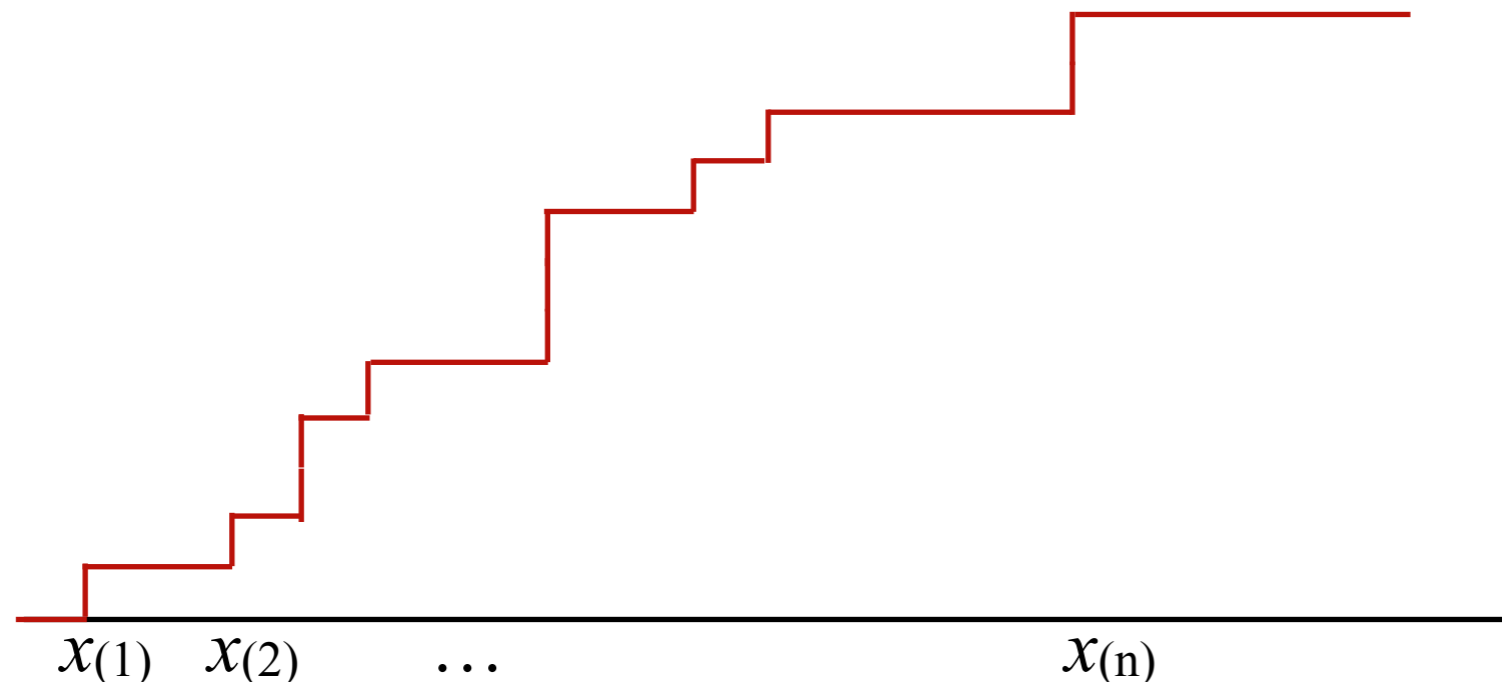
Empirická distribuční funkce

Statistické charakteristiky: jsou spočteny na základě pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

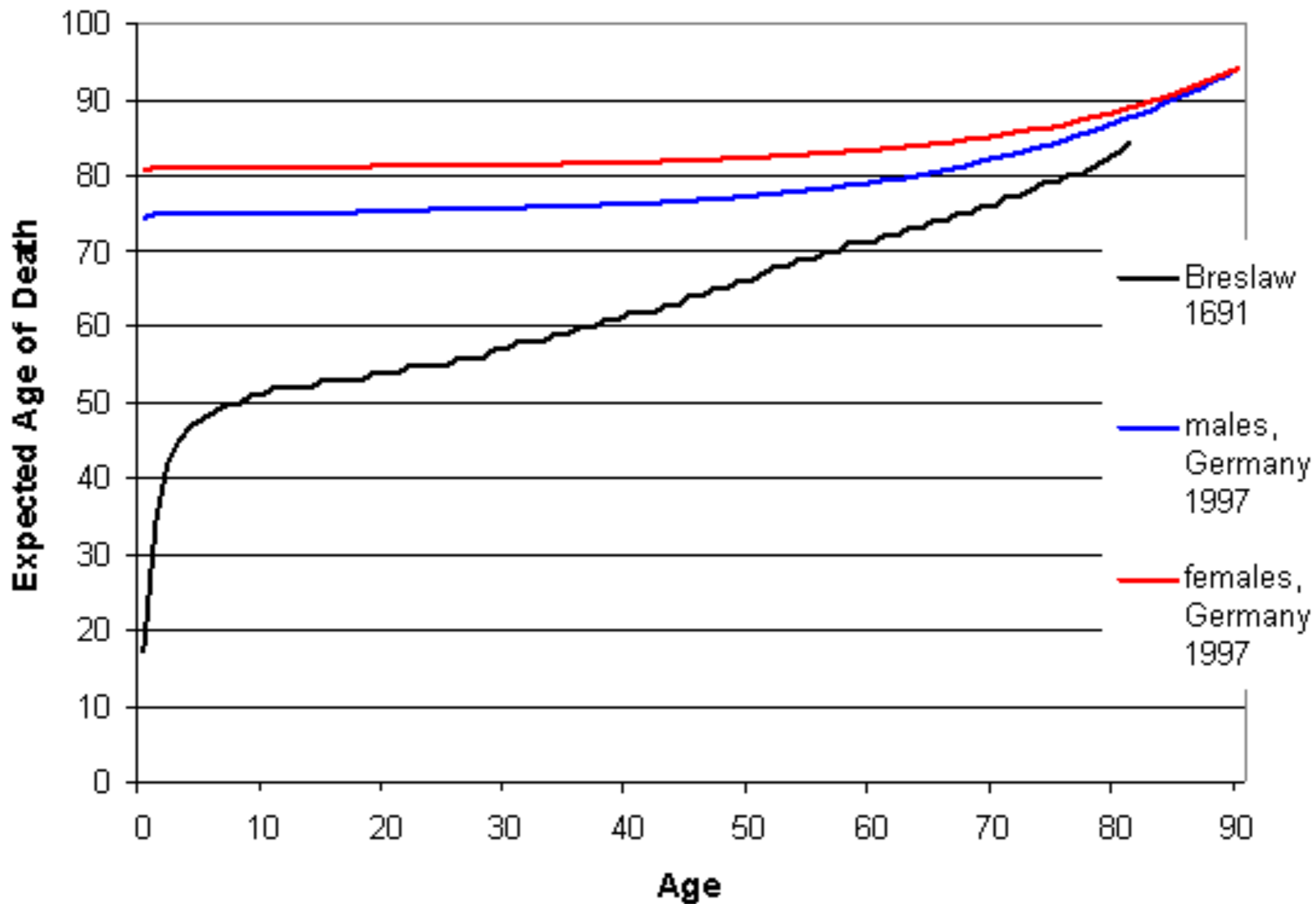
Empirická distribuční funkce:

vycházíme z uspořádaného výběru: $X_{(1)}, X_{(2)}, \dots, X_{(n)}$. Potom

$$F_n(x_{(i)}) = \frac{i}{n} \quad \text{a tedy} \quad F_n(x) = \frac{\max\{k : X_{(k)} \leq x\}}{n}, \quad x \in \mathbf{R}$$

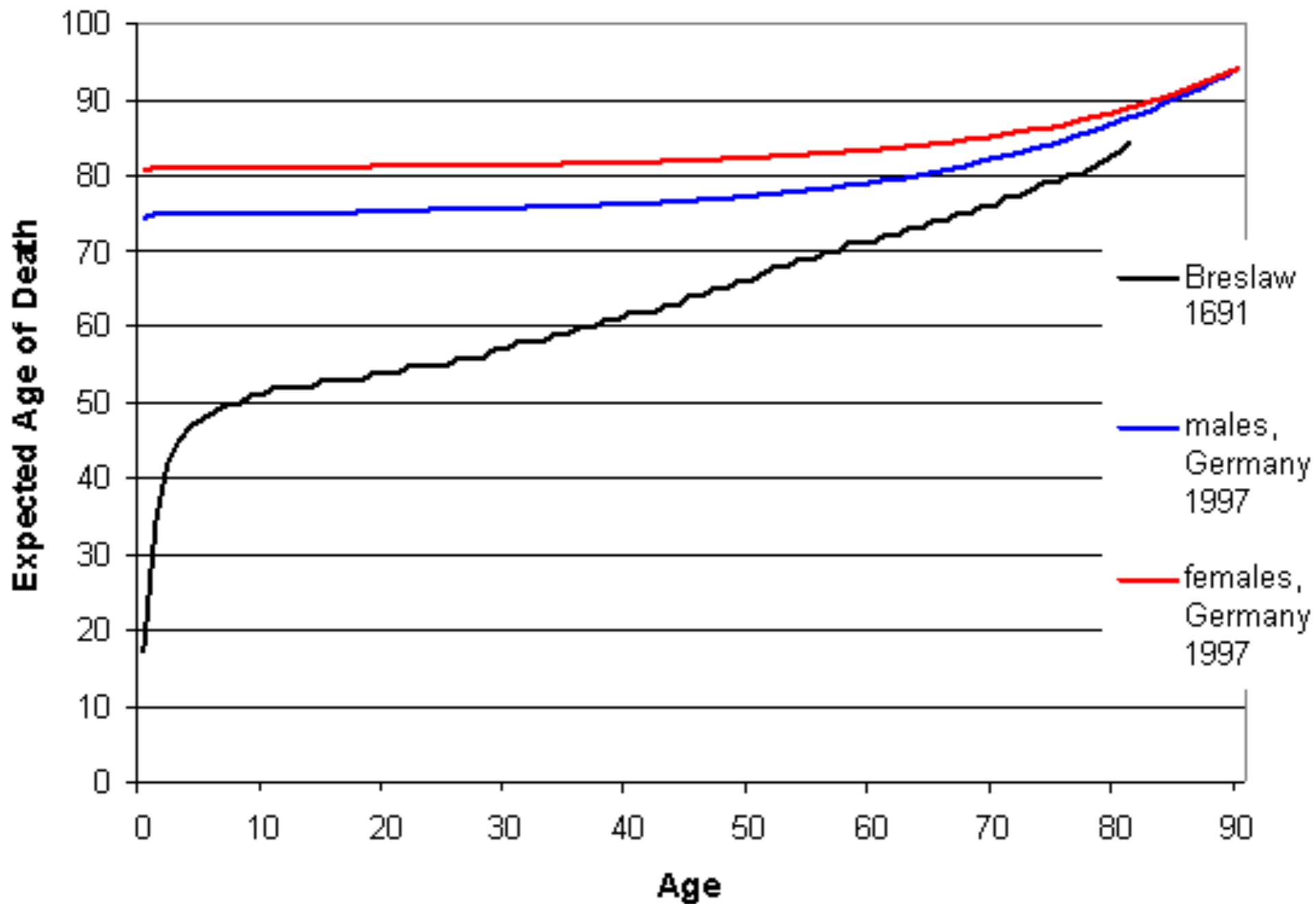

Empirická distribuční funkce

Data from Edmond Halley's table p.600 and "Durchschnittliche Lebenserwartung im Alter x in Jahren (ex) Deutschland, nach Geschlecht, Sterbetafel 1997/99" made available by [Statistisches Informationssystem GeroStat](#).

Empirická distribuční funkce

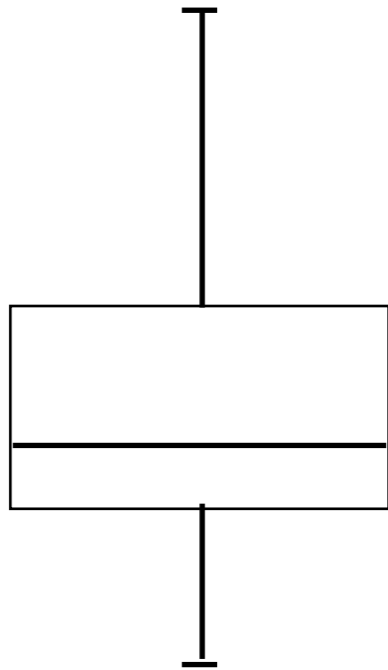

Data from Edmond Halley's table p.600 and "Durchschnittliche Lebenserwartung im Alter x in Jahren (ex) Deutschland, nach Geschlecht, Sterbetafel 1997/99" made available by [Statistisches Informationssystem GeroStat](#).

Krabicový graf

krabicový graf (Box & Whiskers plot)

Krabicový graf

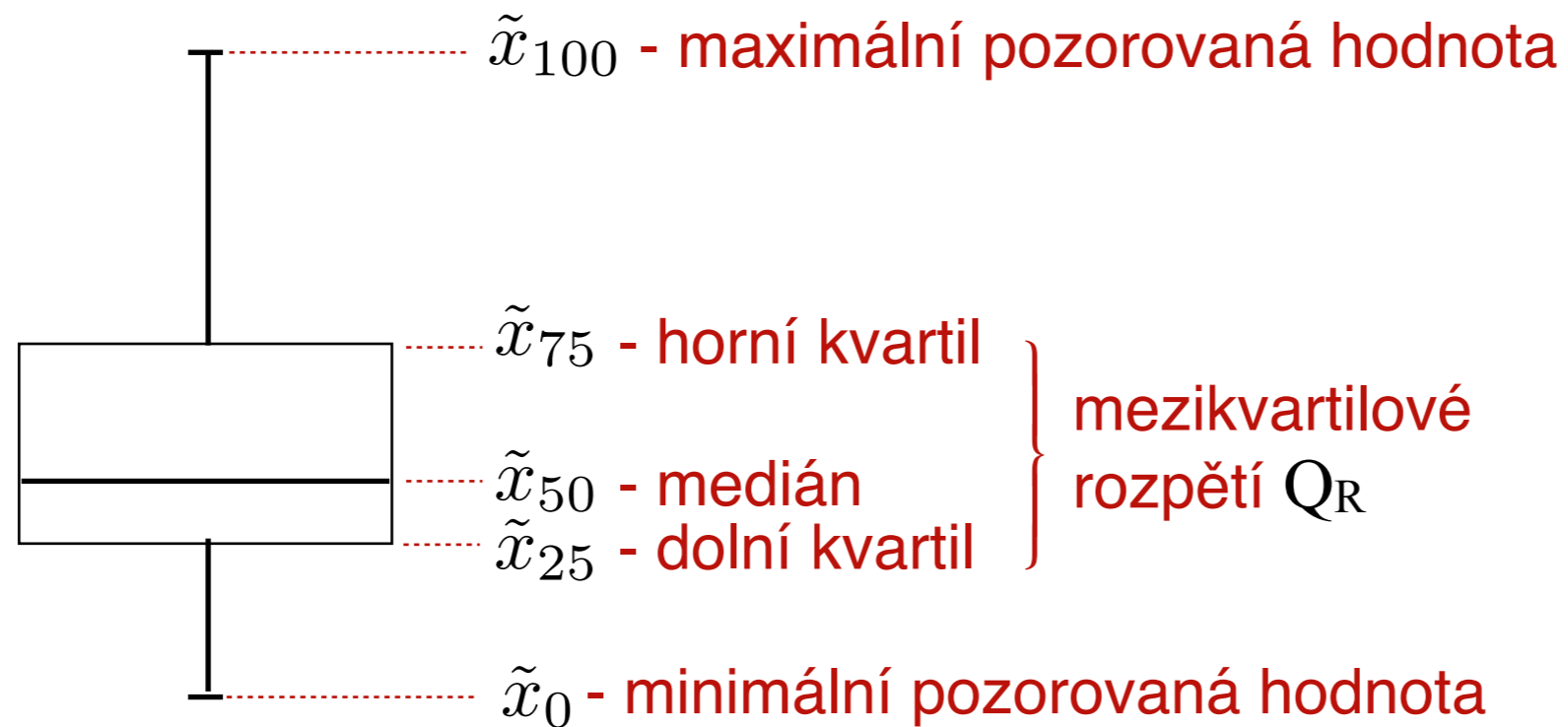
krabicový graf (Box & Whiskers plot)

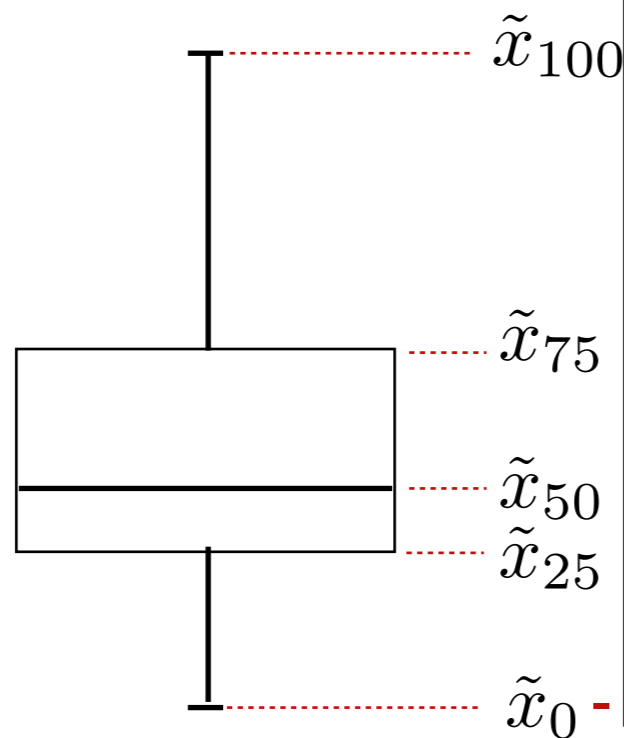
Krabicový graf

krabicový graf (Box & Whiskers plot)

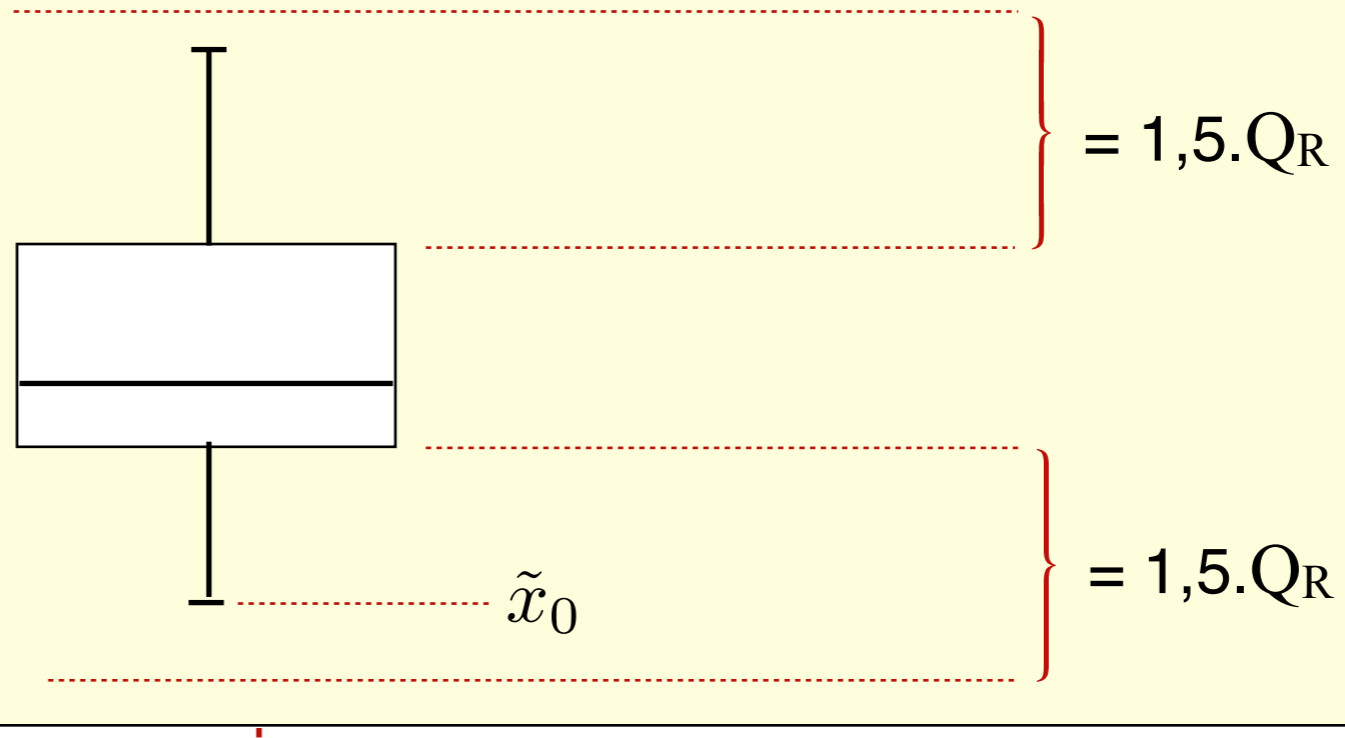
Krabicový graf

krabicový graf (Box

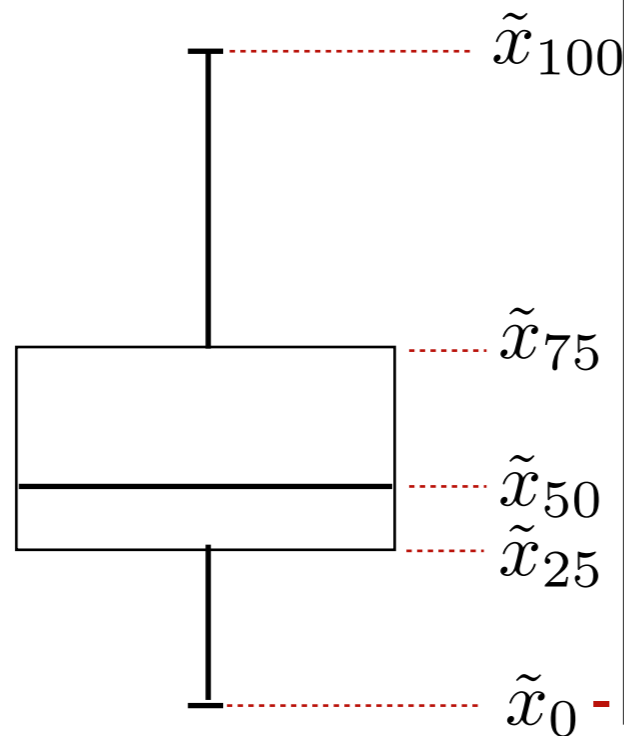
krabicový graf (Box & Whiskers plot)

* $\tilde{x}_{100}$ - odlehlé pozorování

Krabicový graf

krabicový graf (Box

krabicový graf (Box & Whiskers plot)

*..... $\tilde{x}_{100}$ - odlehlé pozorování

„vousy“ zde spojují
napozorovaná data } = 1,5.Q_R

pouze z intervalu

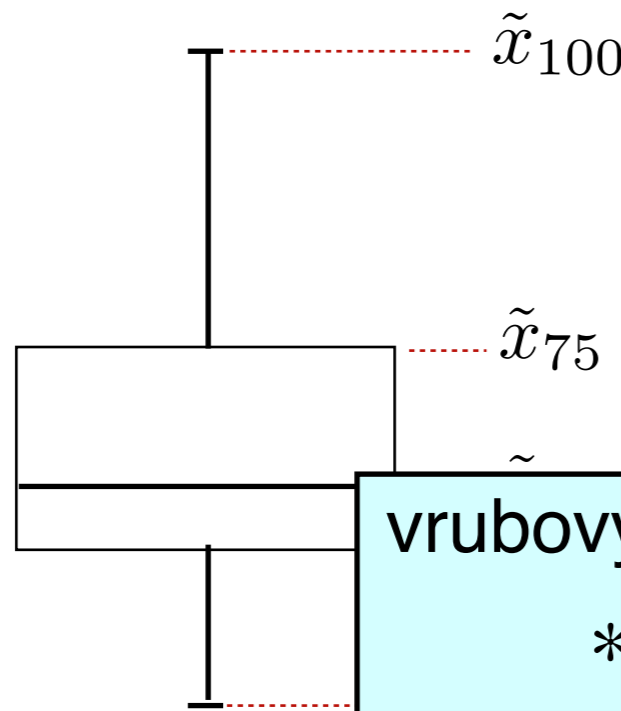
$\langle \tilde{x}_{25} - 1,5Q_R, \tilde{x}_{75} + 1,5Q_R \rangle$

} = 1,5.Q_R

$\tilde{x}_0$

Krabicový graf

krabicový graf (Box

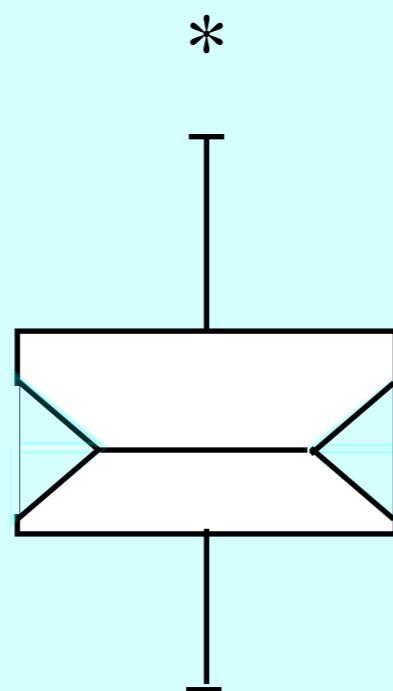
krabicový graf (Box & Whiskers plot)

* ..... $\tilde{x}_{100}$ - odlehlé pozorování

„vousy“ zde spojují
napozorovaná data } = $1,5 \cdot Q_R$

pouze z intervalu
 $\langle \tilde{x}_{25} - 1,5Q_R, \tilde{x}_{75} + 1,5Q_R \rangle$

vrubový krabicový graf (notched Box & Whiskers plot)

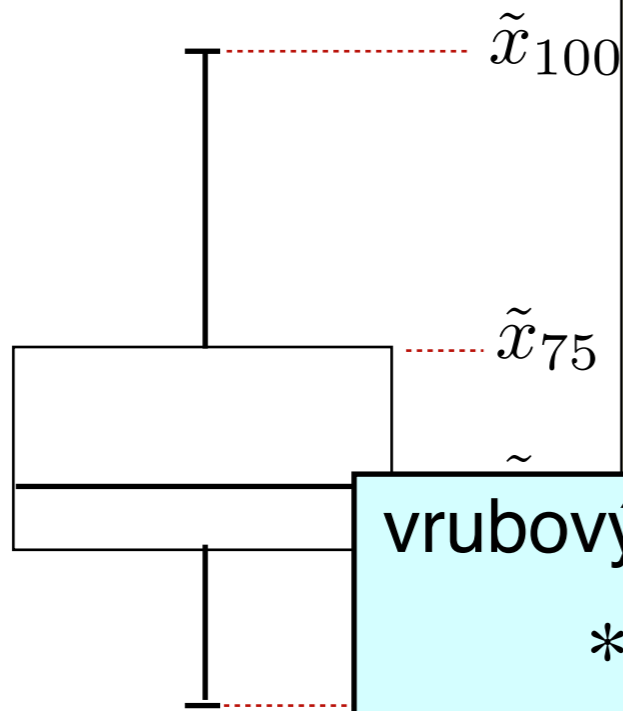

„vrub“ reprezentuje 95% interval
spolehlivosti pro medián.

$$\tilde{x}_{50} \pm \frac{1,58Q_R}{\sqrt{n}}$$

Krabicový graf

krabicový graf (Box & Whiskers plot)

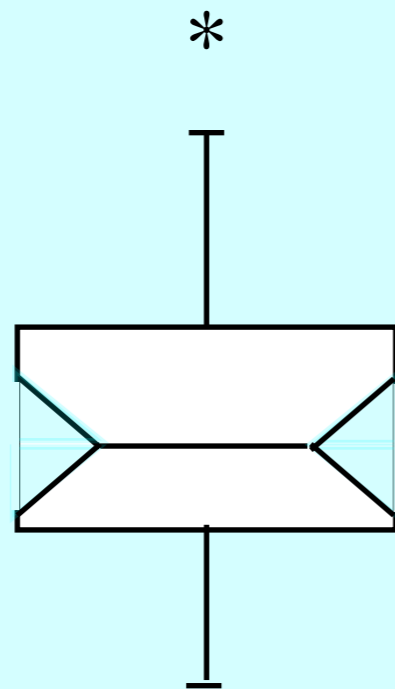
krabicový graf (Box & Whiskers plot)

* ..... $\tilde{x}_{100}$ - odlehlé pozorování

„vousy“ zde spojují
napozorovaná data } = $1,5 \cdot Q_R$

pouze z intervalu
 $\langle \tilde{x}_{25} - 1,5Q_R, \tilde{x}_{75} + 1,5Q_R \rangle$

vrubový krabicový graf (notched Box & Whiskers plot)

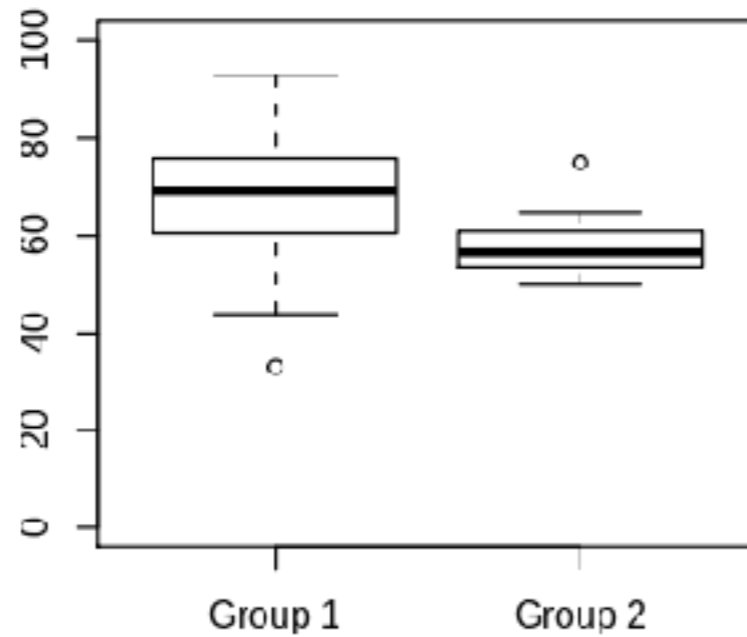
„vrub“ reprezentuje 95% interval
spolehlivosti pro medián.

$$\tilde{x}_{50} \pm \frac{1,58Q_R}{\sqrt{n}}$$

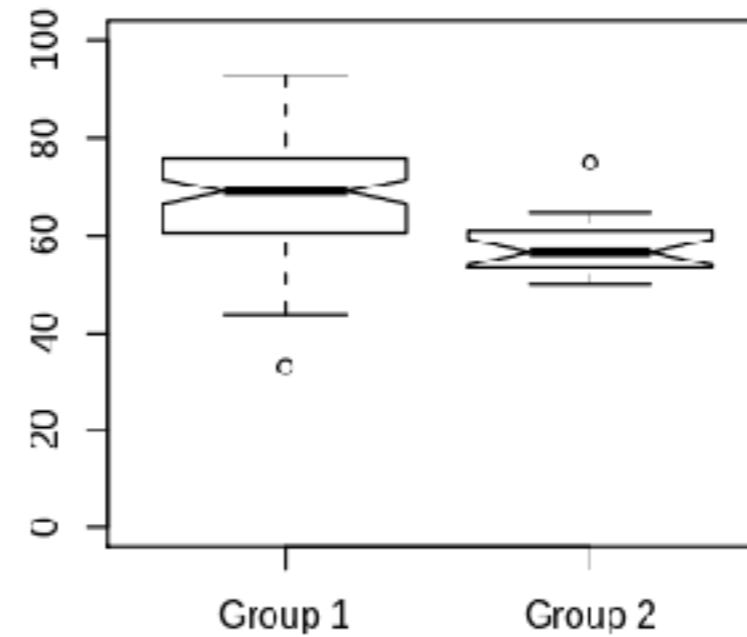

Krabicový graf

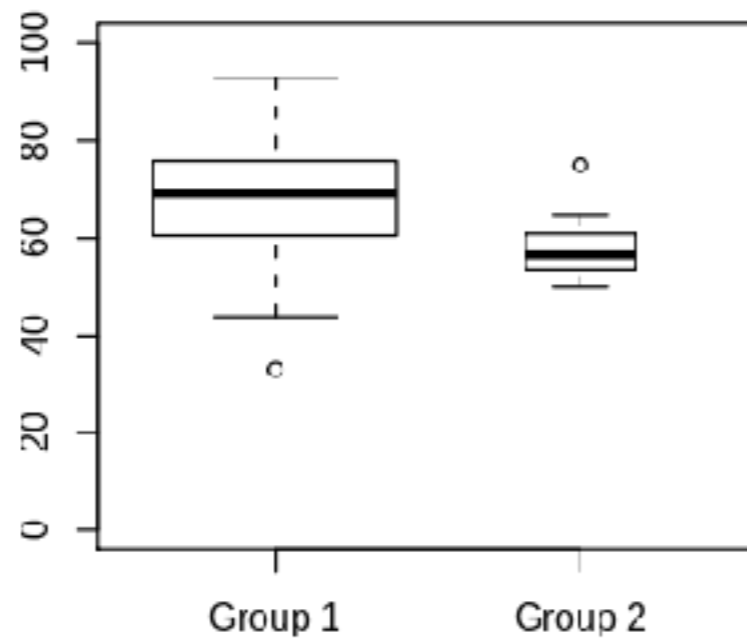
Traditional Box Plot

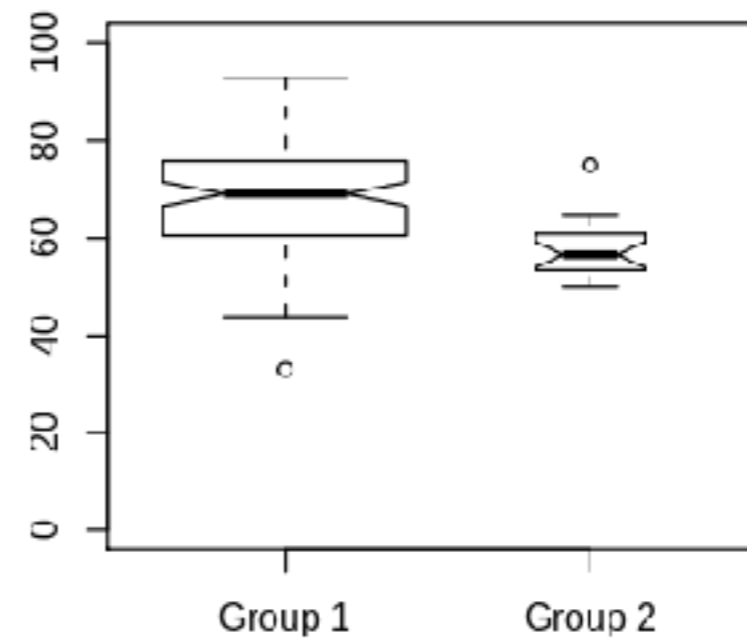
Notched Box Plot

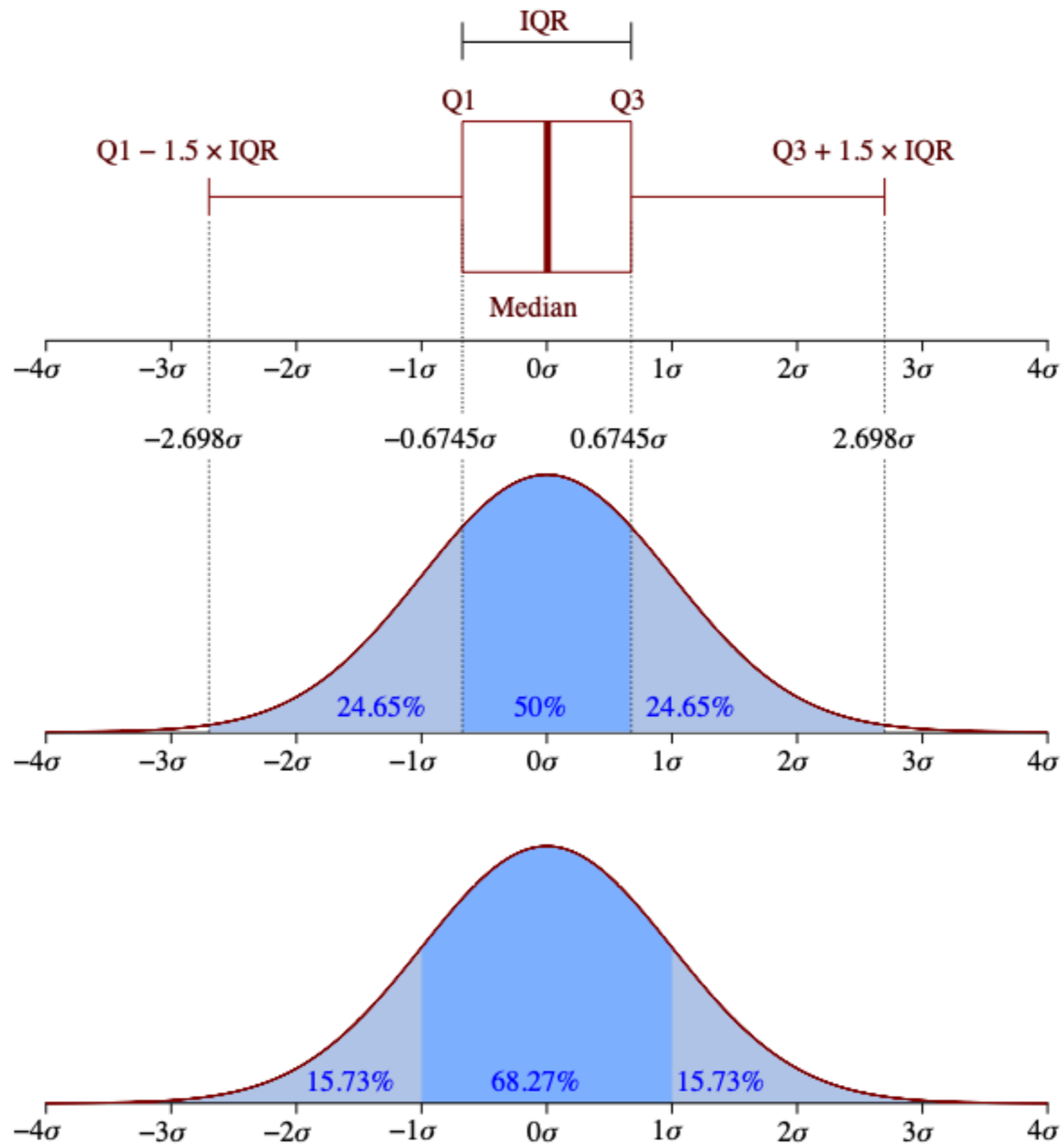
Variable Width Box Plot

Variable Width Notched Box Plot

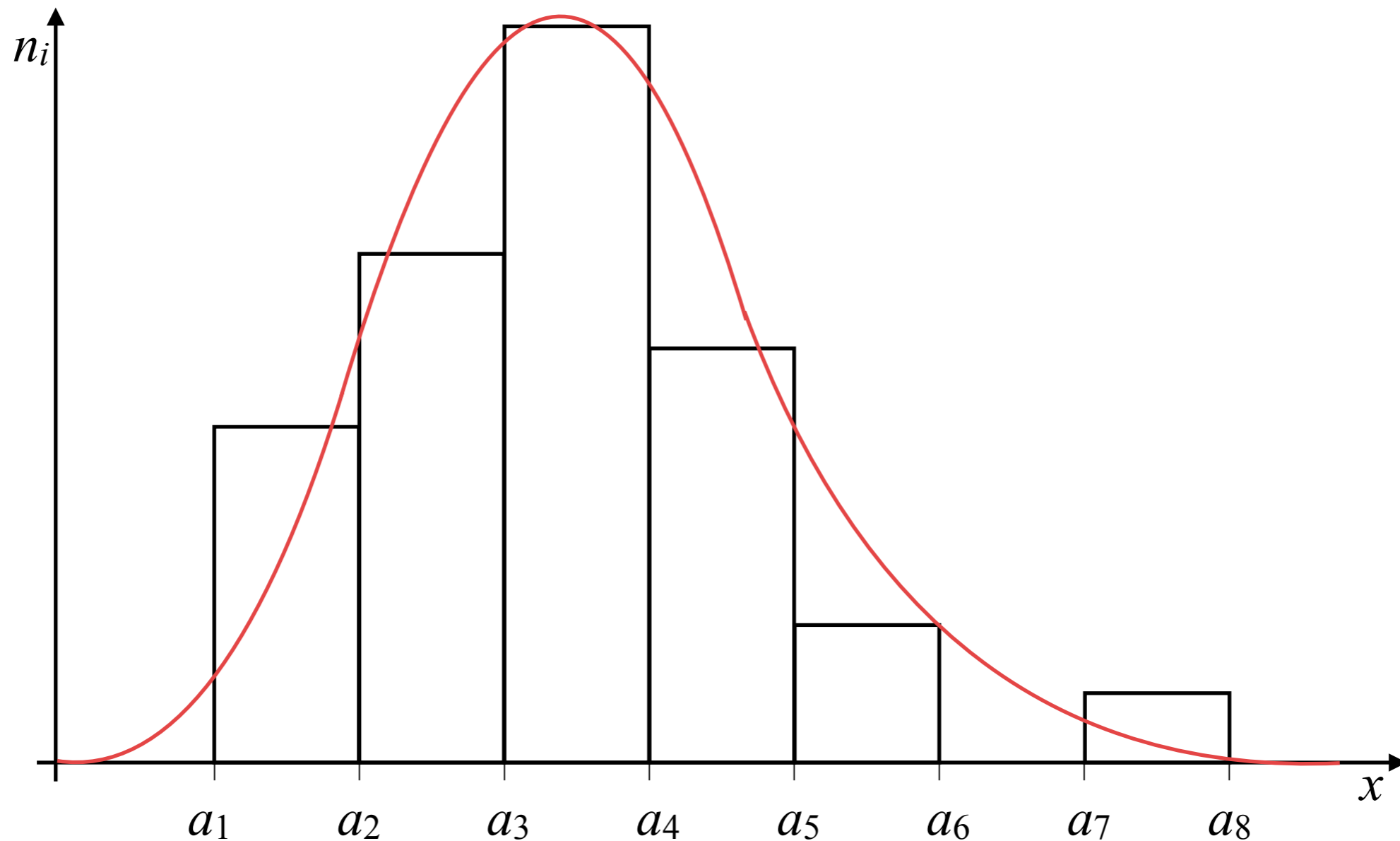

Krabicový graf

Frekvenční analýza

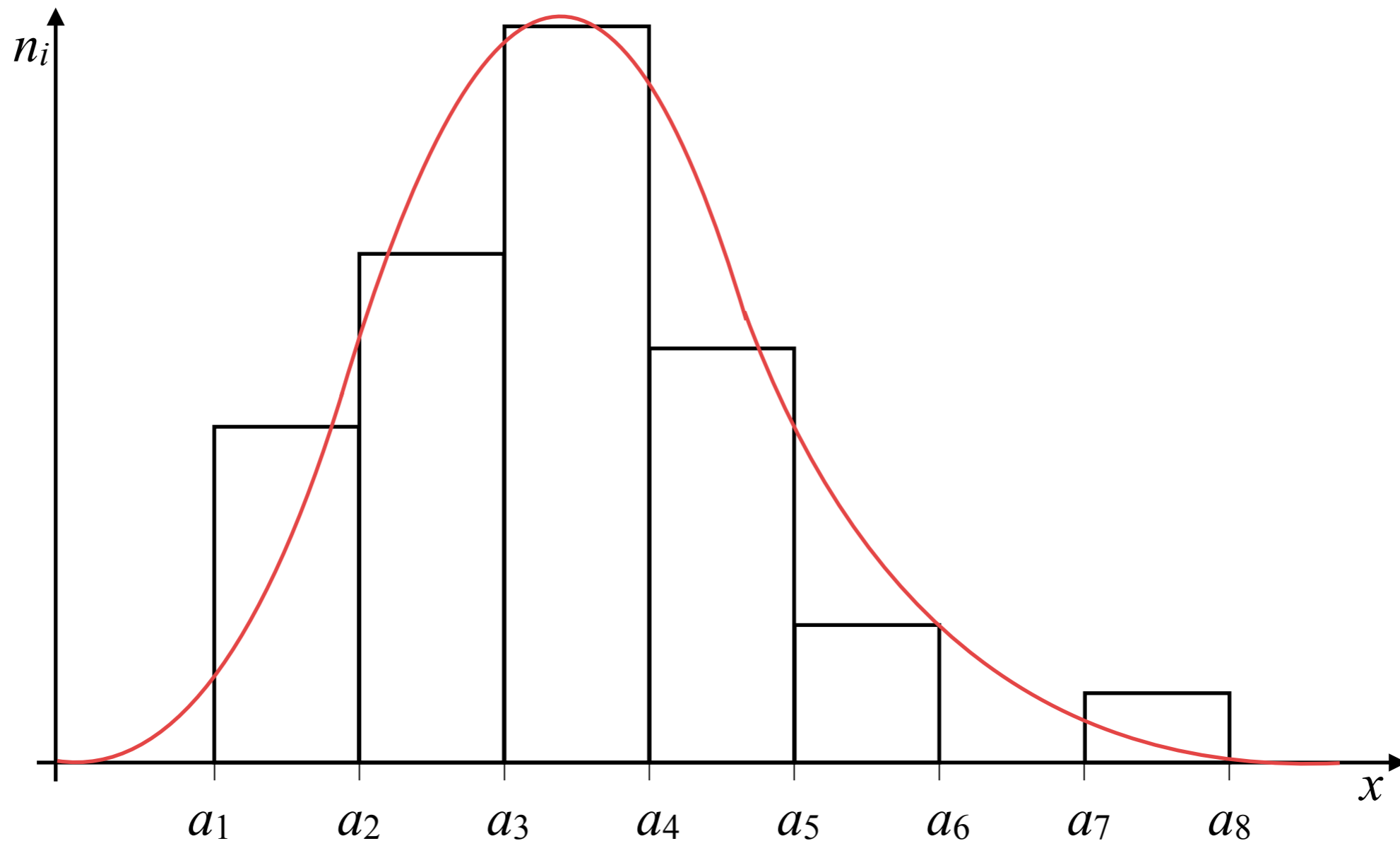
Máme pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ náhodného výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

Frekvenční analýza

Máme pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ náhodného výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

Frekvenční analýza

Máme pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ náhodného výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

pořadí třídy	třídní intervaly	(prosté) absolutní četnosti	(prosté) relativní četnosti	kumulativní četnosti	kumulativní relativní četnosti
1	$a_1 - b_1$	n_1	$f_1 = n_1/n$	$c_1 = n_1$	$d_1 = c_1/n$
2	$a_2 - b_2$	n_2	$f_2 = n_2/n$	$c_2 = n_1 + n_2$	$d_2 = (c_1 + c_2)/n$
⋮	⋮	⋮	⋮	$c_j = \sum_{i=1}^j n_i$	⋮
k	$a_k - b_k$	n_k	$f_k = n_k/n$	$c_k = n$	$d_k = c_k/n = 1$

Frekvenční analýza

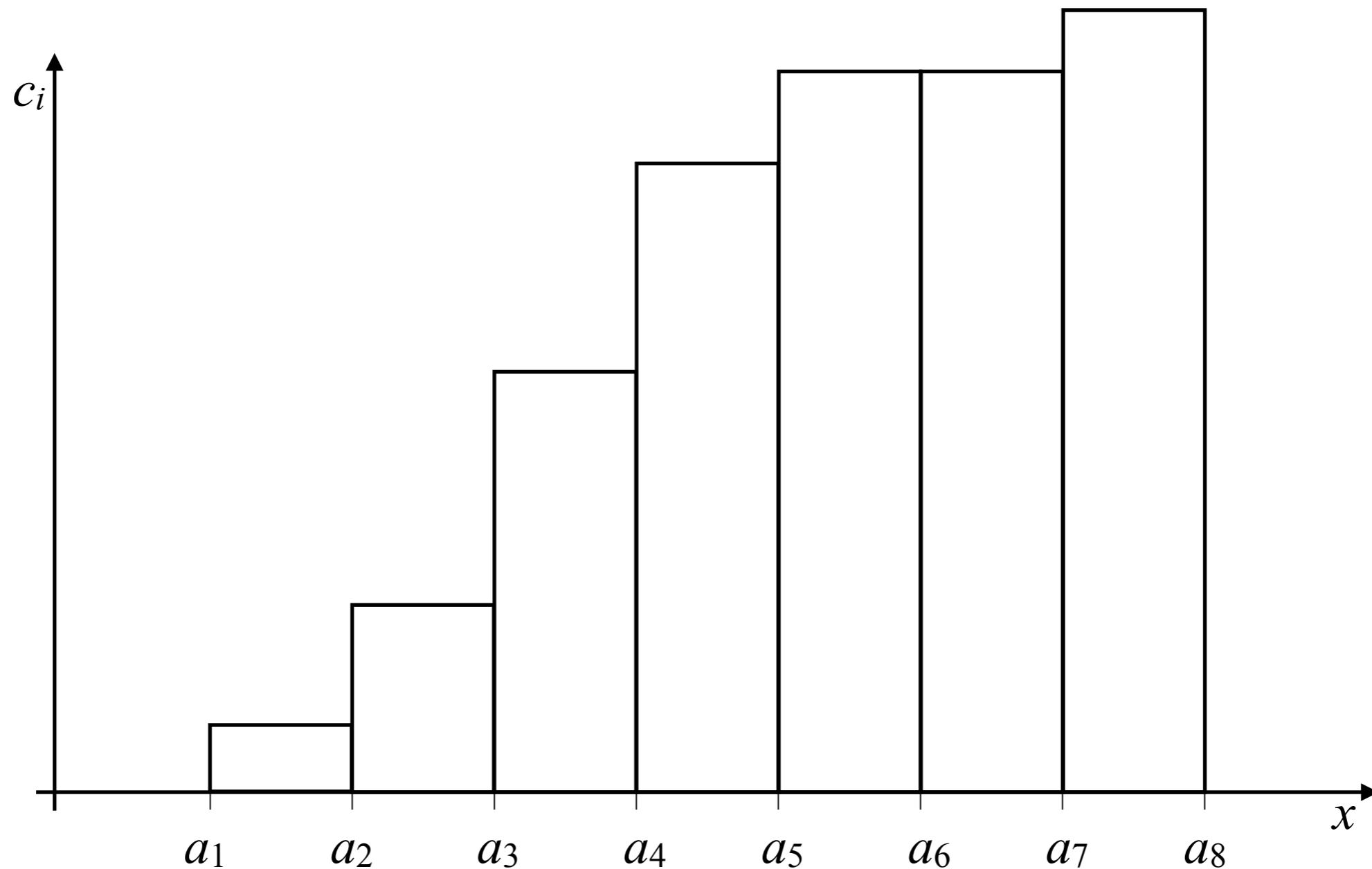
Máme pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ náhodného výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

pořadí třídy	třídní intervaly	(prosté) absolutní četnosti	(prosté) relativní četnosti	kumulativní četnosti	kumulativní relativní četnosti
1	$a_1 - b_1$	n_1	$f_1 = n_1/n$	$c_1 = n_1$	$d_1 = c_1$
2	$a_2 - b_2$	n_2	$f_2 = n_2/n$	$c_2 = n_1 + n_2$	$d_2 = (c_1 + c_2)/n$
⋮	⋮	⋮	⋮	$c_j = \sum_{i=1}^j n_i$	⋮
k	$a_k - b_k$	n_k	$f_k = n_k/n$	$c_k = n$	$d_k = c_k/n = 1$

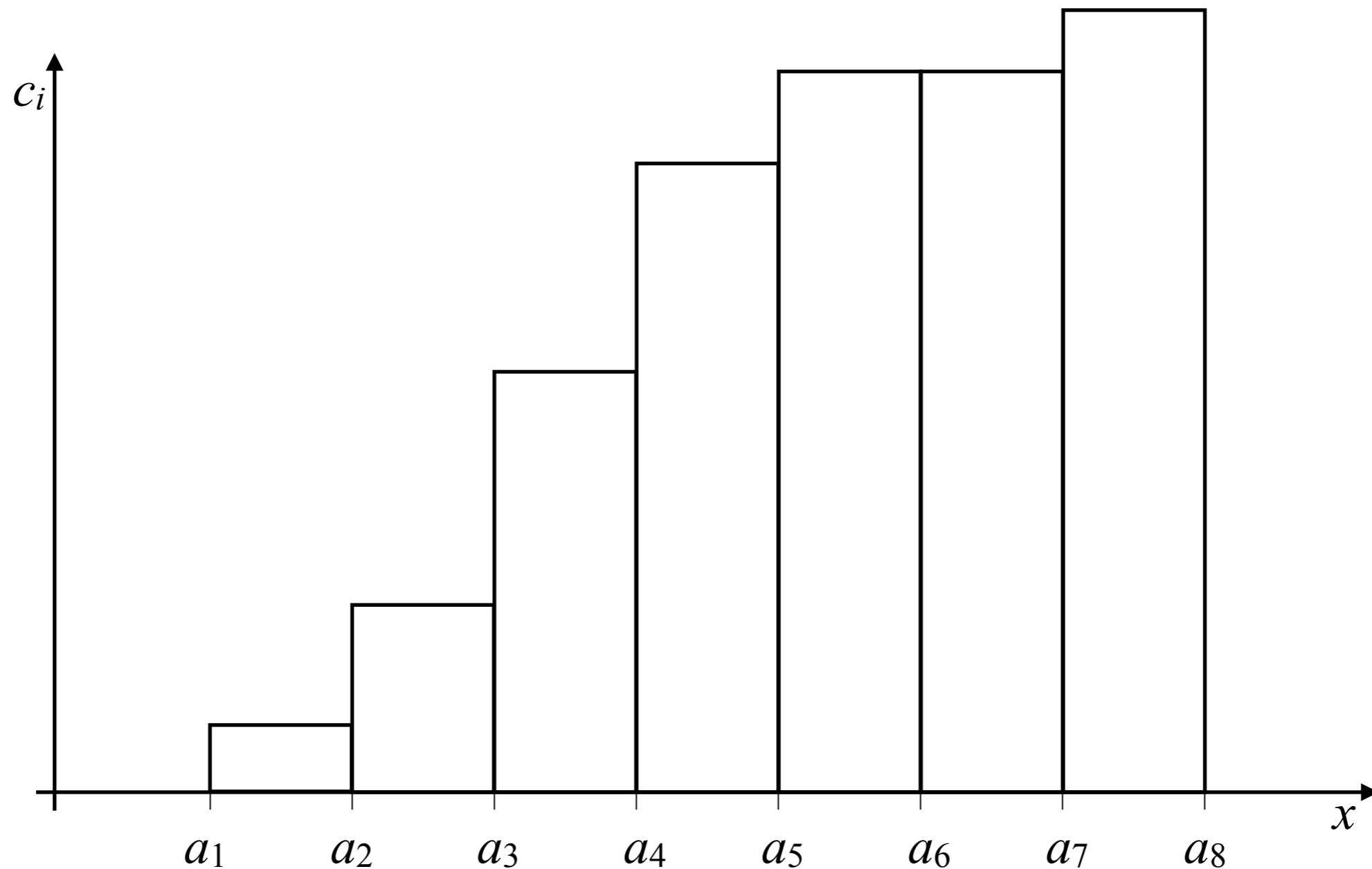
Frekvenční analýza

Máme pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ náhodného výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

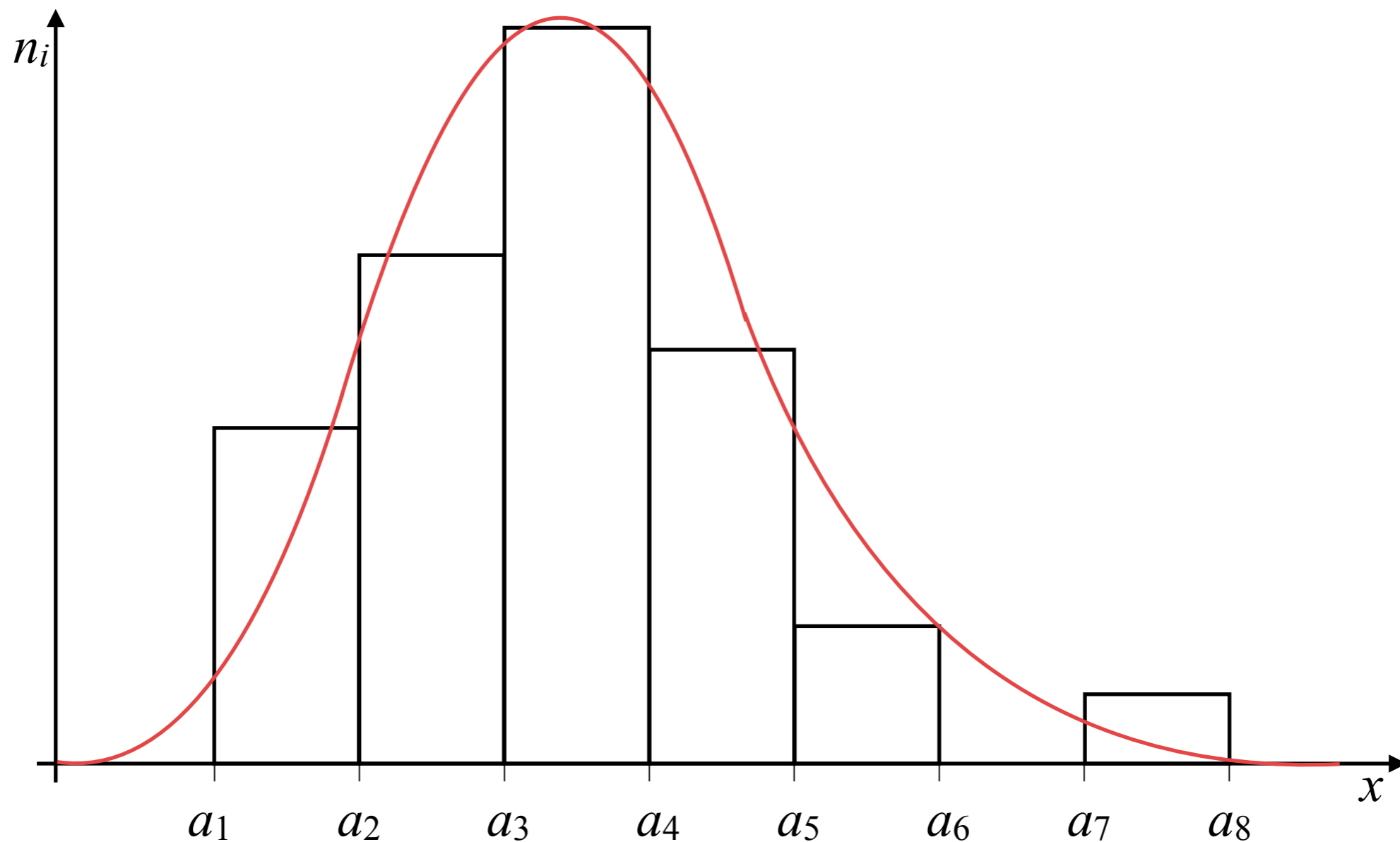
Frekvenční analýza

Máme pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ náhodného výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

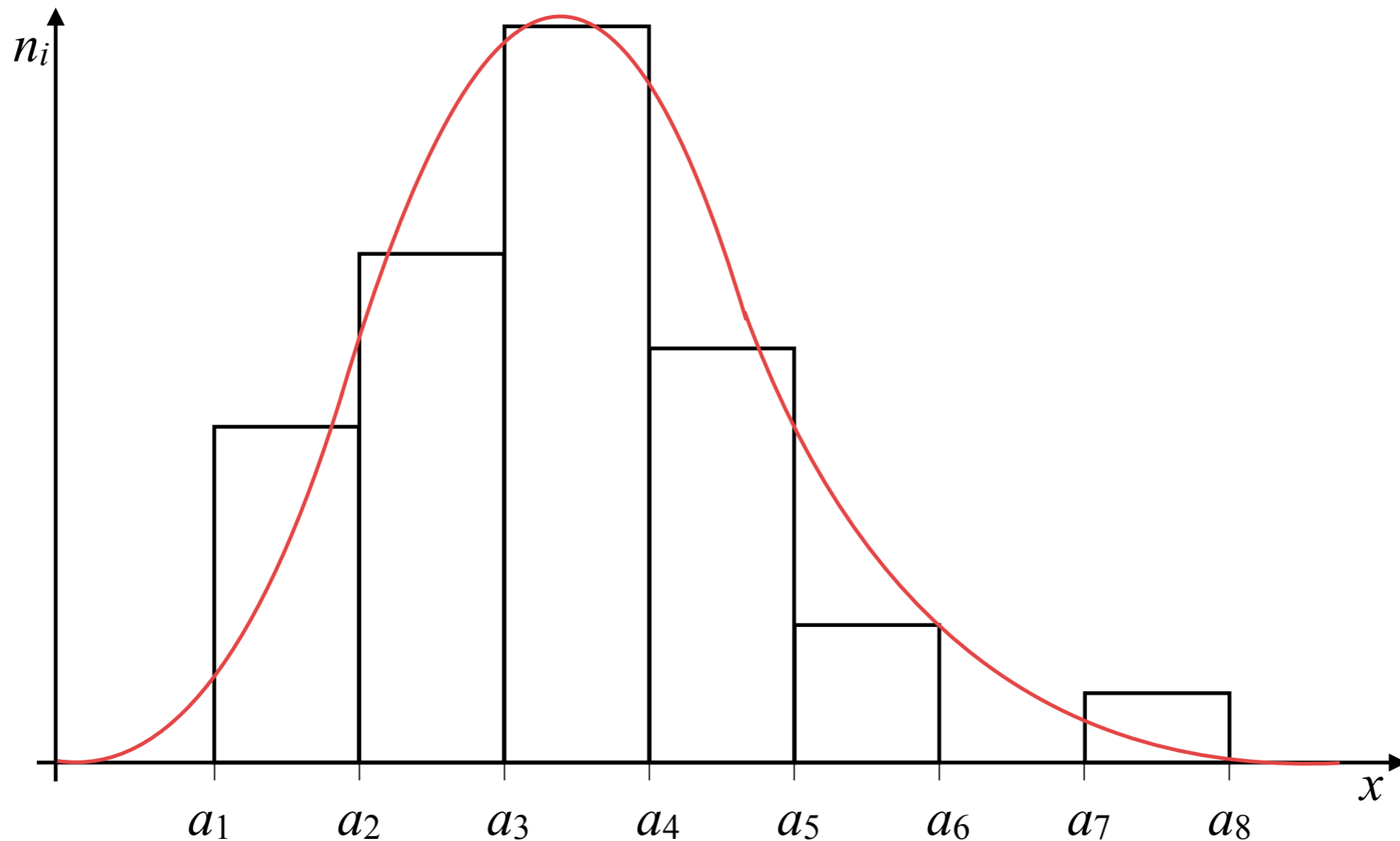
Frekvenční analýza

Máme pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ náhodného výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

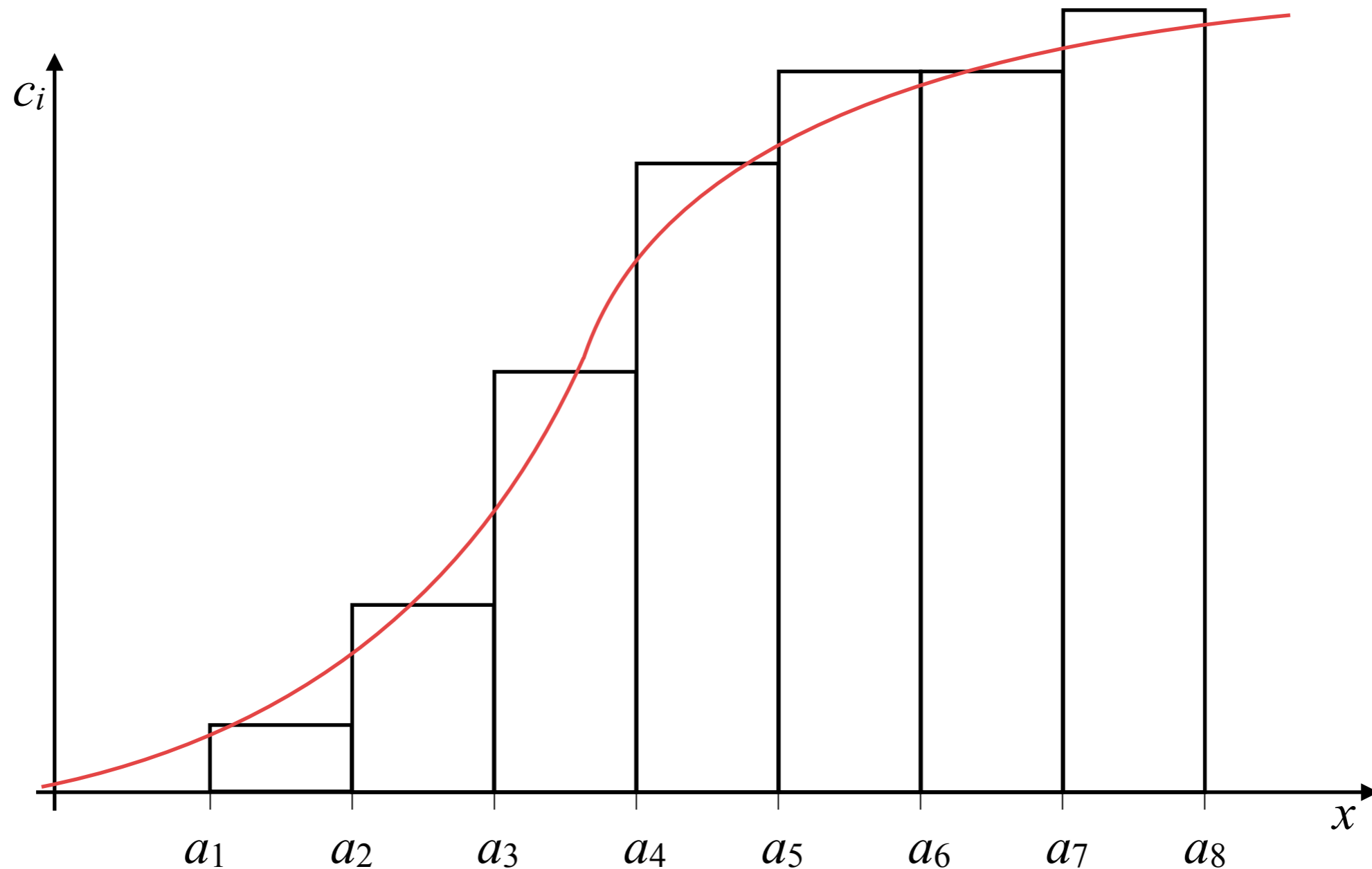
Frekvenční analýza

Máme pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ náhodného výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

Frekvenční analýza

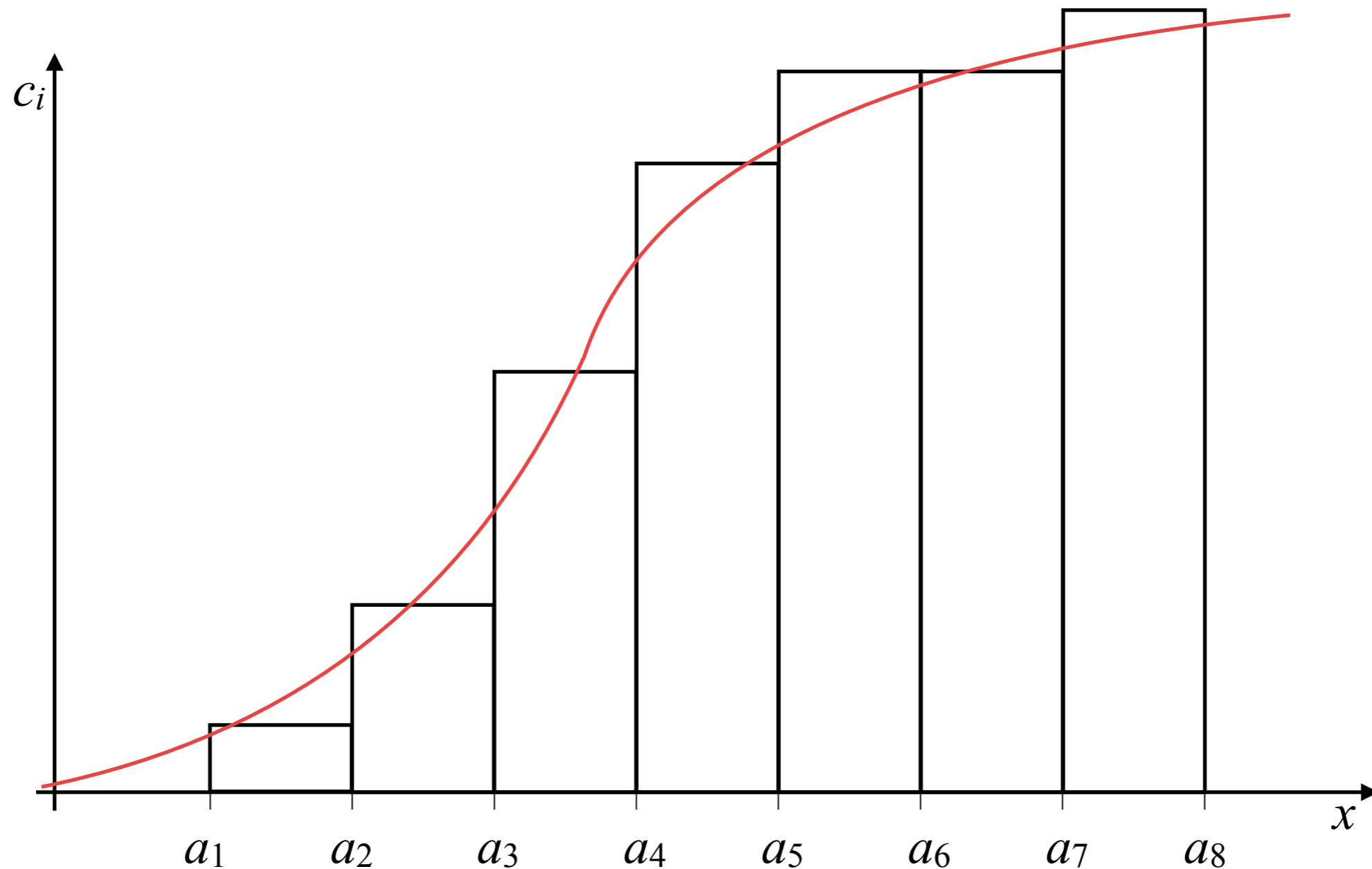
Máme pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ náhodného výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

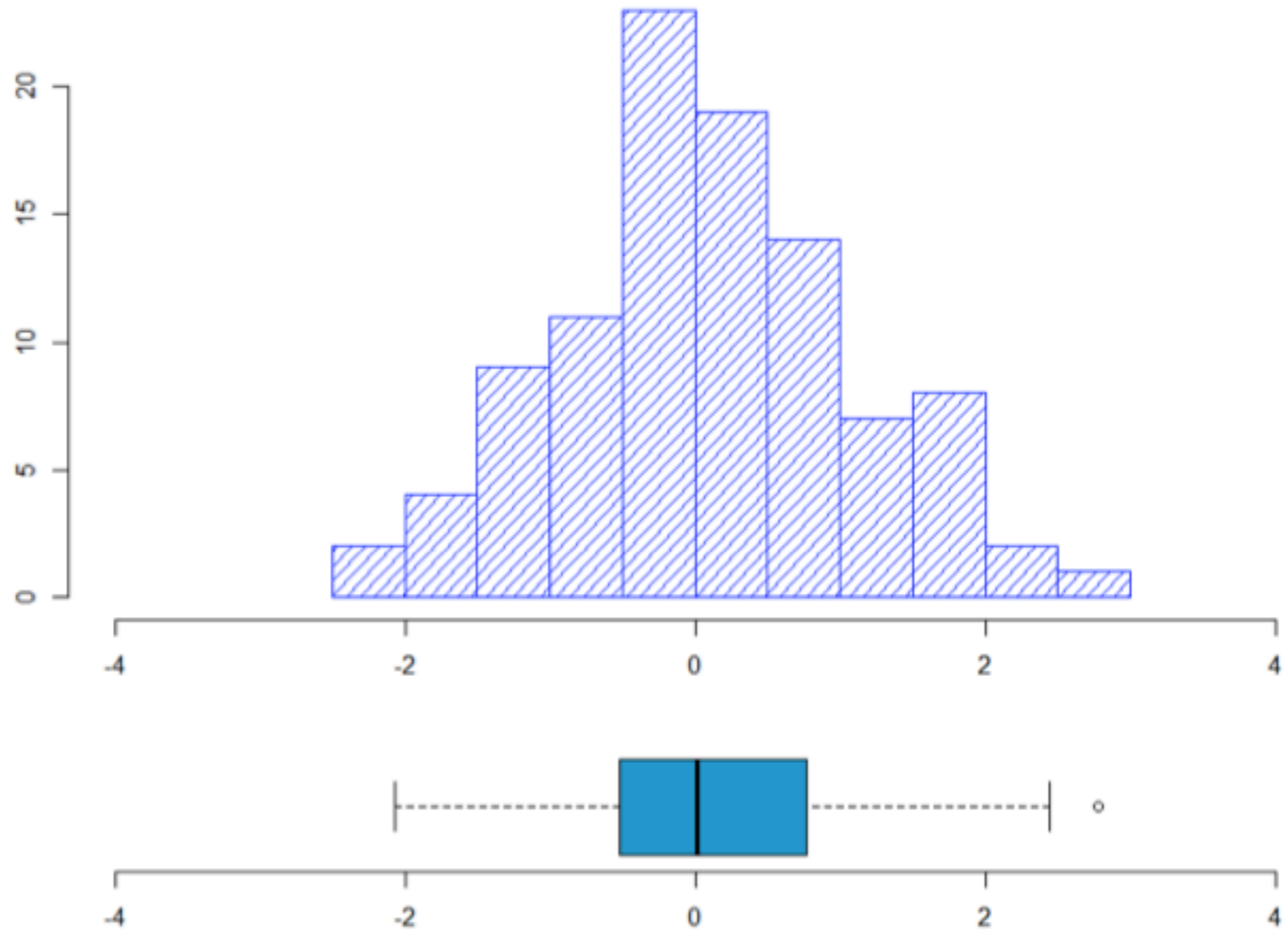

Frekvenční analýza

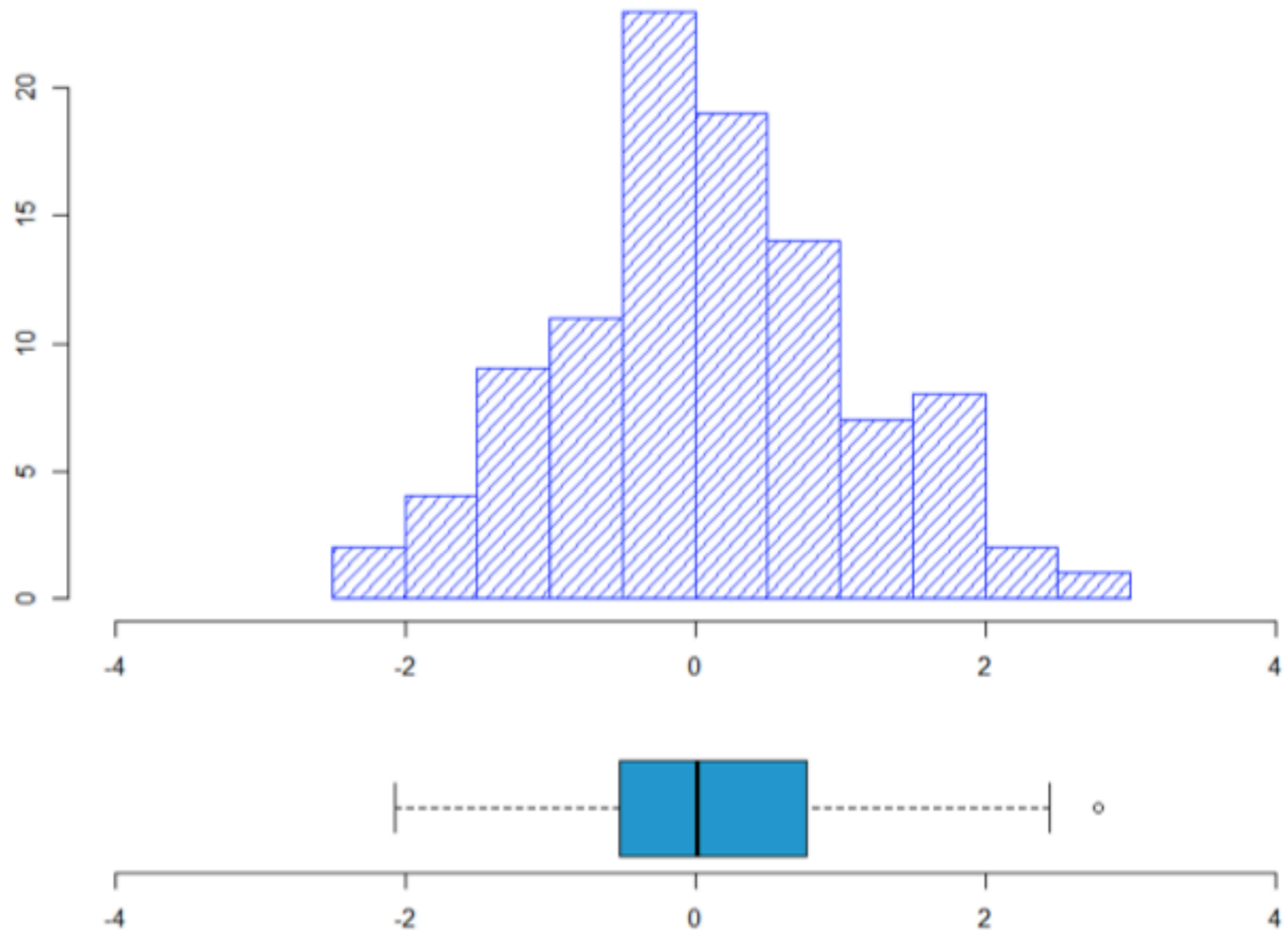
Máme pozorování $x_1, x_2, \dots, x_n$ náhodného výběru $X_1, X_2, \dots, X_n$.

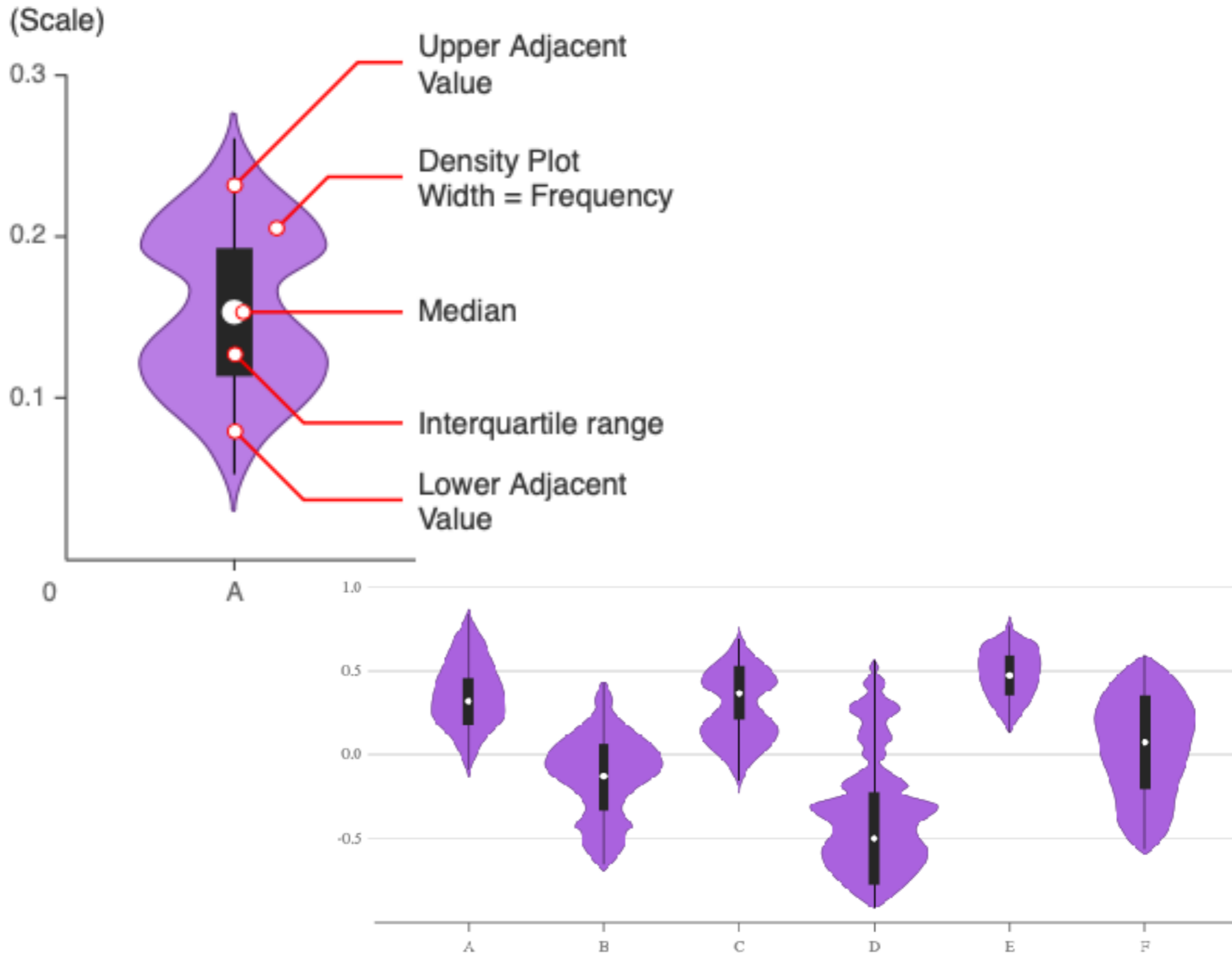
Histogram x boxplot

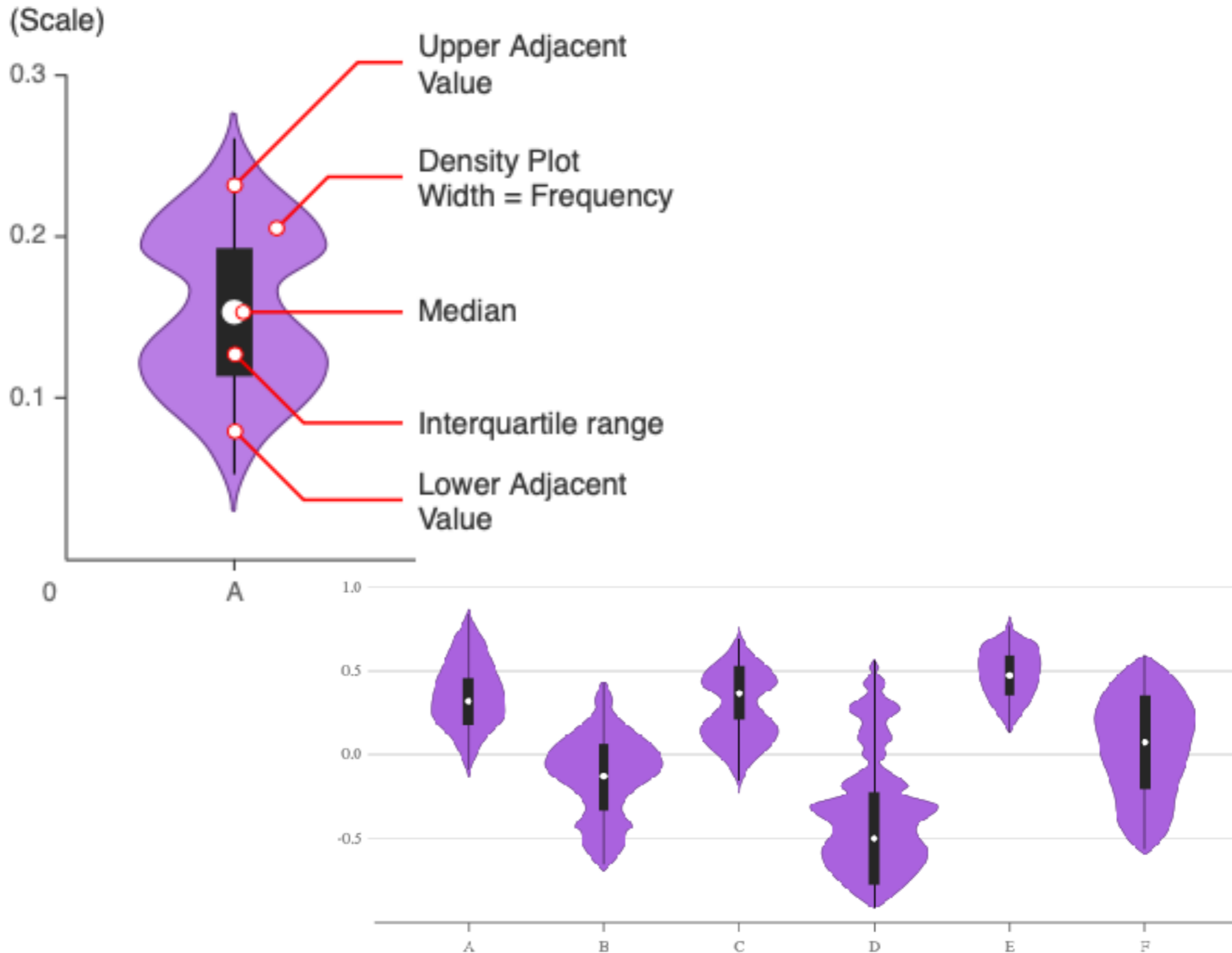
Histogram x boxplot

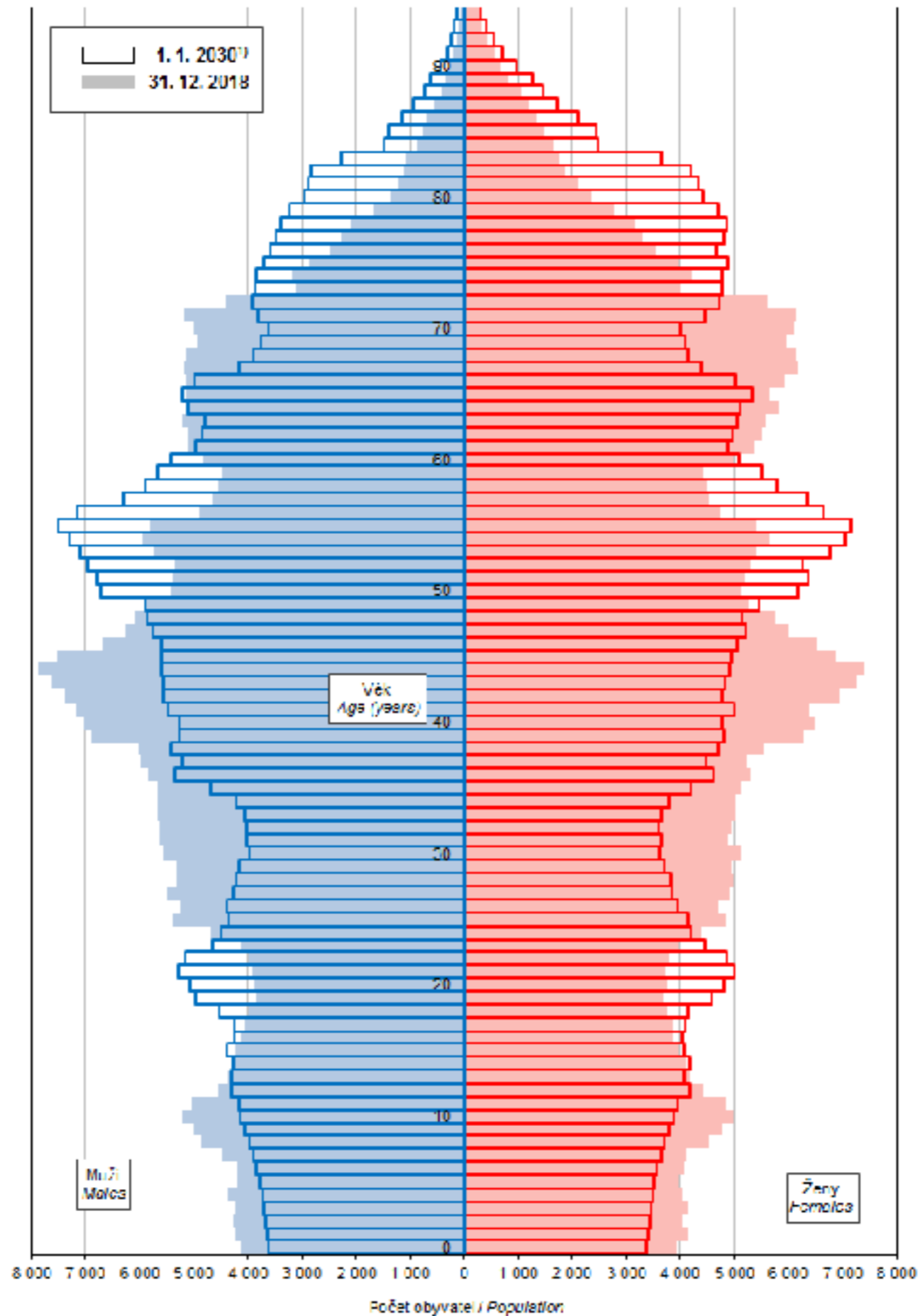
Houslový graf (Violin plot)

Houslový graf (Violin plot)

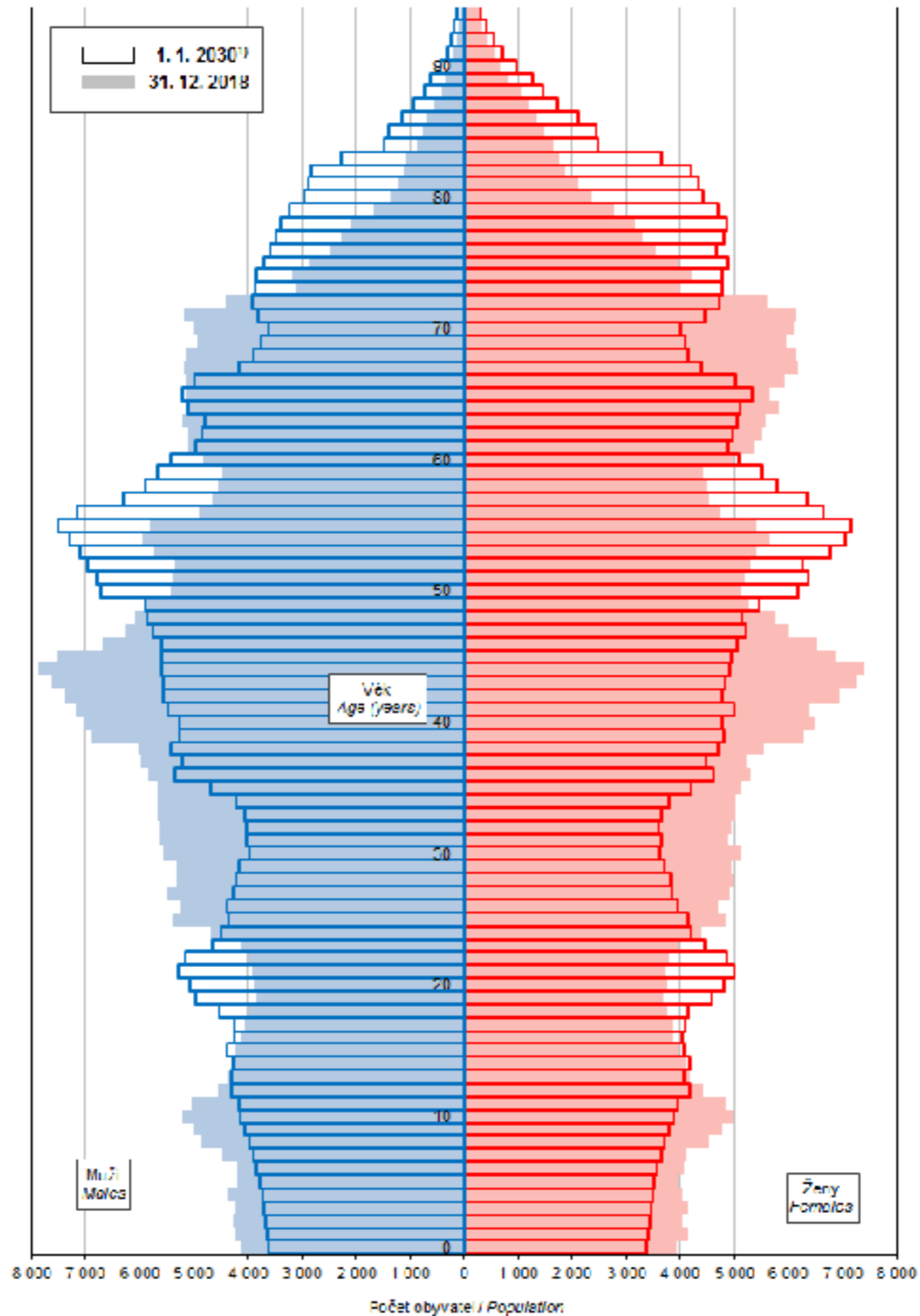
Věkové složení obyvatelstva Ústeckého kraje k 31. 12. 2018 a k 1. 1. 2030
 Age distribution of the population in the Ústecký Region as at 31 December 2018 and 1 January 2030

¹Zdroj: Projektce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2070

²Source: ÚZSÚ publication "Projektce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2070" (Úzoch only)

Věkové složení obyvatelstva Ústeckého kraje k 31. 12. 2018 a k 1. 1. 2030
 Age distribution of the population in the Ústecký Region as at 31 December 2018 and 1 January 2030

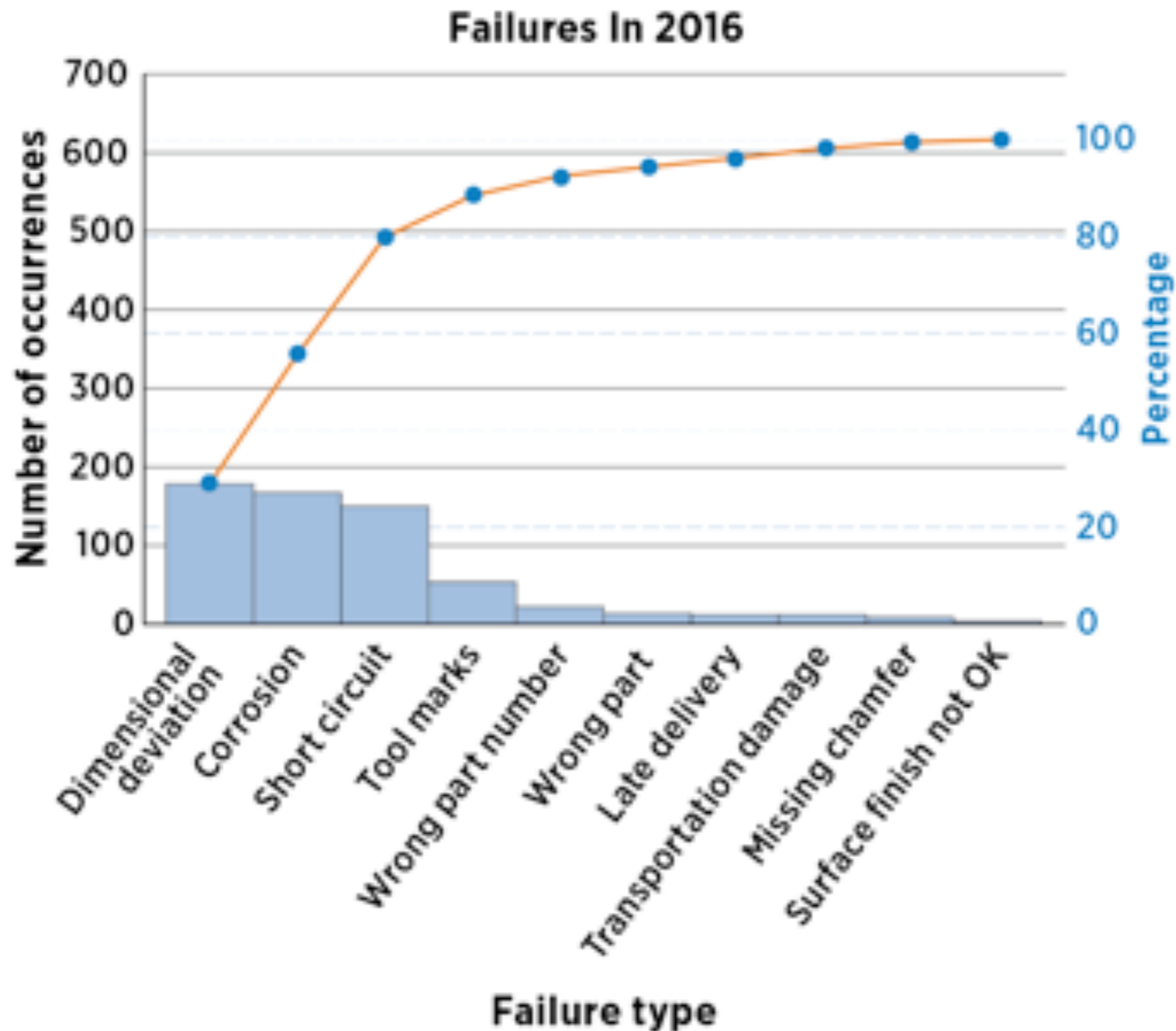

¹Zdroj: Projektce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2070

²Source: UZSO publication "Projektce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2070" (Czech only)

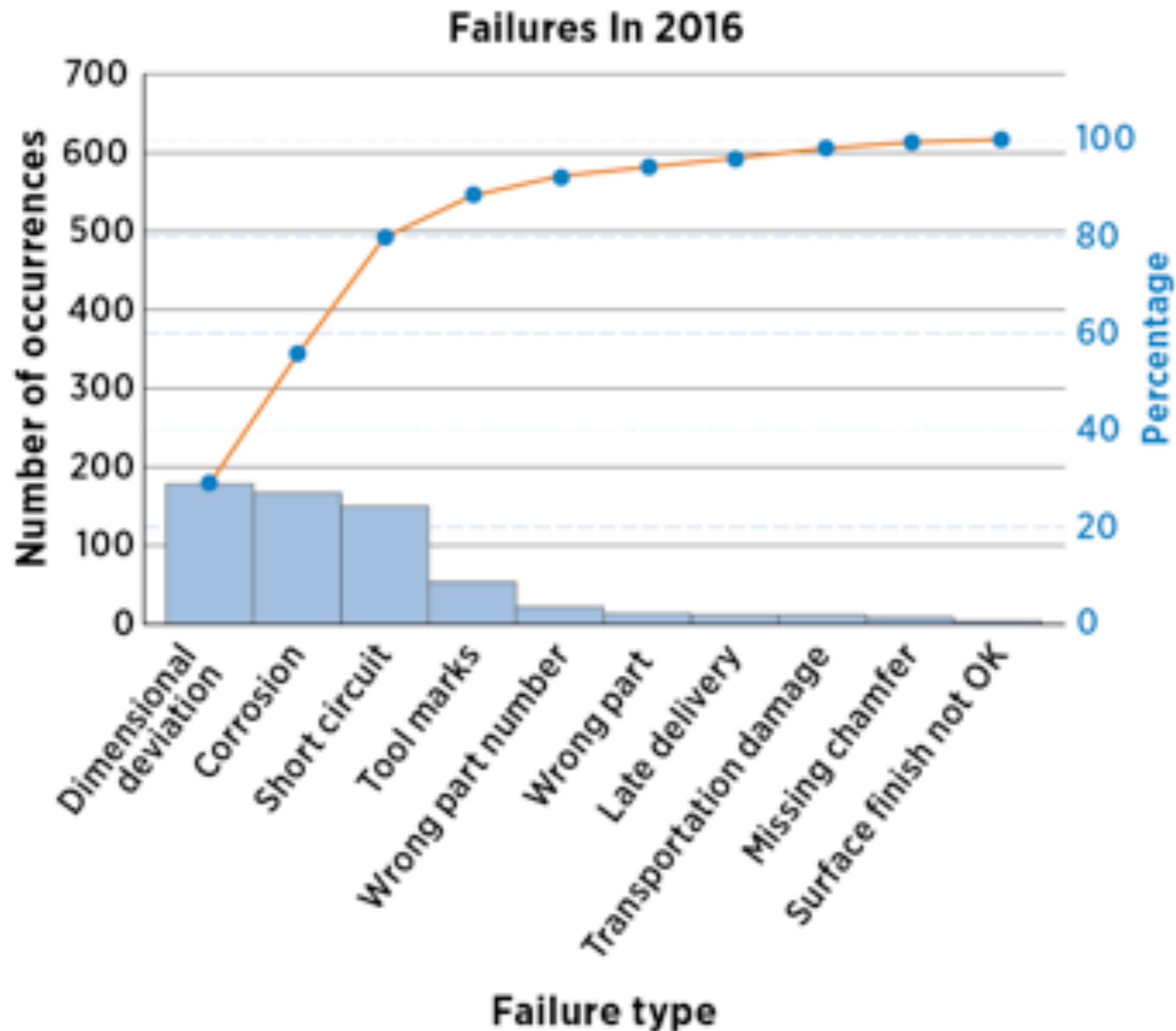

Paretův graf

Paretův graf

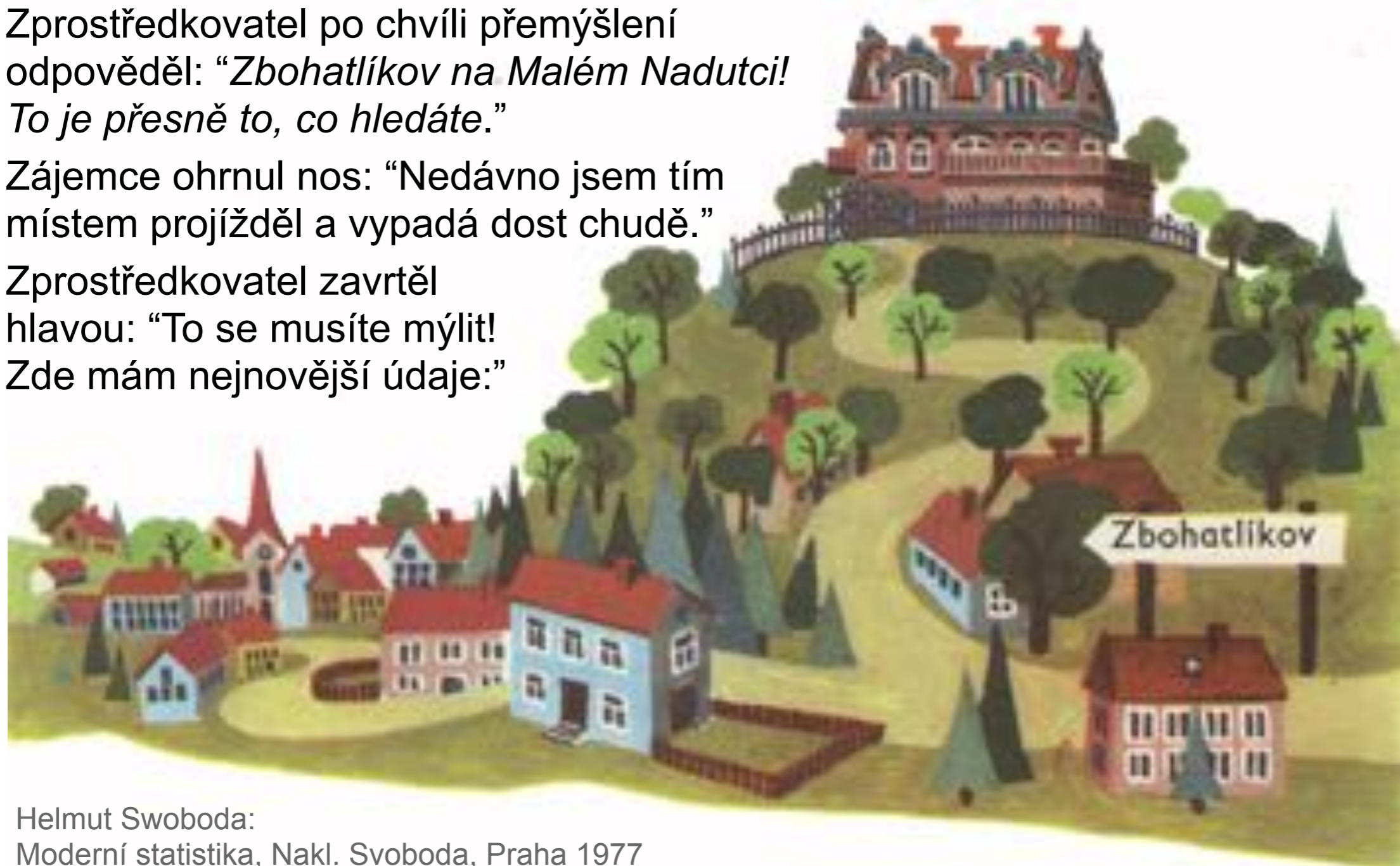
Pohádka o Zbohatlíkově

V jedné malé rozvinuté zemi, na kraji Evropské unie, přišel mladý podnikatel do realitní kanceláře a řekl: *“Chtěl bych pozemek na venkově, s lesem, loukami, ne příliš daleko od města, v pěkné krajině, za kterou by se člověk nemusel stydět. Samozřejmě že cenově výhodný.”*

Zprostředkovatel po chvíli přemýšlení odpověděl: *“Zbohatlíkov na Malém Nadutci! To je přesně to, co hledáte.”*

Zájemce ohrnul nos: *“Nedávno jsem tím místem projížděl a vypadá dost chudě.”*

Zprostředkovatel zavrtěl hlavou: *“To se musíte mýlit! Zde mám nejnovější údaje:”*

Pohádka o Zbohatlíkově

V jedné malé rozvinuté zemi, na kraji Evropské unie, přišel mladý podnikatel do realitní kanceláře a řekl: *“Chtěl bych pozemek na venkově, s lesem, loukami, ne příliš daleko od města, v pěkné krajině, za kterou by se člověk nemusel stydět. Samozřejmě že cenově výhodný.”*

Zprostředkovatel po chvíli přemýšlení odpověděl: *“Zbohatlíkov na Malém Nadutci! To je přesně to, co hledáte.”*

Zájemce ohrnul nos: *“Nedávno jsem tím místem projížděl a vypadá dost chudě.”*

Zprostředkovatel zavrtěl hlavou: *“To se musíte mýlit! Zde mám nejnovější údaje:”*

Helmut Swoboda:
Moderní statistika, Nakl. Svoboda, Praha 1977

Pohádka o Zbohatlíkově

- Zprostředkovatel tvrdí:

Pohádka o Zbohatlíkově

- Zprostředkovatel tvrdí:

Průměrný roční příjem ve Zbohatlíkově činí 82.320 tolarů.

Pohádka o Zbohatlíkově

- Zprostředkovatel tvrdí:

Průměrný roční příjem ve Zbohatlíkově činí 82.320 dolarů.

- Kupec zašel za známým ředitelem banky:

*roční příjem více než poloviny obyvatel je **29.000 dolarů a více.***

Pohádka o Zbohatlíkově

- Zprostředkovatel tvrdí:

Průměrný roční příjem ve Zbohatlíkově činí 82.320 dolarů.

- Kupec zašel za známým ředitelem banky:

*roční příjem více než poloviny obyvatel je **29.000 dolarů** a více.*

- To je podivné! Co řekne okresní úřad?:

*Dostí chudé místo, průměrný příjem je kolem **29.000 dolarů**.*

Pohádka o Zbohatlíkově

- Zprostředkovatel tvrdí:

Průměrný roční příjem ve Zbohatlíkově činí 82.320 tolarů.

- Kupec zašel za známým ředitelem banky:

*roční příjem více než poloviny obyvatel je **29.000 tolarů** a více.*

- To je podivné! Co řekne okresní úřad?:

*Dosti chudé místo, průměrný příjem je kolem **29.000 tolarů**.*

- Vrátil se k řediteli banky pro nové informace:

*Nejsilněji zastoupená příjmová kategorie je od **12.000** do **24.000 tolarů***

*Nejčastější příjem je poměrně přesně **18.000 tolarů**.*

Pohádka o Zbohatlíkově

- Zprostředkovatel tvrdí:

*Průměrný roční příjem ve Zbohatlíkově činí **82.320** tolarů.*

- Kupec zašel za známým ředitelem banky:

*roční příjem více než poloviny obyvatel je **29.000** tolarů a více.*

- To je podivné! Co řekne okresní úřad?:

*Dosti chudé místo, průměrný příjem je kolem **29.000** tolarů.*

- Vrátil se k řediteli banky pro nové informace:

*Nejsilněji zastoupená příjmová kategorie je od **12.000** do **24.000** tolarů*

*Nejčastější příjem je poměrně přesně **18.000** tolarů.*

- Rozhněvaný kupec jede za učitelem Počtářem, kam ho poslali. Ten tvrdí, že situace je neutěšená:

*Dvě třetiny rodin mají méně než **30.000** tolarů.*

Pohádka o Zbohatlíkově

- Zprostředkovatel tvrdí:

Průměrný roční příjem ve Zbohatlíkově činí 82.320 tolarů.

- Kupec zašel za známým ředitelem banky:

*roční příjem více než poloviny obyvatel je **29.000 tolarů** a více.*

- To je podivné! Co řekne okresní úřad?:

*Dosti chudé místo, průměrný příjem je kolem **29.000 tolarů**.*

- Vrátil se k řediteli banky pro nové informace:

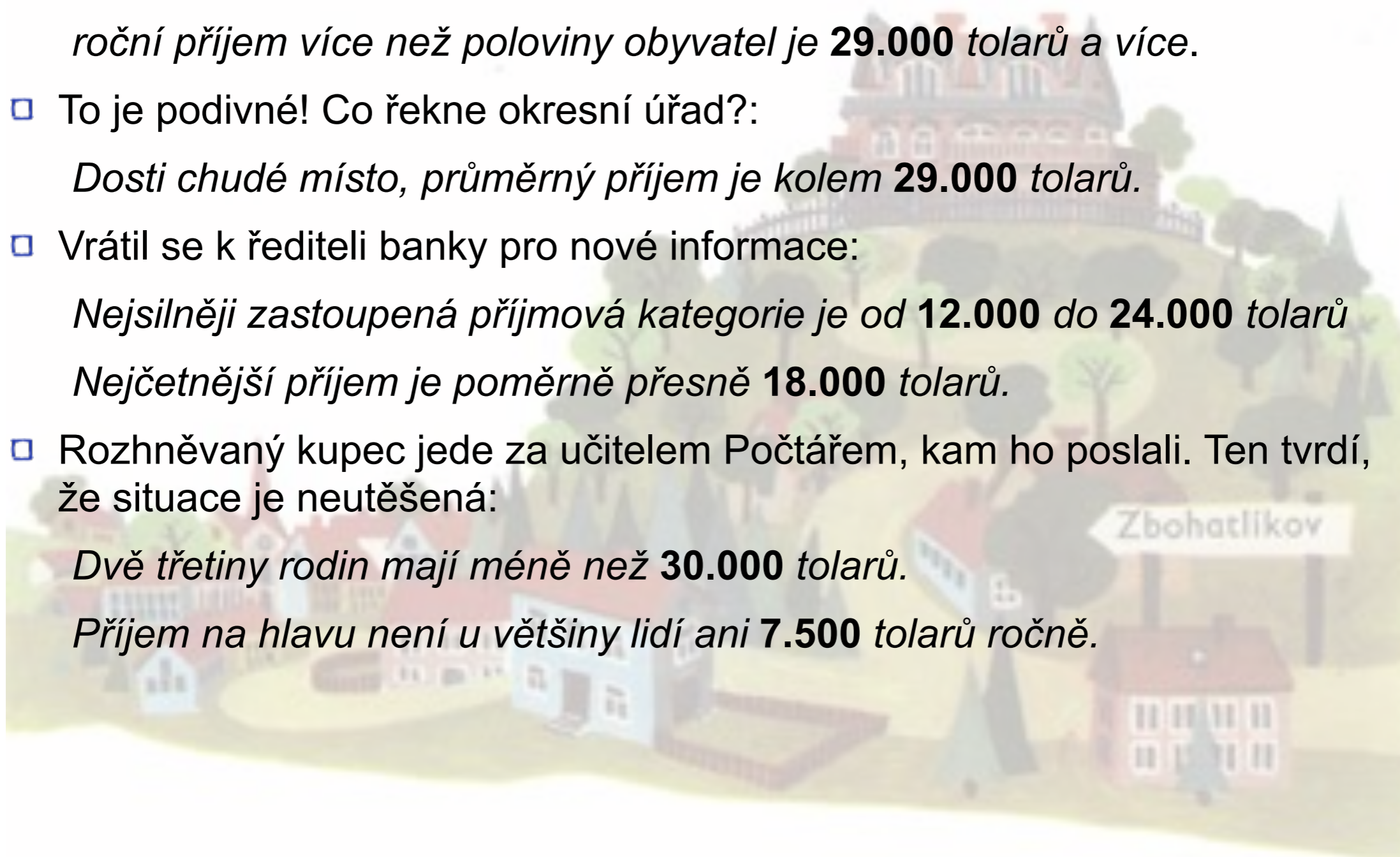
*Nejsilněji zastoupená příjmová kategorie je od **12.000** do **24.000 tolarů***

*Nejčastější příjem je poměrně přesně **18.000 tolarů**.*

- Rozhněvaný kupec jede za učitelem Počtářem, kam ho poslali. Ten tvrdí, že situace je neutěšená:

*Dvě třetiny rodin mají méně než **30.000 tolarů**.*

*Příjem na hlavu není u většiny lidí ani **7.500 tolarů** ročně.*

Pohádka o Zbohatlíkově

- Zprostředkovatel tvrdí:

Průměrný roční příjem ve Zbohatlíkově činí 82.320 tolarů.

- Kupec zašel za známým ředitelem banky:

*roční příjem více než poloviny obyvatel je **29.000 tolarů** a více.*

- To je podivné! Co řekne okresní úřad?:

*Dosti chudé místo, průměrný příjem je kolem **29.000 tolarů**.*

- Vrátil se k řediteli banky pro nové informace:

*Nejsilněji zastoupená příjmová kategorie je od **12.000** do **24.000 tolarů***

*Nejčastější příjem je poměrně přesně **18.000 tolarů**.*

- Rozhněvaný kupec jede za učitelem Počtářem, kam ho poslali. Ten tvrdí, že situace je neutěšená:

*Dvě třetiny rodin mají méně než **30.000 tolarů**.*

*Příjem na hlavu není u většiny lidí ani **7.500 tolarů** ročně.*

*80% obyvatel má ročně méně než **25.000 tolarů***

Pohádka o Zbohatlíkově

- Zprostředkovatel tvrdí:

*Průměrný roční příjem ve Zbohatlíkově činí **82.320** tolarů.*

- Kupec zašel za známým ředitelem banky:

*roční příjem více než poloviny obyvatel je **29.000** tolarů a více.*

- To je podivné! Co řekne okresní úřad?:

*Dosti chudé místo, průměrný příjem je kolem **29.000** tolarů.*

- Vrátil se k řediteli banky pro nové informace:

*Nejsilněji zastoupená příjmová kategorie je od **12.000** do **24.000** tolarů*

*Nejčastější příjem je poměrně přesně **18.000** tolarů.*

- Rozhněvaný kupec jede za učitelem Počtářem, kam ho poslali. Ten tvrdí, že situace je neutěšená:

*Dvě třetiny rodin mají méně než **30.000** tolarů.*

*Příjem na hlavu není u většiny lidí ani **7.500** tolarů ročně.*

*80% obyvatel má ročně méně než **25.000** tolarů*

Kdo z nich lže?

Pohádka o Zbohatlíkově

- Zprostředkovatel tvrdí:

Průměrný roční příjem ve Zbohatlíkově činí 82.320 tolarů.

- Kupec zašel za známým ředitelem banky:

roční příjem více než poloviny obyvatel je 29.000 tolarů a více.

- To je podivné! Co řekne okresní úřad?:

Dosti chudé místo, průměrný příjem je kolem 29.000 tolarů.

- Vrátil se k řediteli banky pro nové informace:

Nejsilněji zastoupená příjmová kategorie je od 12.000 do 24.000 tolarů

Nejčastější příjem je poměrně přesně 18.000 tolarů.

- Rozhněvaný kupec jede za učitelem Počtářem, kam ho poslali. Ten tvrdí, že situace je neutěšená:

Dvě třetiny rodin mají méně než 30.000 tolarů.

Příjem na hlavu není u většiny lidí ani 7.500 tolarů ročně.

80% obyvatel má ročně méně než 25.000 tolarů

Kdo z nich lže?

Pohádka o Zbohatlíkově

Údaje o ročním příjmu 25 rodin ze Zbohatlíkova, n je počet členů domácnosti:

roční příjem	n	roční příjem	n	roční příjem	n	roční příjem	n
1,200.000	3	60.000	1	45.000	2	29.000	3
150.000	5	51.000	3	42.000	2	26.000	4
86.000	4	49.000	4	38.000	4	24.000	4
37.000	3	20.000	7	14.000	1	18.000	4
35.000	5	18.000	3	13.000	4	16.000	3
32.000	3	18.000	8	11.000	1	16.000	2
						10.000	2

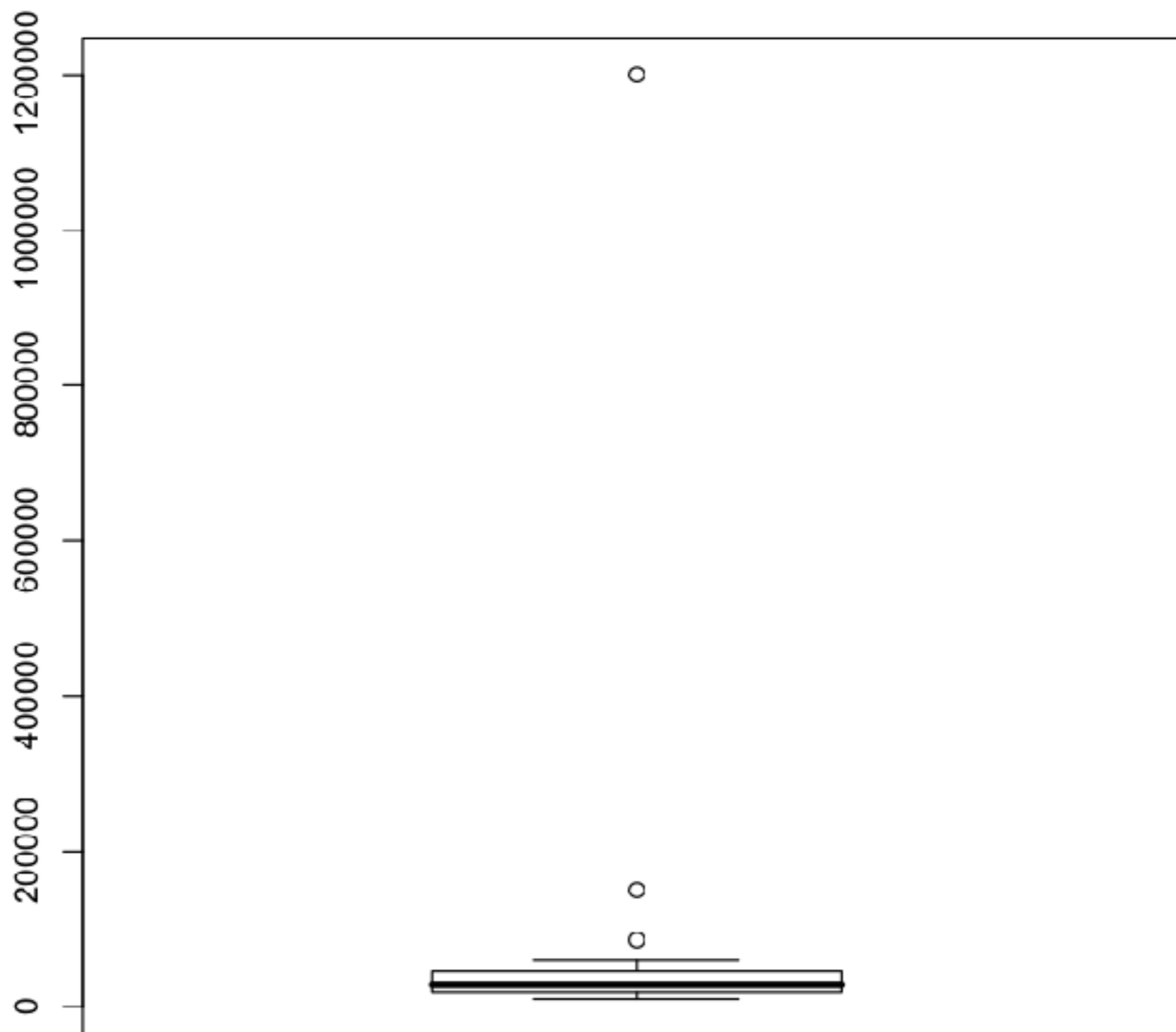

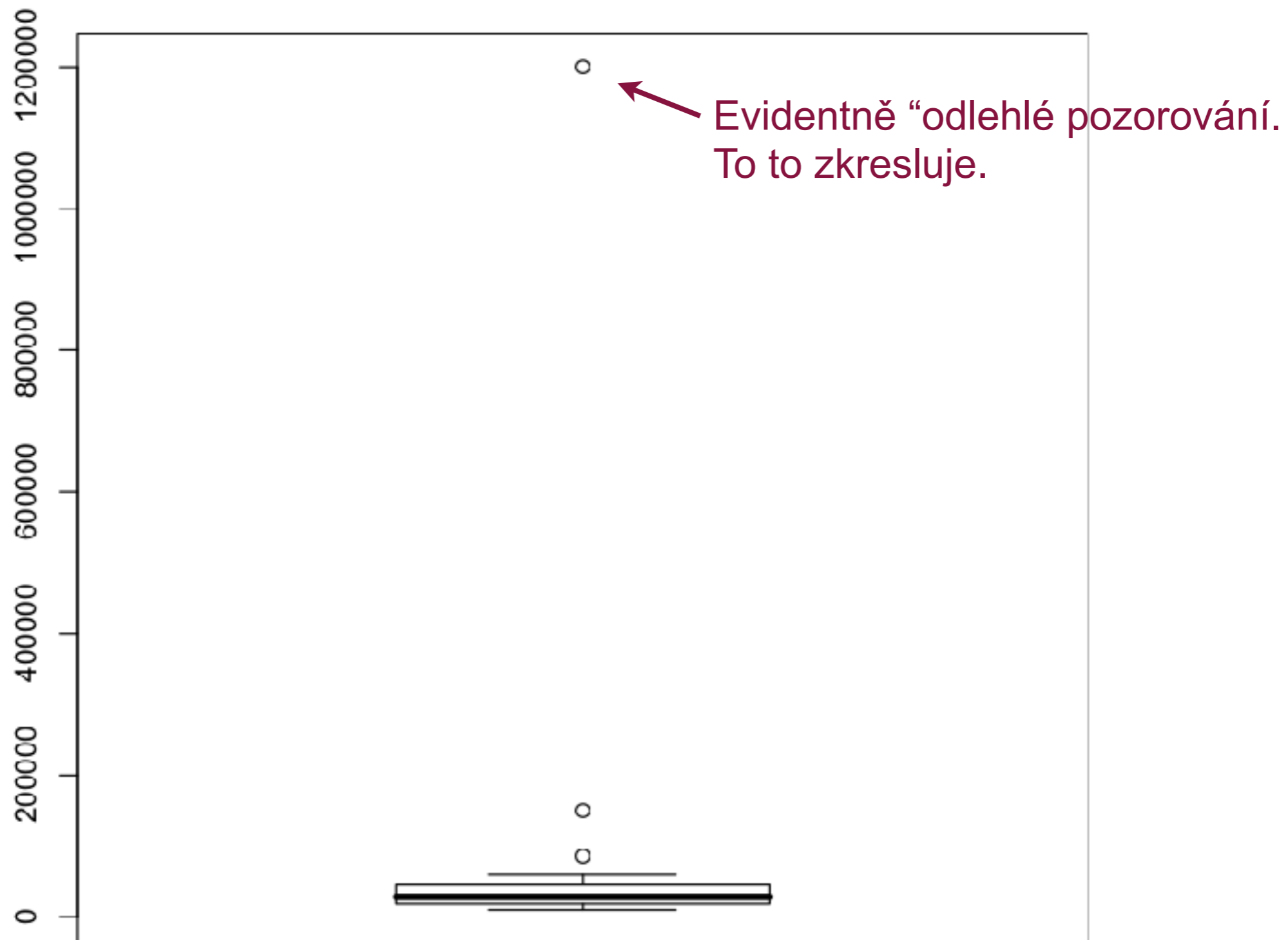
Pohádka o Zbohatlívě

... a co “Box&Whiskers” diagram?

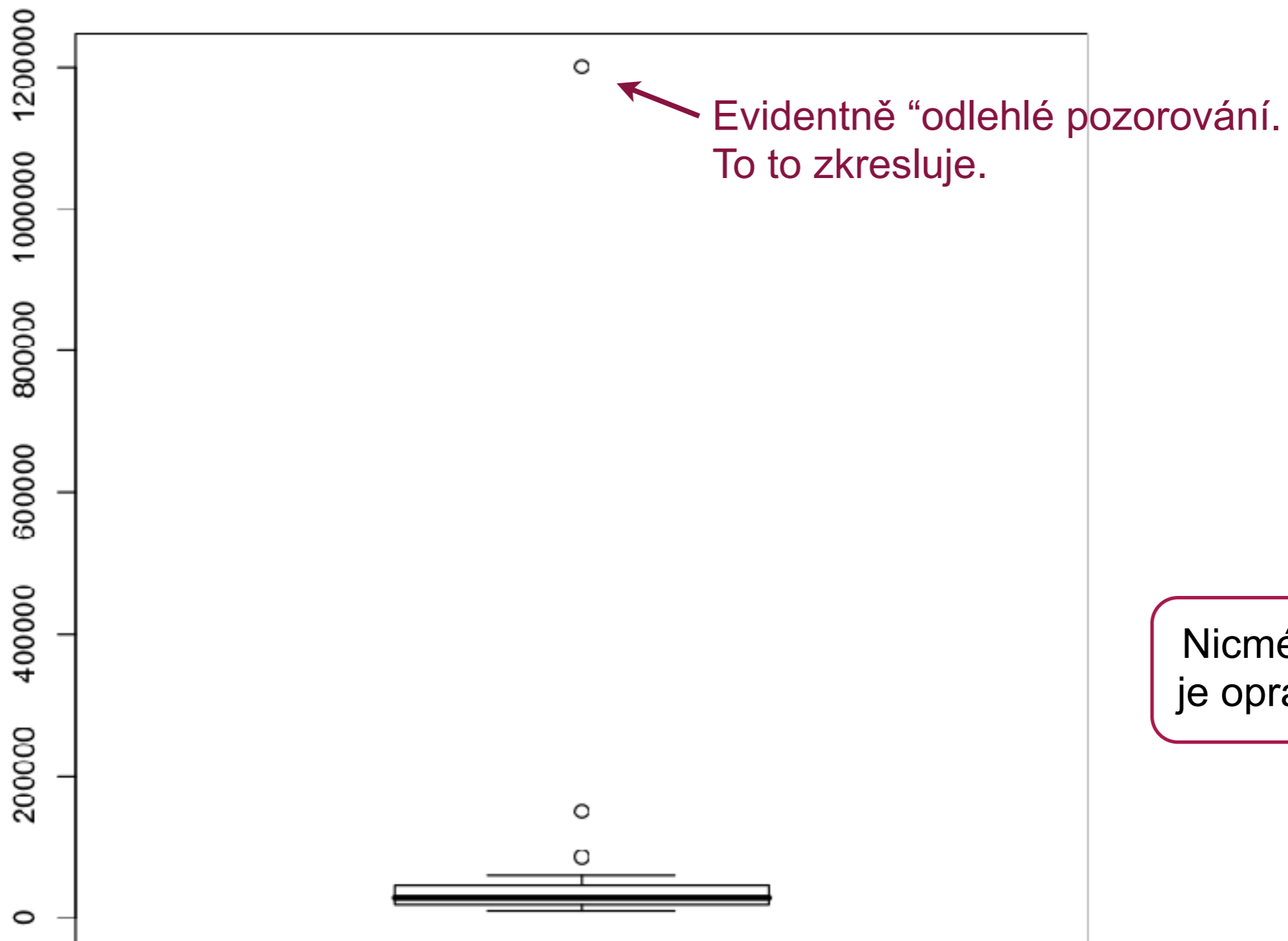
Pohádka o Zbohatlívě

... a co “Box&Whiskers” diagram?

Pohádka o Zbohatlívě

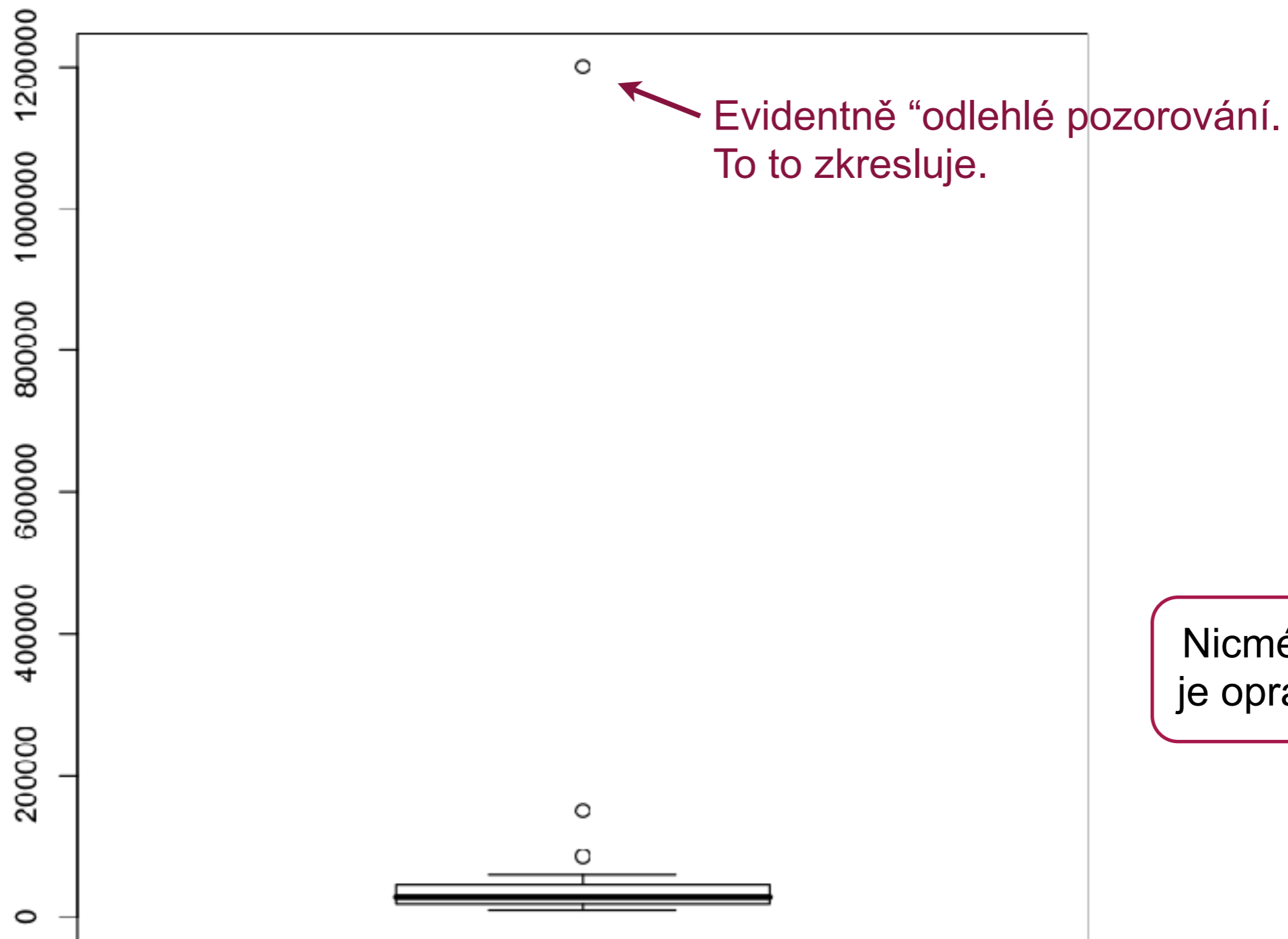
... a co “Box&Whiskers” diagram?

Nicméně, medián
je opravdu 29.000

Pohádka o Zbohatlíkově

... a co “Box&Whiskers” diagram?

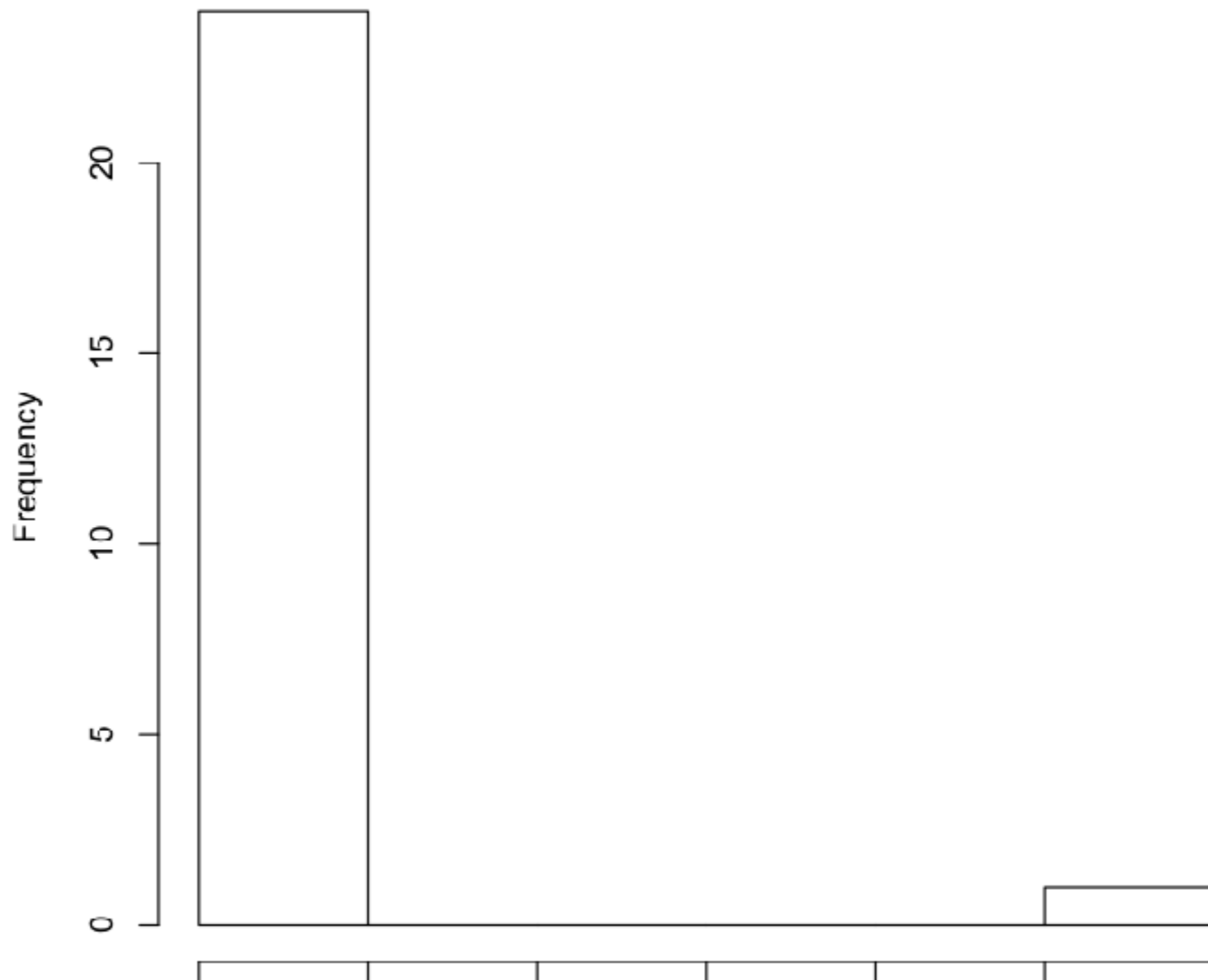

Nicméně, medián je opravdu 29.000

Pohádka o Zbohatlíkově

stejně dopadne i histogram:

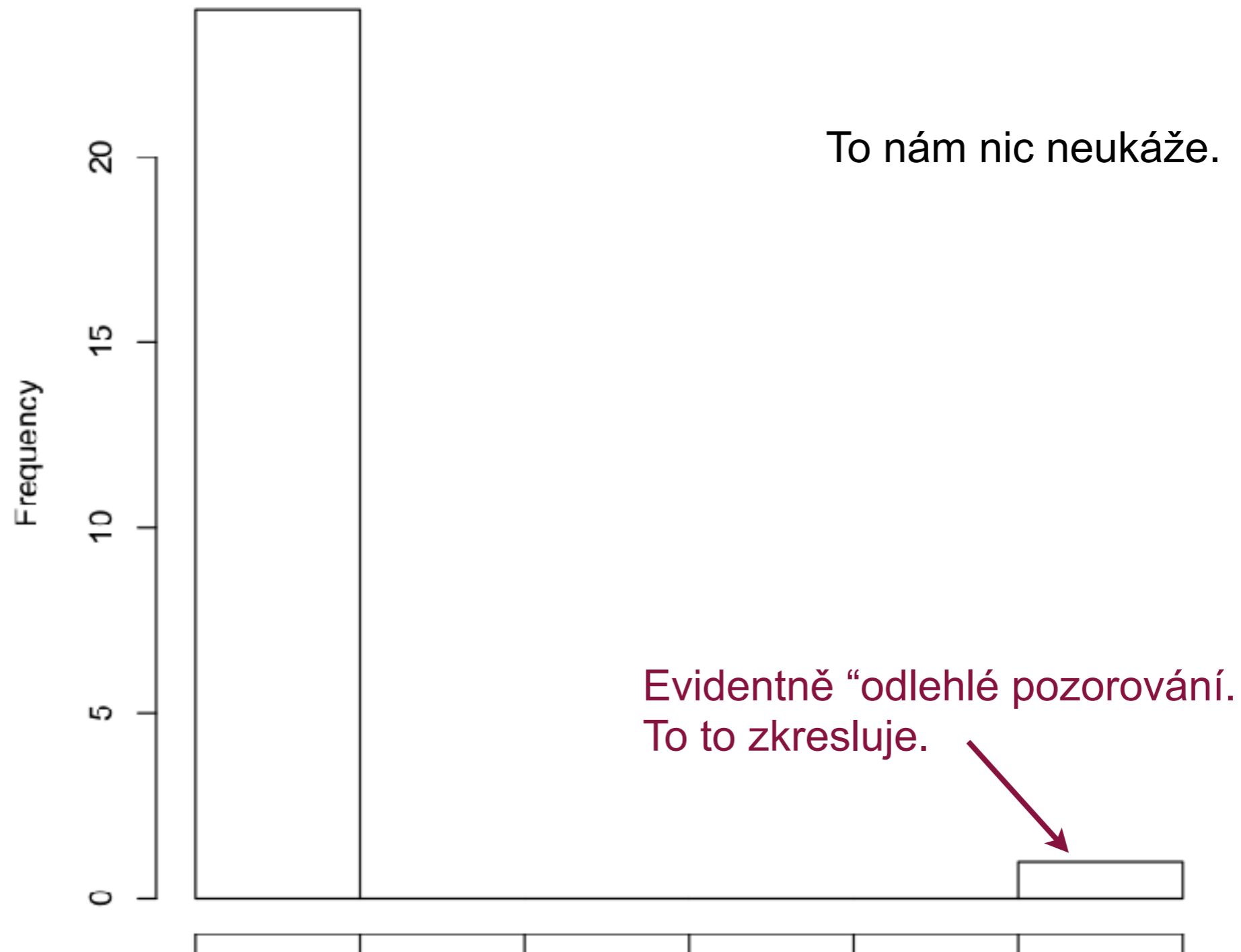
Pohádka o Zbohatlíkově

stejně dopadne i histogram:

Pohádka o Zbohatlíkově

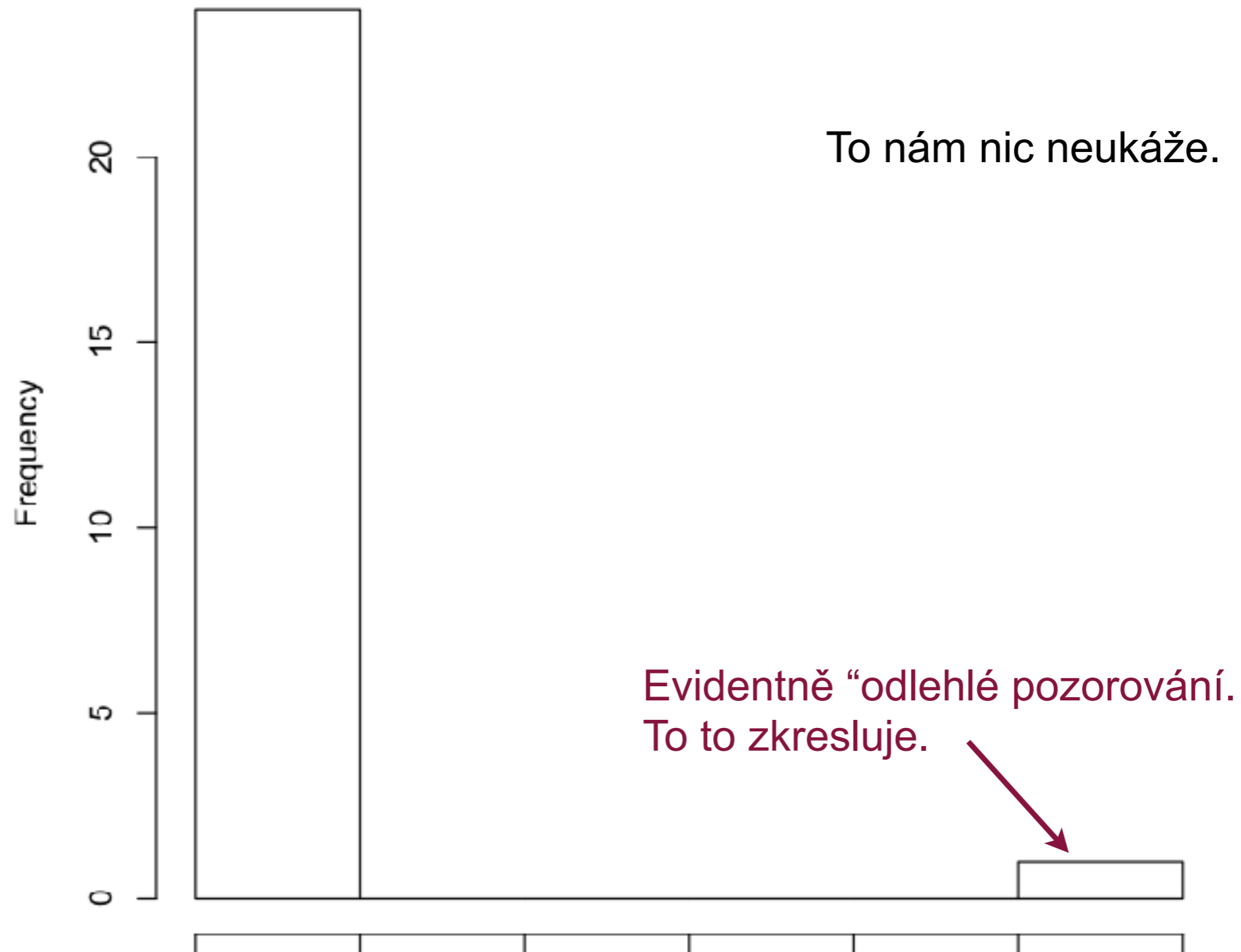
stejně dopadne i histogram:

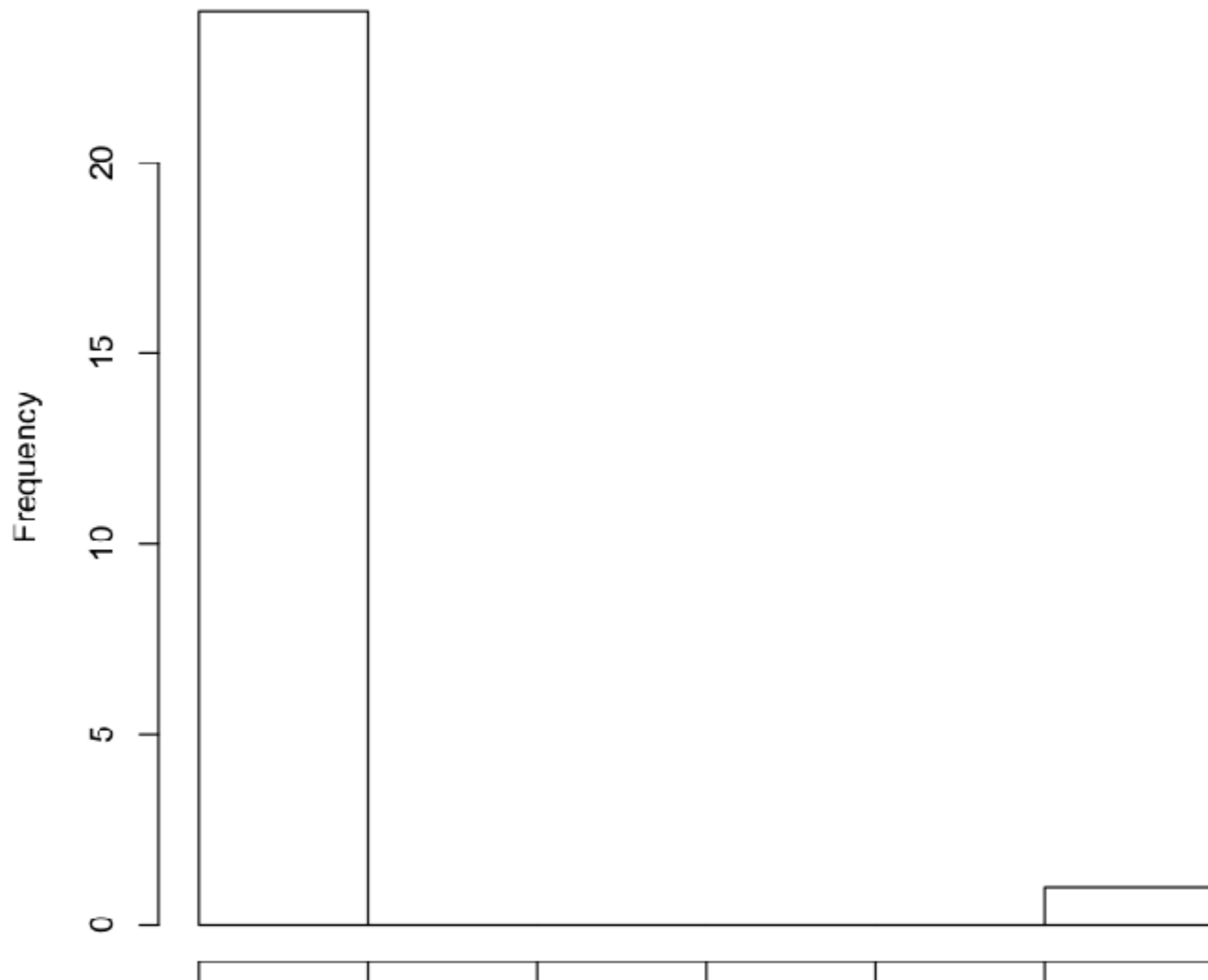
Pohádka o Zbohatlíkově

stejně dopadne i histogram:

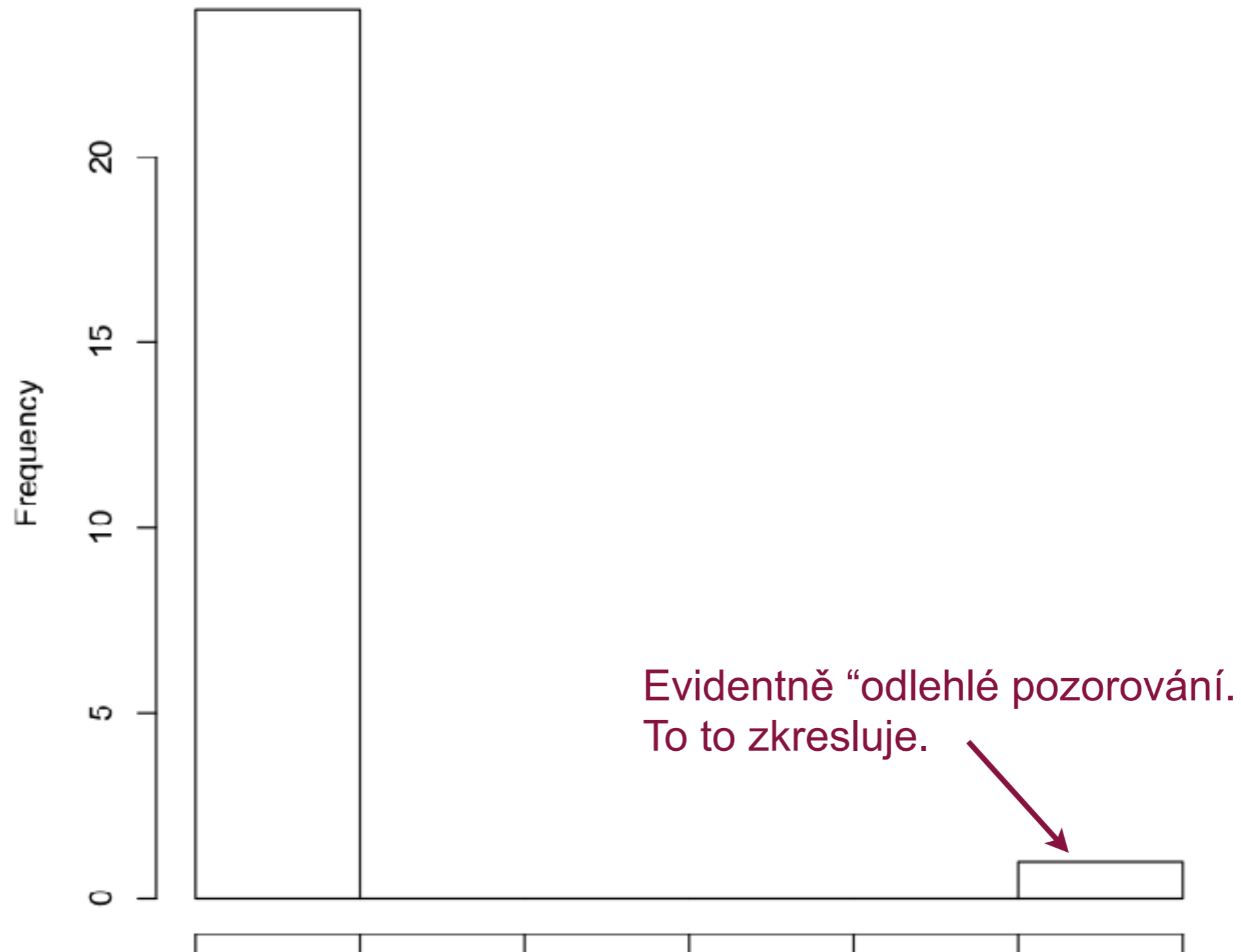
Pohádka o Zbohatlívě

stejně dopadne i histogram:

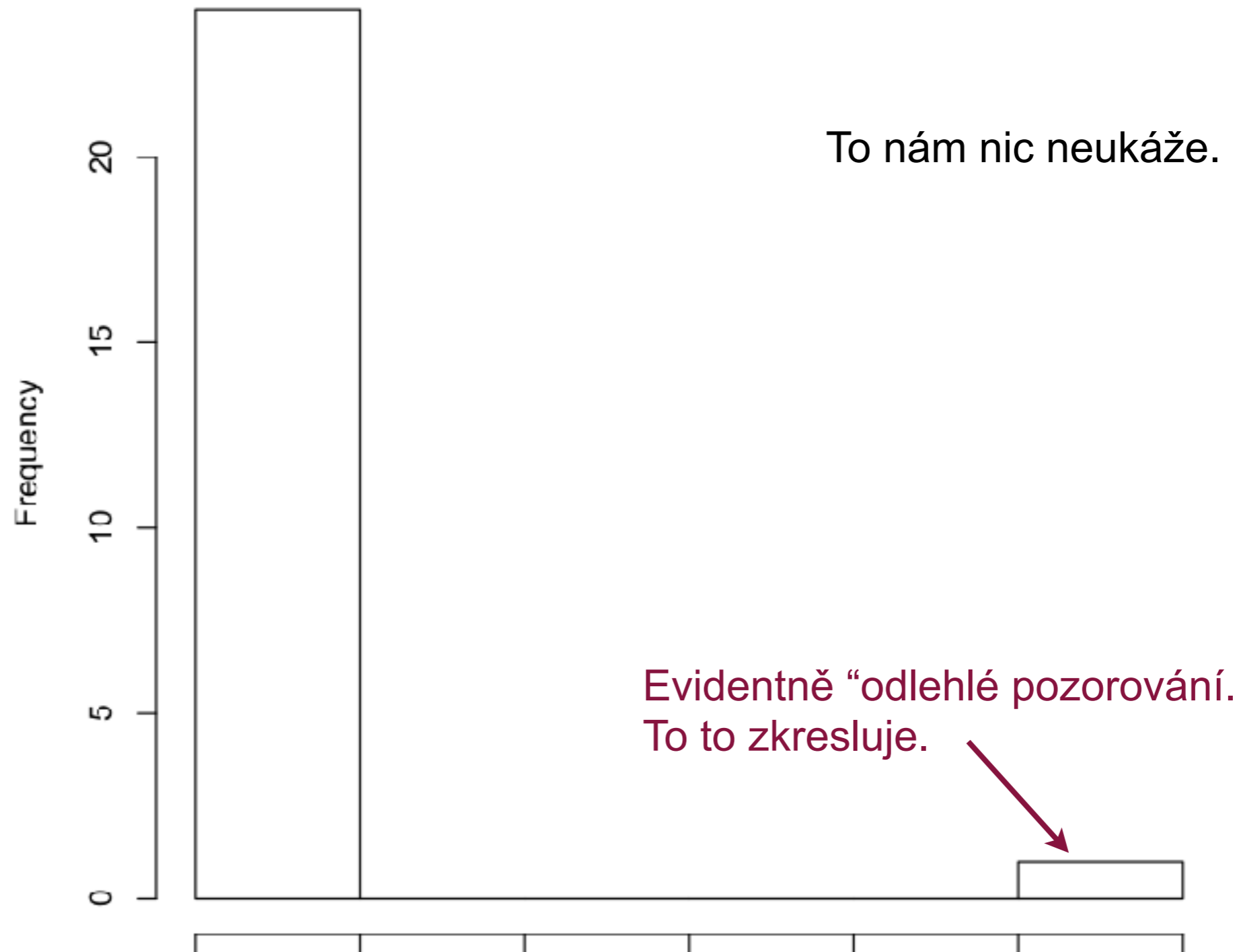
Pohádka o Zbohatlíkově

stejně dopadne i histogram:

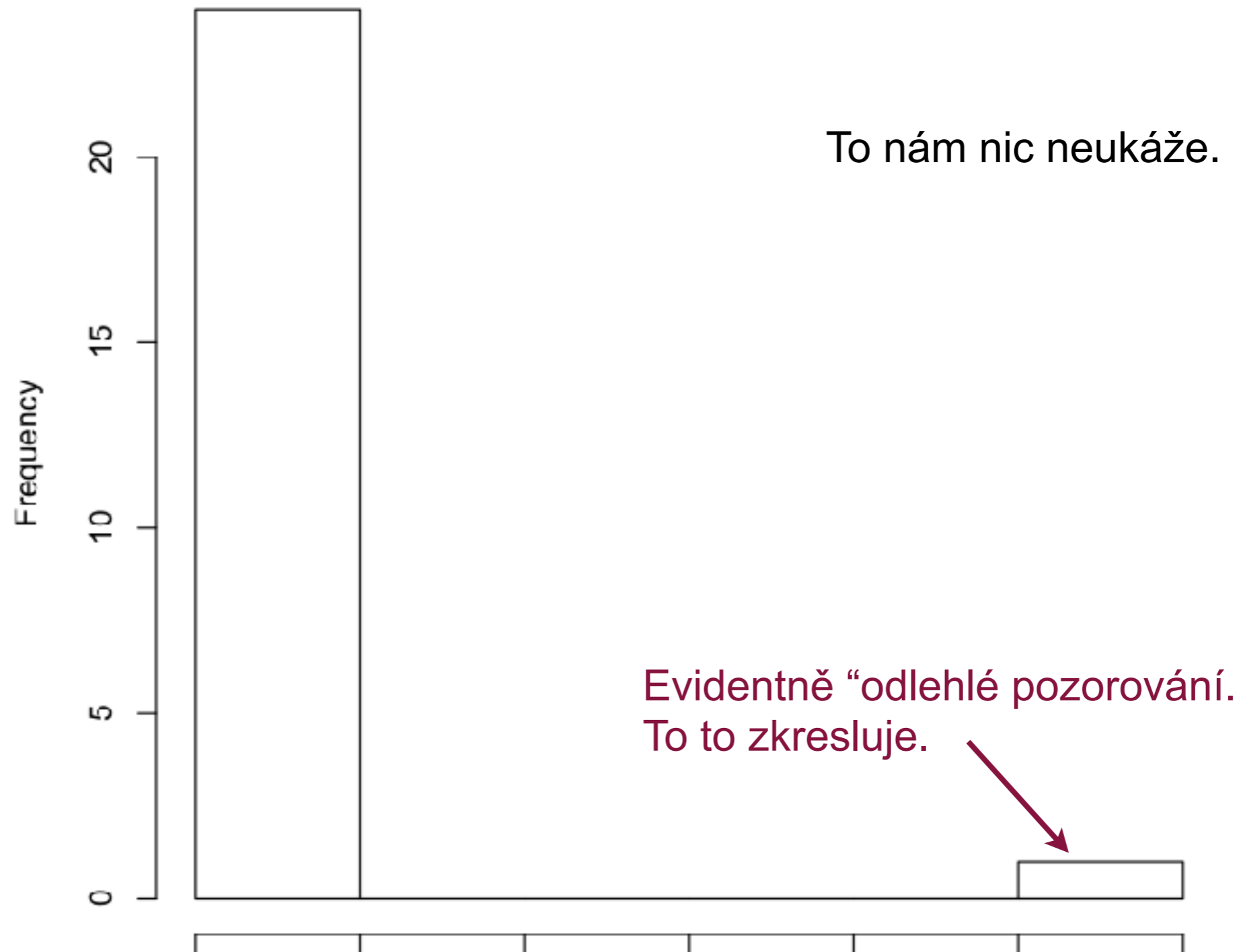
Pohádka o Zbohatlíkově

stejně dopadne i histogram:

Pohádka o Zbohatlíkově

stejně dopadne i histogram:

Pohádka o Zbohatlíkově

Údaje o ročním příjmu 25 rodin ze Zbohatlíkova, n je počet členů domácnosti:

roční příjem	n	roční příjem	n	roční příjem	n		
1,200.000	3	60.000	1	45.000	2	29.000	3
150.000	5	51.000	3	42.000	2	26.000	4
86.000	4	49.000	4	38.000	4	24.000	4
37.000	3	20.000	7	14.000	1	18.000	4
35.000	5	18.000	3	13.000	4	16.000	3
32.000	3	18.000	8	11.000	1	16.000	2
						10.000	2

Odstraníme na chvíli extrémní (odlehlou) hodnotu :

Pohádka o Zbohatlíkově

Údaje o ročním příjmu 25 rodin ze Zbohatlíkova, n je počet členů domácnosti:

roční příjem	n	roční příjem	n	roční příjem	n		
1,200.000	3	60.000	1	45.000	2	29.000	3
150.000	5	51.000	3	42.000	2	26.000	4
86.000	4	49.000	4	38.000	4	24.000	4
37.000	3	20.000	7	14.000	1	18.000	4
35.000	5	18.000	3	13.000	4	16.000	3
32.000	3	18.000	8	11.000	1	16.000	2
						10.000	2

Odstraníme na chvíli extrémní (odlehlou) hodnotu :

0 | 1111222222223334444

0 | 55569

1 |

1 | 5

Pohádka o Zbohatlíkově

Údaje o ročním příjmu 25 rodin ze Zbohatlíkova, n je počet členů domácnosti:

roční příjem	n	roční příjem	n	roční příjem	n		
1,200.000	3	60.000	1	45.000	2	29.000	3
150.000	5	51.000	3	42.000	2	26.000	4
86.000	4	49.000	4	38.000	4	24.000	4
37.000	3	20.000	7	14.000	1	18.000	4
35.000	5	18.000	3	13.000	4	16.000	3
32.000	3	18.000	8	11.000	1	16.000	2
						10.000	2

Odstraníme na chvíli extrémní (odlehlou) hodnotu :

0 | 1111222222223334444

0 | 55569

1 |

1 | 5

To už je trochu lepší!

Pohádka o Zbohatlíkově

Údaje o ročním příjmu 25 rodin ze Zbohatlíkova, n je počet členů domácnosti:

roční příjem	n	roční příjem	n	roční příjem	n		
1,200.000	3	60.000	1	45.000	2	29.000	3
150.000	5	51.000	3	42.000	2	26.000	4
86.000	4	49.000	4	38.000	4	24.000	4
37.000	3	20.000	7	14.000	1	18.000	4
35.000	5	18.000	3	13.000	4	16.000	3
32.000	3	18.000	8	11.000	1	16.000	2
						10.000	2

Odstraníme na chvíli extrémní (odlehlou) hodnotu :

0 | 1111222222223334444

0 | 55569

1 |

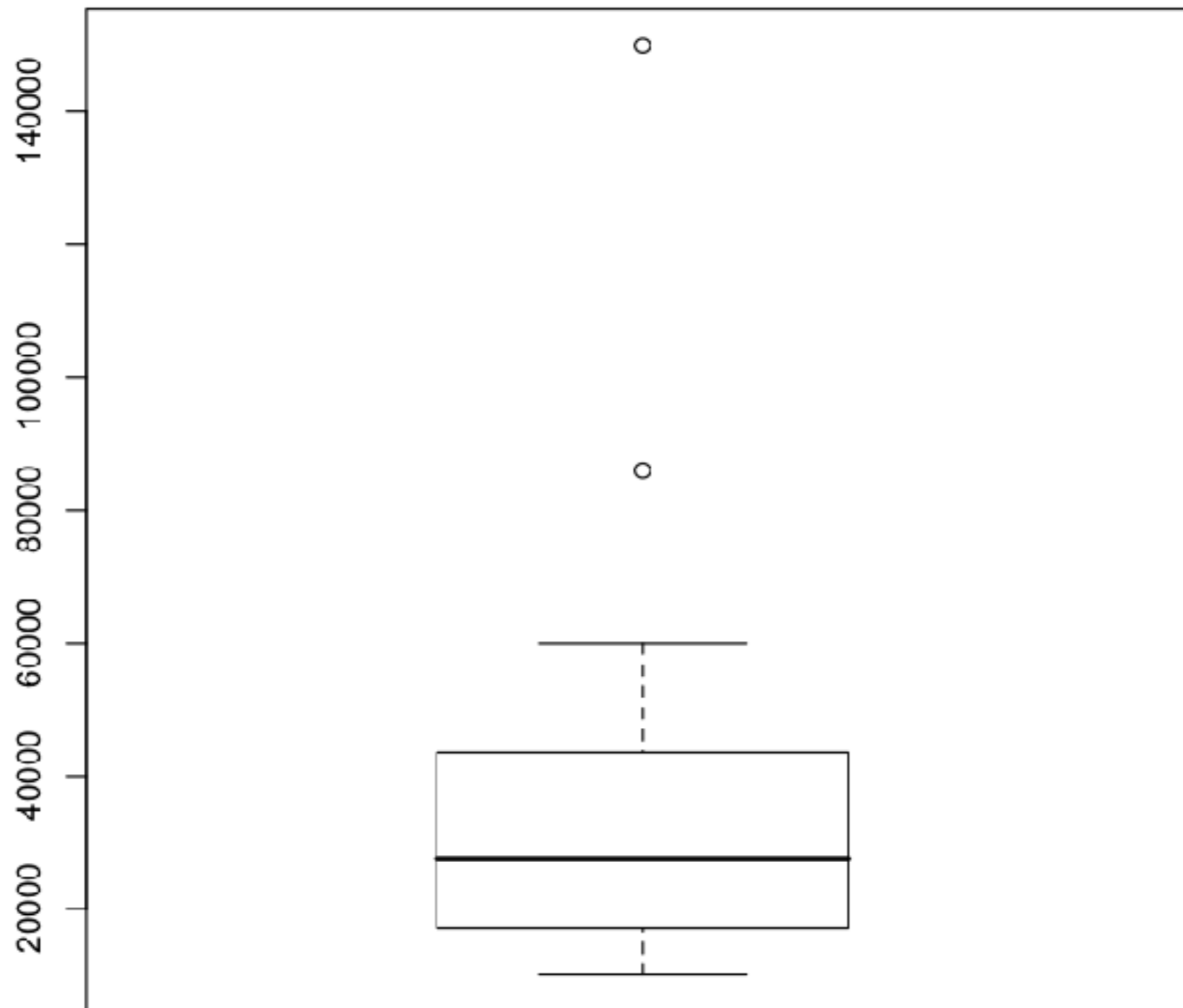
1 | 5

To už je trochu lepší!

Pohádka o Zbohatlívě

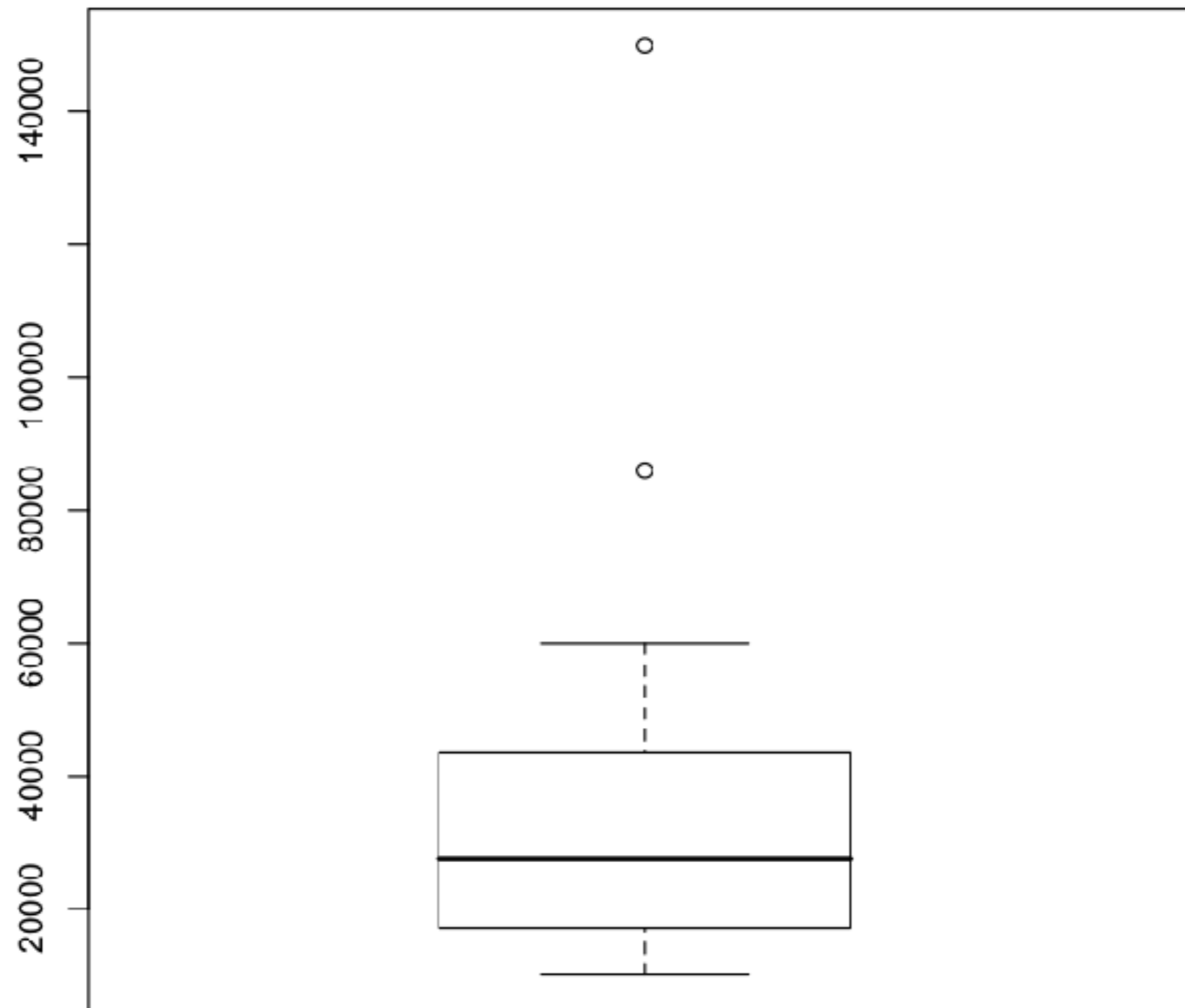
Odstraníme na chvíli extrémní (odlehlou) hodnotu :

$$X_{\text{med}} = 29.000$$

Pohádka o Zbohatlívě

Odstraníme na chvíli extrémní (odlehlu) hodnotu :

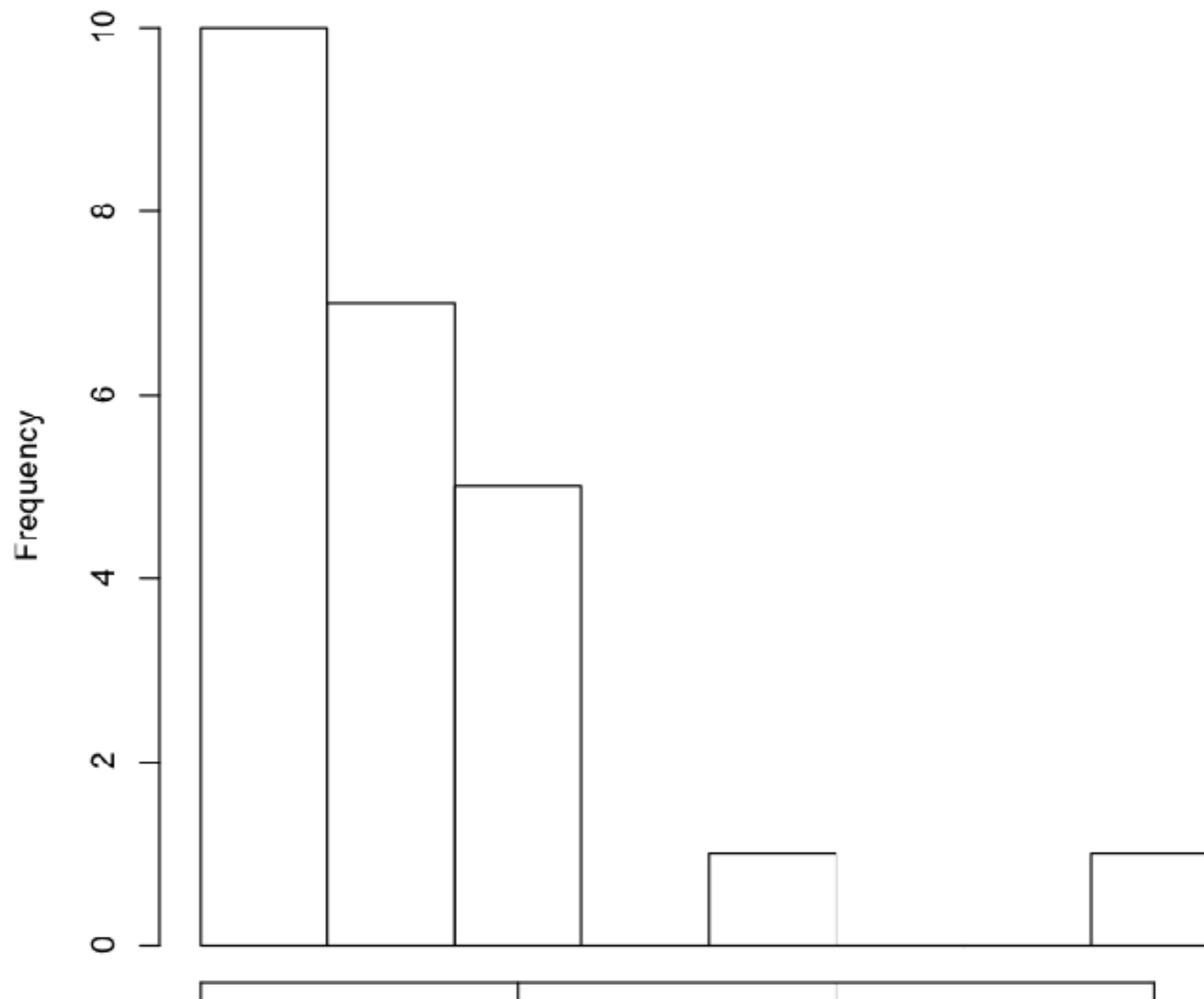

$$X_{\text{med}} = 29.000$$

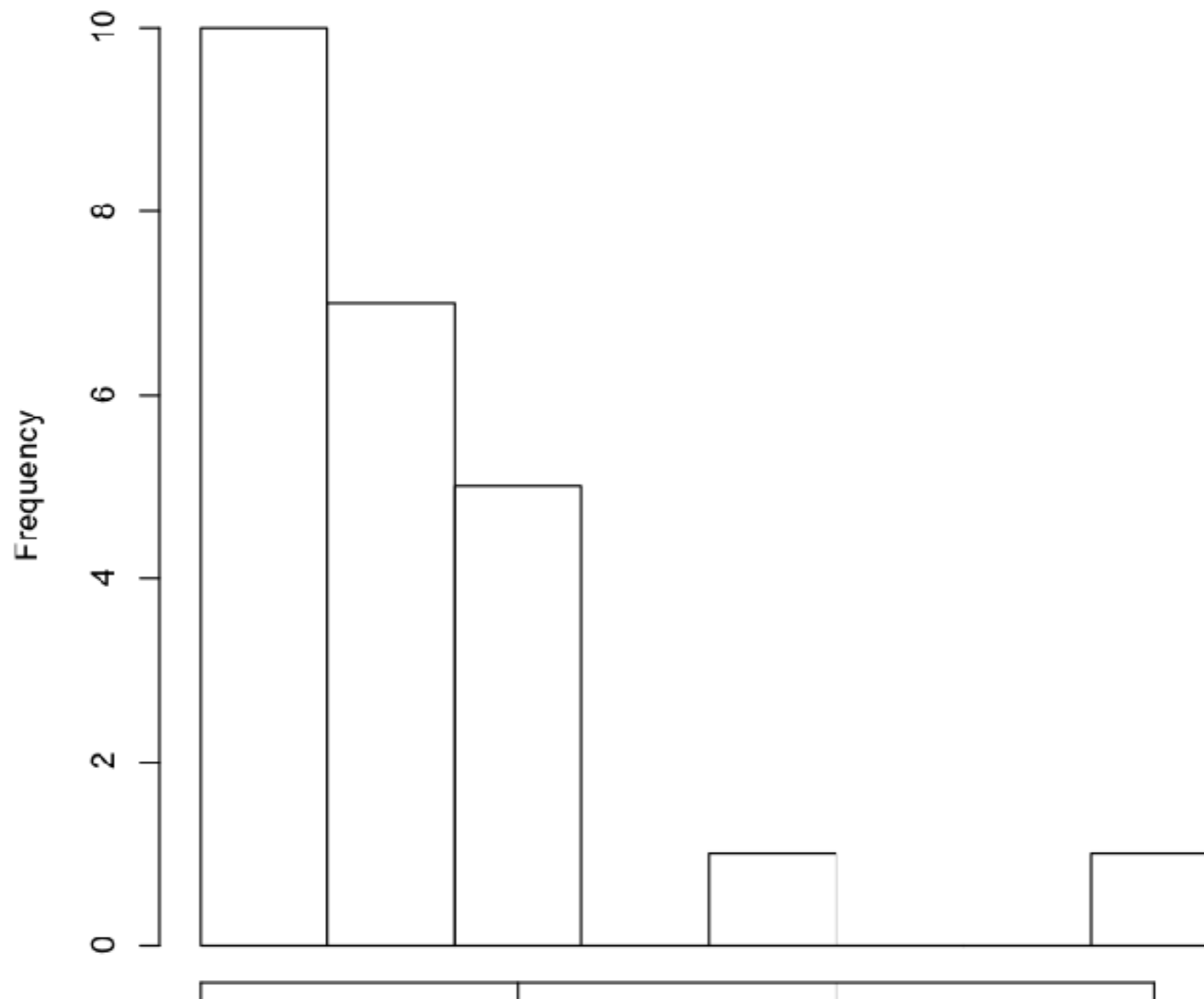
Pohádka o Zbohatlíkově

Odstraníme na chvíli extrémní (odlehlou) hodnotu :

Pohádka o Zbohatlíkově

Odstraníme na chvíli extrémní (odlehlou) hodnotu :

Pohádka o Zbohatlíkově

Údaje o ročním příjmu 25 rodin ze Zbohatlíkova, n je počet členů domácnosti:

roční příjem	n	roční příjem	n	roční příjem	n		
1,200.000	3	60.000	1	45.000	2	29.000	3
150.000	5	51.000	3	42.000	2	26.000	4
86.000	4	49.000	4	38.000	4	24.000	4
37.000	3	20.000	7	14.000	1	18.000	4
35.000	5	18.000	3	13.000	4	16.000	3
32.000	3	18.000	8	11.000	1	16.000	2
						10.000	2

Odstraníme na chvíli dvě extrémní (odlehlé) hodnoty :

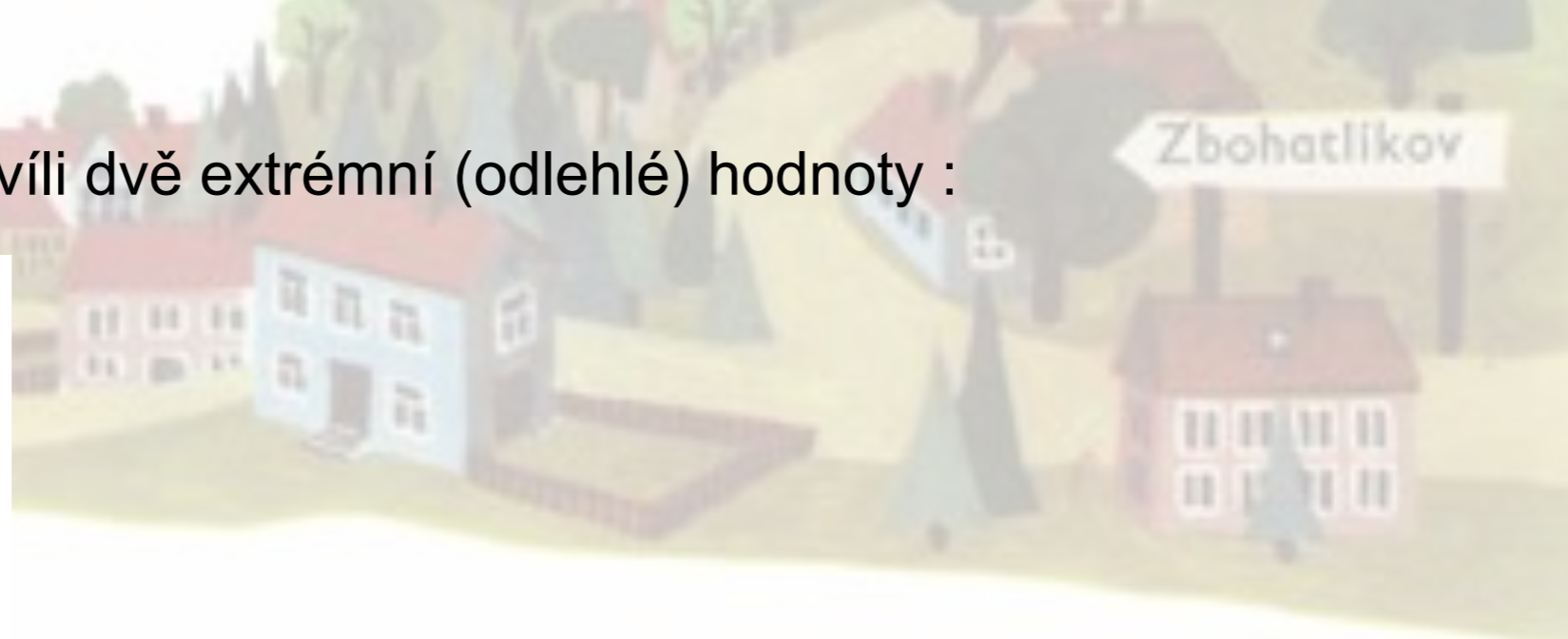
Pohádka o Zbohatlíkově

Údaje o ročním příjmu 25 rodin ze Zbohatlíkova, n je počet členů domácnosti:

roční příjem	n	roční příjem	n	roční příjem	n		
1,200.000	3	60.000	1	45.000	2	29.000	3
150.000	5	51.000	3	42.000	2	26.000	4
86.000	4	49.000	4	38.000	4	24.000	4
37.000	3	20.000	7	14.000	1	18.000	4
35.000	5	18.000	3	13.000	4	16.000	3
32.000	3	18.000	8	11.000	1	16.000	2
						10.000	2

Odstraníme na chvíli dvě extrémní (odlehle) hodnoty :

0 | 013466888
2 | 04692578
4 | 2591
6 | 0
8 | 6

Pohádka o Zbohatlíkově

Údaje o ročním příjmu 25 rodin ze Zbohatlíkova, n je počet členů domácnosti:

roční příjem	n	roční příjem	n	roční příjem	n		
1,200.000	3	60.000	1	45.000	2	29.000	3
150.000	5	51.000	3	42.000	2	26.000	4
86.000	4	49.000	4	38.000	4	24.000	4
37.000	3	20.000	7	14.000	1	18.000	4
35.000	5	18.000	3	13.000	4	16.000	3
32.000	3	18.000	8	11.000	1	16.000	2
						10.000	2

Odstraníme na chvíli dvě extrémní (odlehlé) hodnoty :

0 | 013466888
2 | 04692578
4 | 2591
6 | 0
8 | 6

Nejčastější hodnota
je 18.000 tolarů

Pohádka o Zbohatlíkově

Údaje o ročním příjmu 25 rodin ze Zbohatlíkova, n je počet členů domácnosti:

roční příjem	n	roční příjem	n	roční příjem	n		
1,200.000	3	60.000	1	45.000	2	29.000	3
150.000	5	51.000	3	42.000	2	26.000	4
86.000	4	49.000	4	38.000	4	24.000	4
37.000	3	20.000	7	14.000	1	18.000	4
35.000	5	18.000	3	13.000	4	16.000	3
32.000	3	18.000	8	11.000	1	16.000	2
						10.000	2

Odstraníme na chvíli dvě extrémní (odlehlé) hodnoty :

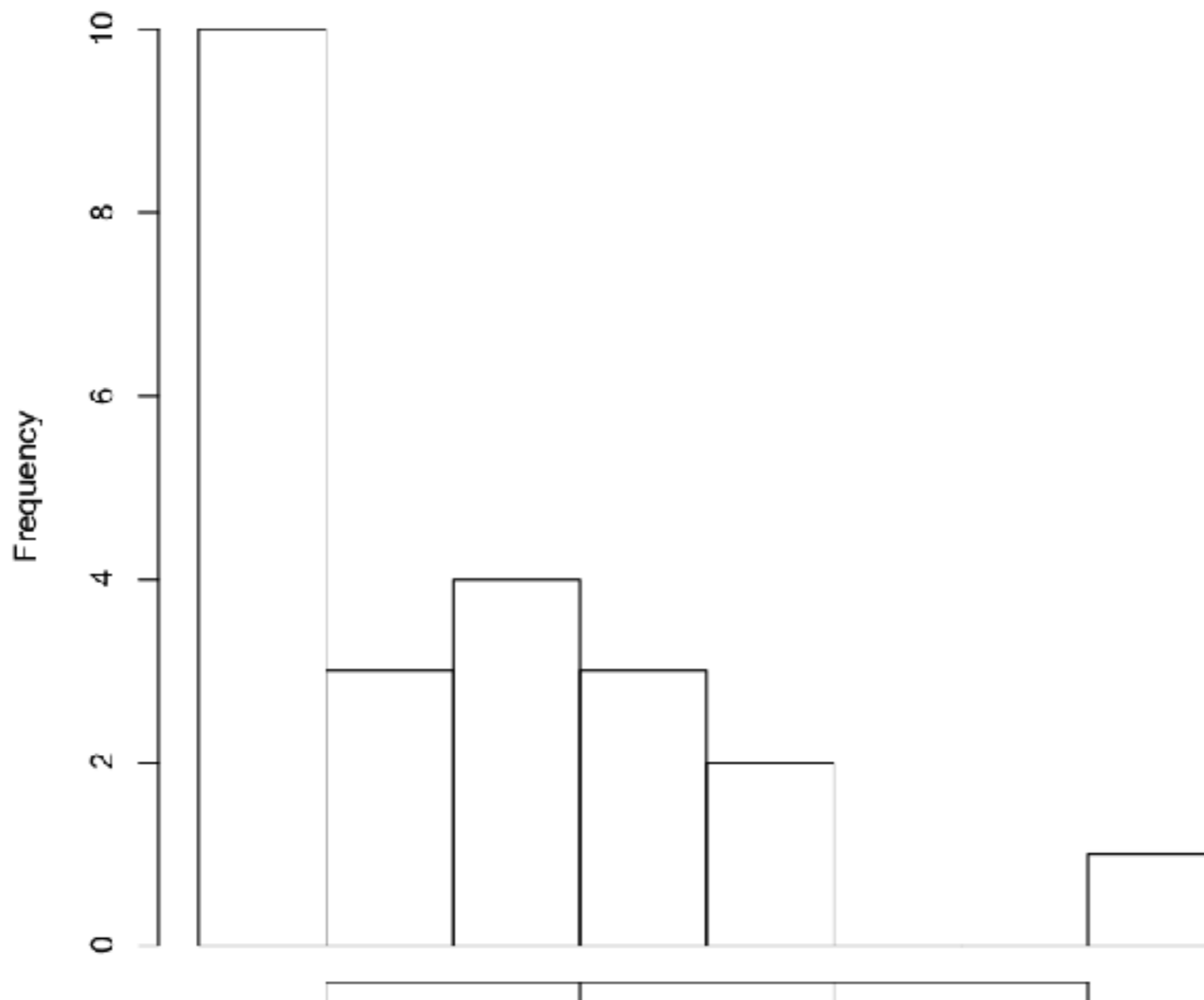
0 | 013466888
 2 | 04692578
 4 | 2591
 6 | 0
 8 | 6

Nejčastější hodnota
 je 18.000 tolarů

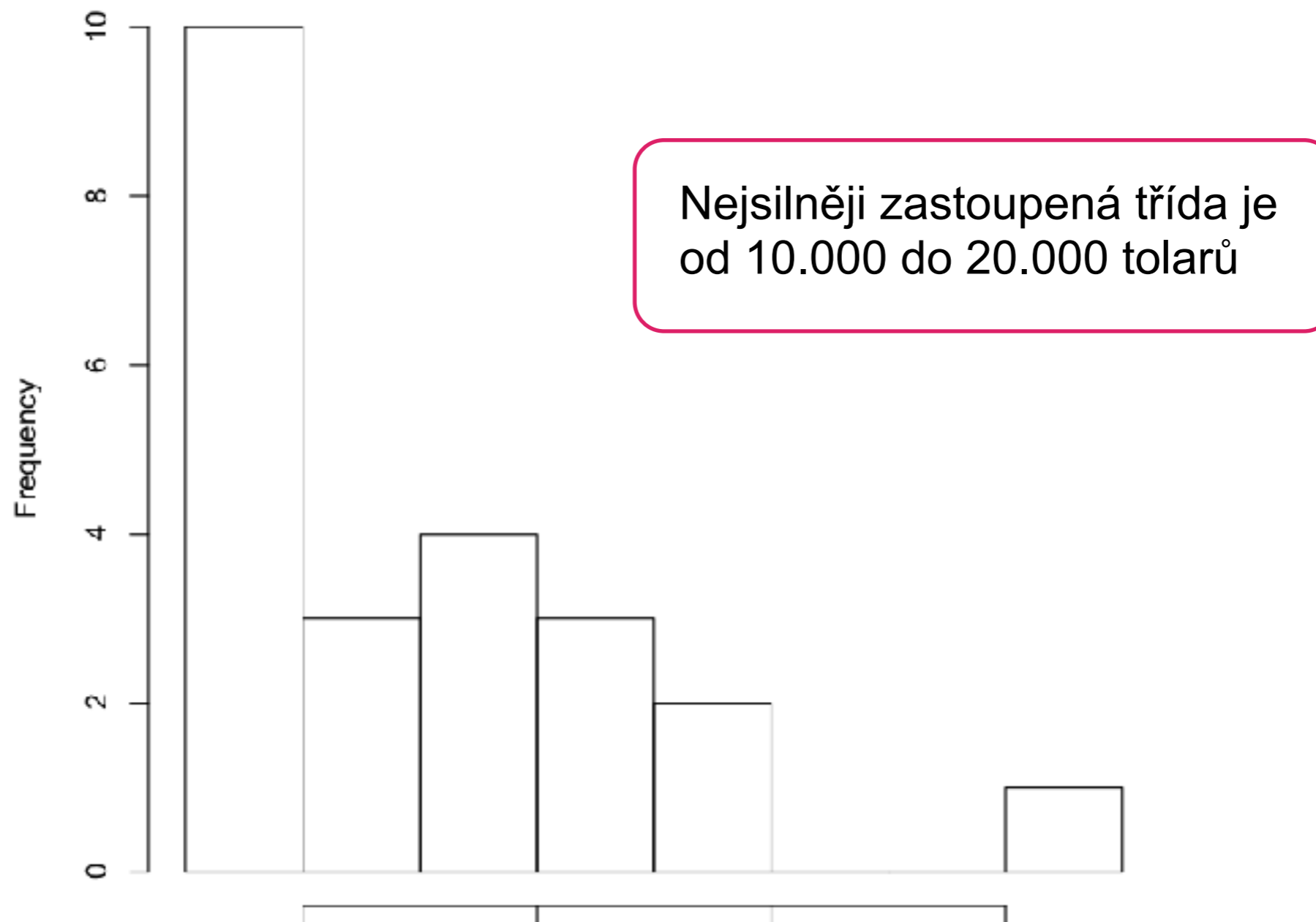
Pohádka o Zbohatlívě

Odstraníme na chvíli dvě extrémní (odlehle) hodnoty:

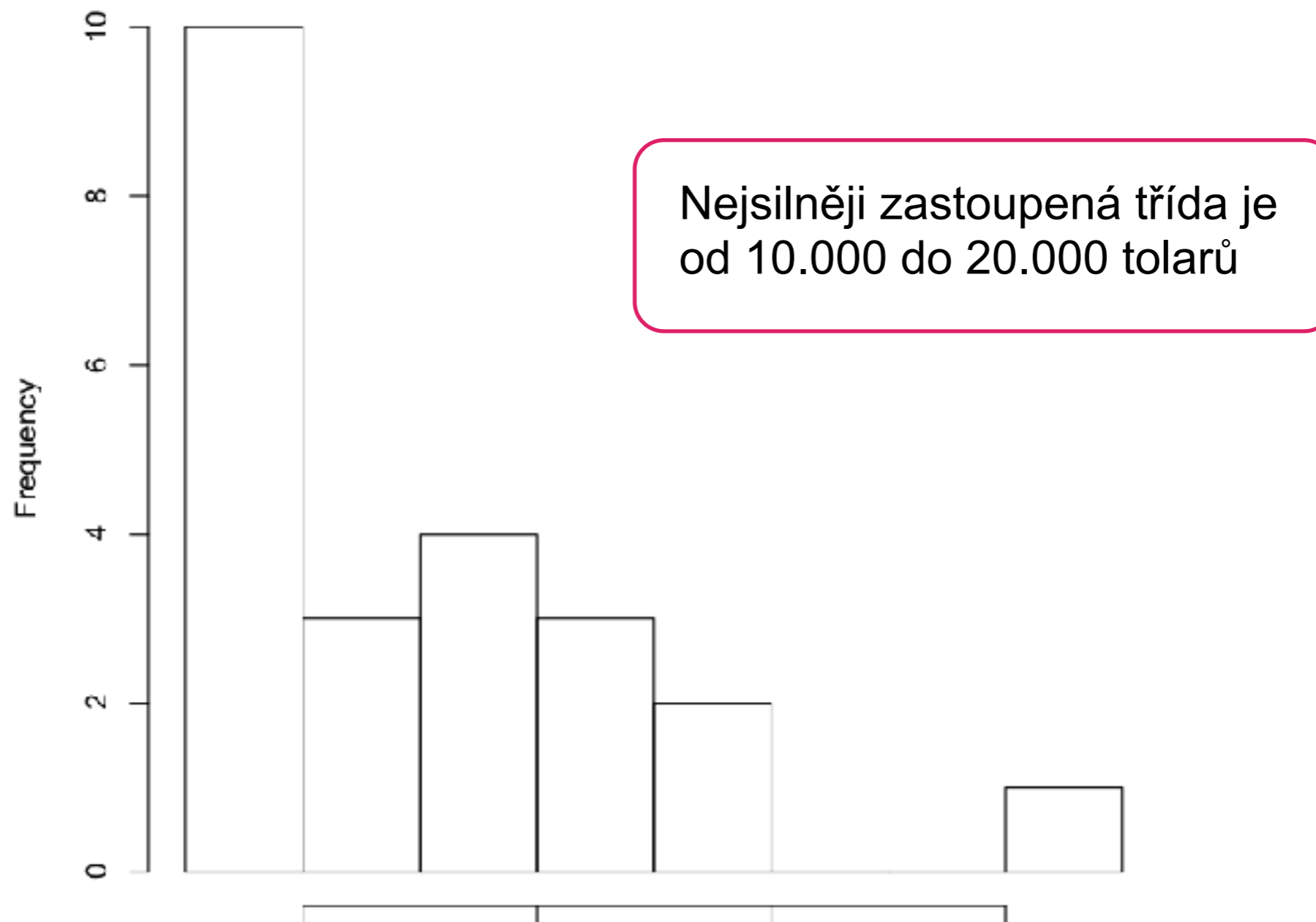
Pohádka o Zbohatlíkově

Odstraníme na chvíli dvě extrémní (odlehle) hodnoty:

Pohádka o Zbohatlíkově

Odstraníme na chvíli dvě extrémní (odlehle) hodnoty:

Pohádka o Zbohatlíkově

Příjmy na hlavu (83):

400.000,	400.000,	400.000,	30.000,	30.000,	30.000,	30.000,	30.000,	21.500,	1.500,
21.500,	21.500,	12.333,	12.333,	12.333,	7.000,	7.000,	7.000,	7.000,	7.000,
10.666,	10.666,	10.666,	9.666,	9.666,	9.666,	6.500,	6.500,	6.500,	6.500,
6.000,	6.000,	6.000,	6.000,	60.000,	17.000,	12.250,	12.250,	12.250,	12.250,
2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	6.000,	6.000,	6.000,
2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	4.500,	4.500,
4.500,	4.500,	5.333,	5.333,	5.333,	8.000,	8.000,	22.500,	22.500,	21.000,
21.000,	9.500,	9.500,	9.500,	9.500,	14.000,	3.250,	3.250,	3.250,	3.250,
11.000,	5.000,	5.000							

Pohádka o Zbohatlíkově

Příjmy na hlavu (83):

400.000,	400.000,	400.000,	30.000,	30.000,	30.000,	30.000,	30.000,	21.500,	1.500,
21.500,	21.500,	12.333,	12.333,	12.333,	7.000,	7.000,	7.000,	7.000,	7.000,
10.666,	10.666,	10.666,	9.666,	9.666,	9.666,	6.500,	6.500,	6.500,	6.500,
6.000,	6.000,	6.000,	6.000,	60.000,	17.000,	12.250,	12.250,	12.250,	12.250,
2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	6.000,	6.000,	6.000,
2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	4.500,	4.500,
4.500,	4.500,	5.333,	5.333,	5.333,	8.000,	8.000,	22.500,	22.500,	21.000,
21.000,	9.500,	9.500,	9.500,	9.500,	14.000,	3.250,	3.250,	3.250,	3.250,
11.000,	5.000,	5.000							

Uspořádané příjmy na hlavu:

2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.857	2.857
2.857	2.857	2.857	2.857	2.857	3.250	3.250	3.250	3.250	4.500
4.500	4.500	4.500	5.000	5.000	5.333	5.333	5.333	6.000	6.000
6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.500	6.500	6.500	6.500	7.000
7.000	7.000	7.000	7.000	8.000	8.000	9.500	9.500	9.500	9.500
9.666	9.666	9.666	10.666	10.666	10.666	11.000	12.250	12.250	12.250
12.250	12.333	12.333	12.333	14.000	17.000	21.000	21.000	21.500	21.500
21.500	21.500	22.500	22.500	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	60.000
400.000	400.000	400.000							

Pohádka o Zbohatlíkově

Příjmy na hlavu (83):

400.000,	400.000,	400.000,	30.000,	30.000,	30.000,	30.000,	30.000,	21.500,	1.500,
21.500,	21.500,	12.333,	12.333,	12.333,	7.000,	7.000,	7.000,	7.000,	7.000,
10.666,	10.666,	10.666,	9.666,	9.666,	9.666,	6.500,	6.500,	6.500,	6.500,
6.000,	6.000,	6.000,	6.000,	60.000,	17.000,	12.250,	12.250,	12.250,	12.250,
2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	2.857,	6.000,	6.000,	6.000,
2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	2.250,	4.500,	4.500,
4.500,	4.500,	5.333,	5.333,	5.333,	8.000,	8.000,	22.500,	22.500,	21.000,
21.000,	9.500,	9.500,	9.500,	9.500,	14.000,	3.250,	3.250,	3.250,	3.250,
11.000,	5.000,	5.000							

Uspořádané příjmy na hlavu: 80% je 66,4 lidí

2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.857	2.857
2.857	2.857	2.857	2.857	2.857	3.250	3.250	3.250	3.250	4.500
4.500	4.500	4.500	5.000	5.000	5.333	5.333	5.333	6.000	6.000
6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.500	6.500	6.500	6.500	7.000
7.000	7.000	7.000	7.000	8.000	8.000	9.500	9.500	9.500	9.500
9.666	9.666	9.666	10.666	10.666	10.666	11.000	12.250	12.250	12.250
12.250	12.333	12.333	12.333	14.000	17.000	21.000	21.000	21.500	21.500
21.500	21.500	22.500	22.500	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	60.000
400.000	400.000	400.000							

Pohádka o Zbohatlíkově

Příjmy na hlavu (83):

400.000, 400.000, 400.000, 30.000, 30.000, 30.000, 30.000, 30.000, 21.500, 1.500,
 21.500, 21.500, 12.333, 12.333, 12.333, 7.000, 7.000, 7.000, 7.000, 7.000,
 10.666, 10.666, 10.666, 9.666, 9.666, 9.666, 6.500, 6.500, 6.500, 6.500,
 6.000, 6.000, 6.000, 6.000, 60.000, 17.000, 12.250, 12.250, 12.250, 12.250,
 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 6.000, 6.000, 6.000,
 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 4.500, 4.500,
 4.500, 4.500, 5.333, 5.333, 5.333, 8.000, 8.000, 22.500, 22.500, 21.000,
 21.000, 9.500, 9.500, 9.500, 9.500, 14.000, 3.250, 3.250, 3.250, 3.250,
 11.000, 5.000, 5.000

Uspořádané příjmy na hlavu: 80% je 66,4 lidí

2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.857	2.857
2.857	2.857	2.857	2.857	2.857	3.250	3.250	3.250	3.250	4.500
4.500	4.500	4.500	5.000	5.000	5.333	5.333	5.333	6.000	6.000
6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.500	6.500	6.500	6.500	7.000
7.000	7.000	7.000	7.000	8.000	8.000	9.500	9.500	9.500	9.500
9.666	9.666	9.666	10.666	10.666	10.666	11.000	12.250	12.250	12.250
12.250	12.333	12.333	12.333	14.000	17.000	21.000	21.000	21.500	21.500
21.500	21.500	22.500	22.500	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	60.000
400.000	400.000	400.000							

Pohádka o Zbohatlíkově

Příjmy na hlavu (83):

400.000, 400.000, 400.000, 30.000, 30.000, 30.000, 30.000, 30.000, 21.500, 1.500,
 21.500, 21.500, 12.333, 12.333, 12.333, 7.000, 7.000, 7.000, 7.000, 7.000,
 10.666, 10.666, 10.666, 9.666, 9.666, 9.666, 6.500, 6.500, 6.500, 6.500,
 6.000, 6.000, 6.000, 6.000, 60.000, 17.000, 12.250, 12.250, 12.250, 12.250,
 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 6.000, 6.000, 6.000,
 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 4.500, 4.500,
 4.500, 4.500, 5.333, 5.333, 5.333, 8.000, 8.000, 22.500, 22.500, 21.000,
 21.000, 9.500, 9.500, 9.500, 9.500, 14.000, 3.250, 3.250, 3.250, 3.250,
 11.000, 5.000, 5.000

Uspořádané příjmy na hlavu: 80% je 66,4 lidí

2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.857	2.857
2.857	2.857	2.857	2.857	2.857	3.250	3.250	3.250	3.250	4.500
4.500	4.500	4.500	5.000	5.000	5.333	5.333	5.333	6.000	6.000
6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.500	6.500	6.500	6.500	7.000
7.000	7.000	7.000	7.000	8.000	8.000	9.500	9.500	9.500	9.500
9.666	9.666	9.666	10.666	10.666	10.666	11.000	12.250	12.250	12.250
12.250	12.333	12.333	12.333	14.000	17.000	21.000	21.000	21.500	21.500
21.500	21.500	22.500	22.500	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	60.000
400.000	400.000	400.000							

80% lidí má menší roční příjem než 20.000 tolarů

Pohádka o Zbohatlíkově

Příjmy na hlavu (83):

400.000, 400.000, 400.000, 30.000, 30.000, 30.000, 30.000, 30.000, 21.500, 1.500,
 21.500, 21.500, 12.333, 12.333, 12.333, 7.000, 7.000, 7.000, 7.000, 7.000,
 10.666, 10.666, 10.666, 9.666, 9.666, 9.666, 6.500, 6.500, 6.500, 6.500,
 6.000, 6.000, 6.000, 6.000, 60.000, 17.000, 12.250, 12.250, 12.250, 12.250,
 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 2.857, 6.000, 6.000, 6.000,
 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 2.250, 4.500, 4.500,
 4.500, 4.500, 5.333, 5.333, 5.333, 8.000, 8.000, 22.500, 22.500, 21.000,
 21.000, 9.500, 9.500, 9.500, 9.500, 14.000, 3.250, 3.250, 3.250, 3.250,
 11.000, 5.000, 5.000

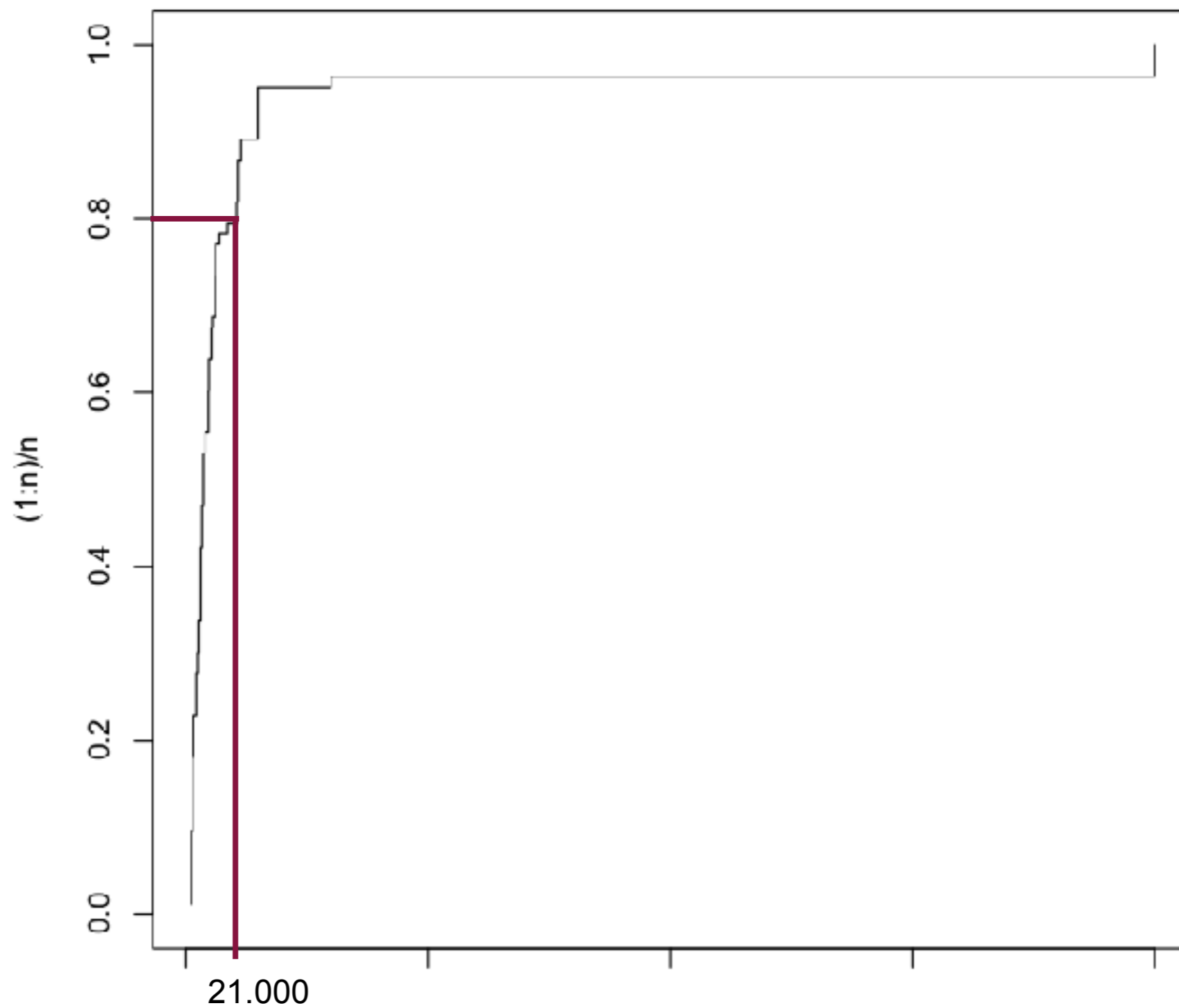
Uspořádané příjmy na hlavu: 80% je 66,4 lidí

2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.857	2.857
2.857	2.857	2.857	2.857	2.857	3.250	3.250	3.250	3.250	4.500
4.500	4.500	4.500	5.000	5.000	5.333	5.333	5.333	6.000	6.000
6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.500	6.500	6.500	6.500	7.000
7.000	7.000	7.000	7.000	8.000	8.000	9.500	9.500	9.500	9.500
9.666	9.666	9.666	10.666	10.666	10.666	11.000	12.250	12.250	12.250
12.250	12.333	12.333	12.333	14.000	17.000	21.000	21.000	21.500	21.500
21.500	21.500	22.500	22.500	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	60.000
400.000	400.000	400.000							

80% lidí má menší roční příjem než 20.000 tolarů →

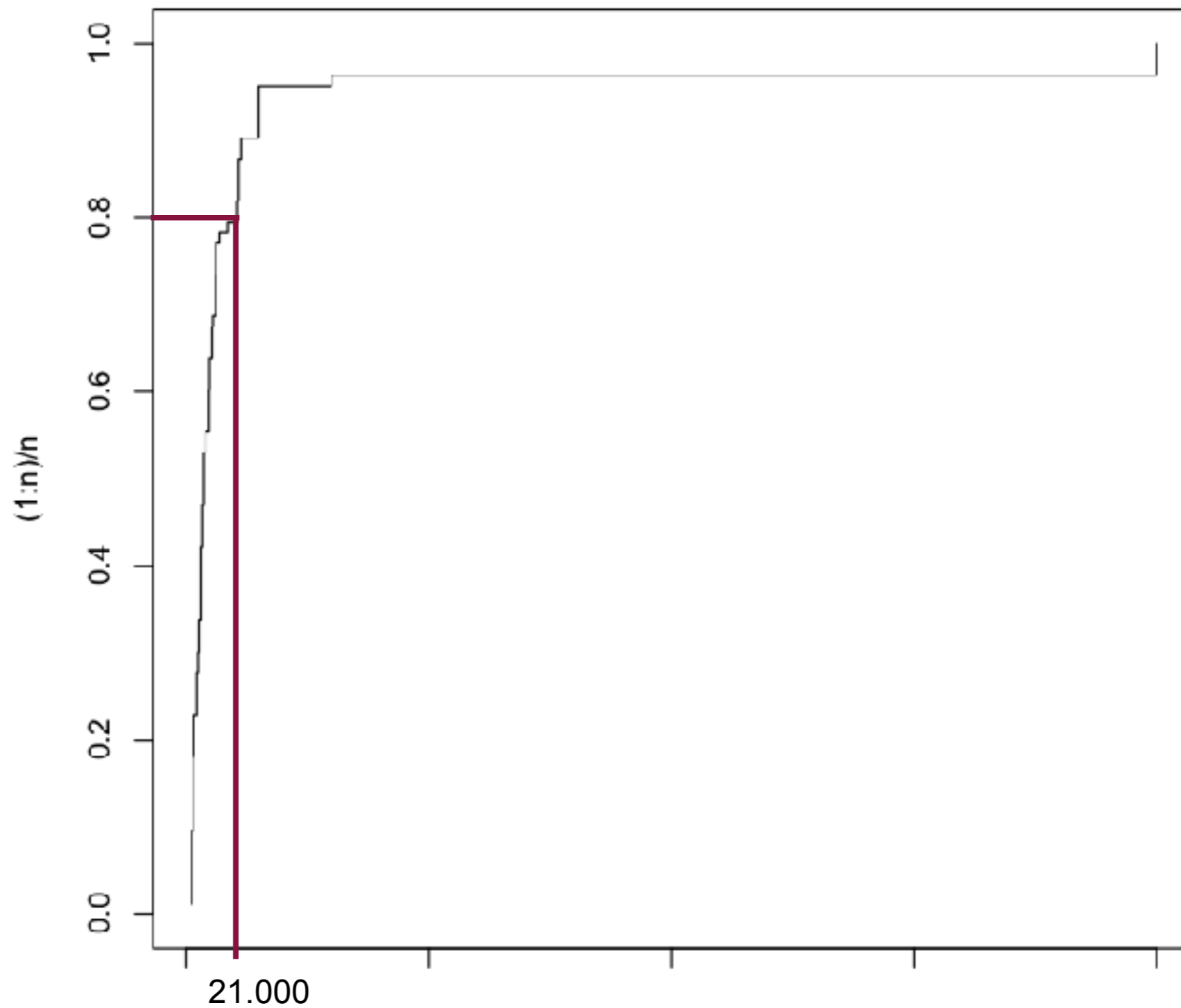
Pohádka o Zbohatlívě

Empirická distribuční funkce:

Pohádka o Zbohatlíkově

Empirická distribuční funkce:

Pohádka o Zbohatlíkově

Lhal tedy zprostředkovatel?

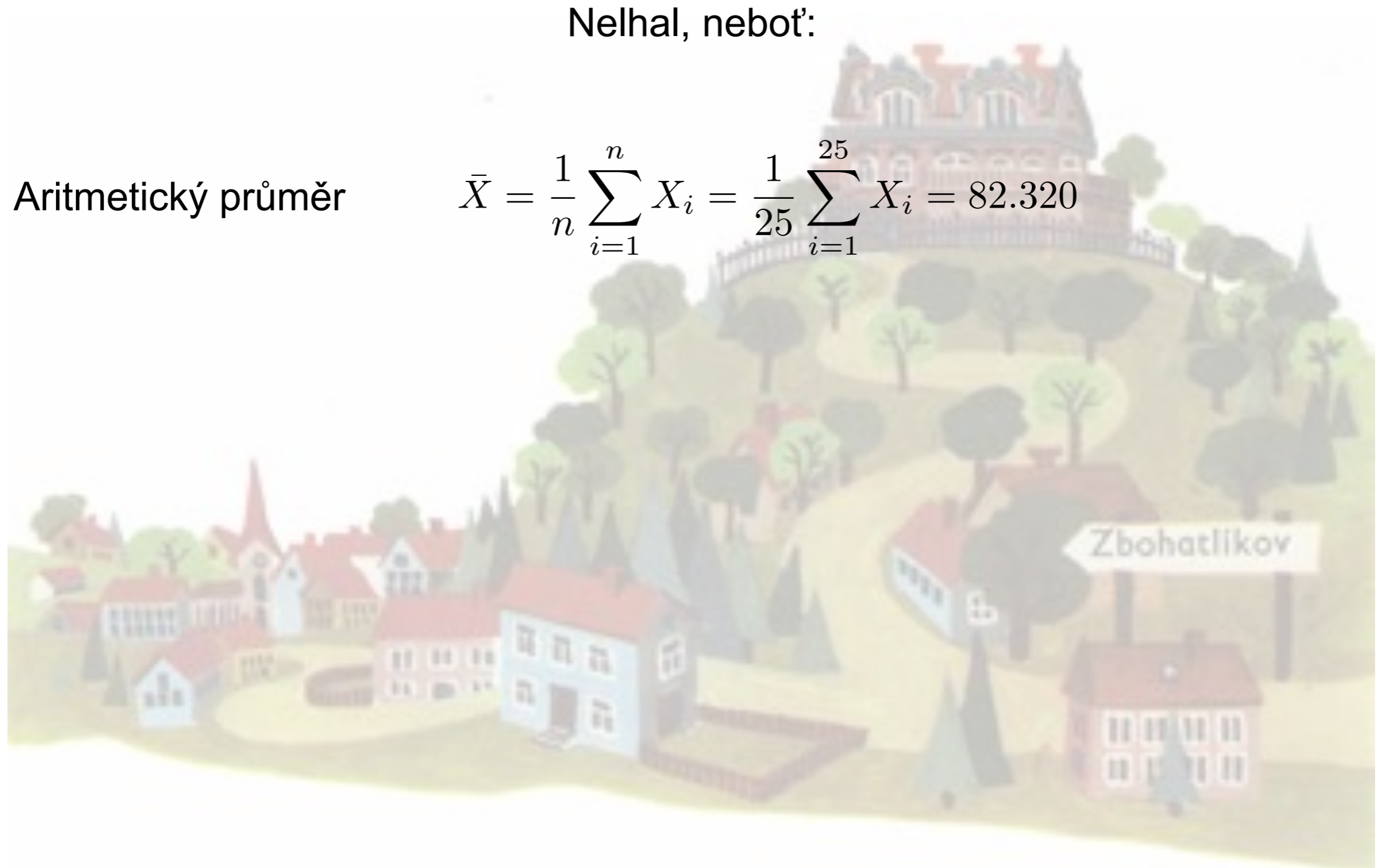
Pohádka o Zbohatlíkově

Lhal tedy zprostředkovatel?

Nelhal, neboť:

Aritmetický průměr

$$\bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i = \frac{1}{25} \sum_{i=1}^{25} X_i = 82.320$$

Pohádka o Zbohatlíkově

Lhal tedy zprostředkovatel?

Nelhal, neboť:

Aritmetický průměr

$$\bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i = \frac{1}{25} \sum_{i=1}^{25} X_i = 82.320$$

V případě příjmů je však lépe použít:

Geometrický průměr

$$\hat{X} = \left(\prod_{i=1}^n X_i \right)^{\frac{1}{n}} = 32.730$$

(Neboť mzdy mají zpravidla silně sešikmené rozdělení)

Pohádka o Zbohatlíkově

Lhal tedy zprostředkovatel?

Nelhal, neboť:

Aritmetický průměr

$$\bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i = \frac{1}{25} \sum_{i=1}^{25} X_i = 82.320$$

V případě příjmů je však lépe použít:

Geometrický průměr

$$\hat{X} = \left(\prod_{i=1}^n X_i \right)^{\frac{1}{n}} = 32.730$$

(Neboť mzdy mají zpravidla silně sešikmené rozdělení)

